

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

«На правах рукопису

«До захисту допущено»

УДК _____

Завідувач кафедри

_____ Л.І. Тараненко

«__» _____ 2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

на здобуття ступеня магістра

зі спеціальності 035 «Філологія»

на тему: «Мовні та позамовні особливості англomовних мотиваційних промов: лінгвопрагматичний та перекладацький аспекти»

Виконала: студентка 6 курсу, групи ЛА-01мп
Кравчук Жанна Василівна _____

Науковий керівник:
к. філол. н., доцент каф. ТППАМ, доц. Марченко В. В. _____

Рецензент:
к. філол. н., доцент каф. ТППНМ, доц. Котвицька В. А. _____

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань
Студентка _____

Київ 2021

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Спеціальність (спеціалізація) – 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Л.І. Тараненко
«___» _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студентці

Кравчук Жанні Василівні

1. Тема дисертації «Мовні та позамовні особливості англомовних мотиваційних промов: лінгвопрагматичний та перекладацький аспекти».

Науковий керівник дисертації: Марченко Валентина Володимирівна, доцент каф. теорії, практики та перекладу англійської мови, канд. філол. н.

Затверджені наказом по університету від 26 жовтня 2021 р., № 3580-с.

2. Термін подання студентом дисертації: 21 листопада 2021 р.

3. Об'єкт дослідження: англомовні мотиваційні промови.

4. Предмет дослідження: прагматичний потенціал мовних та позамовних засобів реалізації англомовних мотиваційних промов та специфіка їхнього відтворення українською мовою.

5. Перелік завдань, які потрібно розробити:

- визначити основні та відмінні риси публічних виступів та мотиваційних промов зокрема;
- дослідити структуру побудови публічних промов;

- проаналізувати мовні та позамовні особливості англомовних мотиваційних виступів;
 - виокремити специфічні ознаки впливу вербальних та невербальних мовних засобів на слухачів;
 - визначити труднощі, з якими стикаються перекладачі при перекладі таких текстів;
 - висвітлити застосовані комунікативні стратегії та тактики для досягнення комунікативного впливу;
 - проаналізувати перекладацькі трансформації, використовувані при відтворенні українською мовою.
6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: 462 одиниці з 7 англомовних мотиваційних промов та їхніх перекладів українською мовою. Робота містить 3 таблиці та 2 діаграми.
7. Орієнтовний перелік публікацій: стаття, опублікована в №10(98) жовтень 2021 р. у журналі «Молодий вчений», та тези доповіді на Міжнародній студентській науковій конференції у м. Умань: «Наука сьогодення: від досліджень до стратегічних рішень».
8. Дата видачі завдання: 01 жовтня 2020 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
1	<i>Обґрунтування теоретичних передумов дослідження</i>	<i>до 20.12.2020</i>	<i>вик.</i>
2	<i>Формування програми й методики дослідження</i>	<i>до 20.05.2021</i>	<i>вик.</i>
3	<i>Аналіз ілюстративного матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження</i>	<i>до 10.11.2021</i>	<i>вик.</i>

Студент

Жанна КРАВЧУК

Науковий керівник дисертації

Валентина МАРЧЕНКО

РЕФЕРАТ

Магістерська дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел, що містить 90 пунктів, та 11 додатків. Загальний обсяг роботи складає 221 сторінку.

У сучасному світі особливо цікавою та популярною темою є розвиток особистості та здобуття нових навичок. Рушійною силою, що змушує нас змінювати своє життя на краще, є мотивація. Коли ми зневірюємось у собі, втрачаємо сили, щоб рухатися далі, правильно підібране слово в потрібний момент часу здатне надихнути нас та вселити впевненість у собі.

Мотиваційні промови мають потужний потенціал, який забезпечується використанням мовних та позамовних засобів, що здійснюють певний комунікативний вплив на аудиторію.

Незважаючи на те, що публічні виступи є об'єктом наукових праць багатьох мовознавців, комплексне дослідження саме мотиваційних виступів не було проведене. Тому такий вид публічних виступів є особливо цікавим для вивчення не лише з погляду використання мовних та позамовних засобів, а й з лінгвопрагматичного та перекладацького аспектів. Необхідність дослідження зазначених аспектів й зумовлює **актуальність** нашої роботи.

Об'єктом дослідження є англомовні мотиваційні промови.

Предметом дослідження слугує прагматичний потенціал мовних та позамовних засобів реалізації англомовних мотиваційних промов та специфіка їхнього відтворення українською мовою.

Метою роботи є виявлення лінгвопрагматичного потенціалу англомовних мотиваційних промов шляхом вивчення їхніх мовних та позамовних особливостей, а також специфіки відтворення українською мовою.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- визначити основні та відмінні риси публічних виступів та мотиваційних промов зокрема;

- дослідити структуру побудови публічних промов;
- проаналізувати мовні та позамовні особливості англомовних мотиваційних виступів;
- виокремити специфічні ознаки впливу вербальних та невербальних мовних засобів на слухачів;
- визначити труднощі, з якими стикаються перекладачі при перекладі таких текстів;
- висвітлити застосовані комунікативні стратегії та тактики для досягнення комунікативного впливу;
- проаналізувати перекладацькі трансформації, використовувані при відтворенні українською мовою.

Матеріалом дослідження слугували 462 фрагменти з 7 англомовних мотиваційних промов.

Методи дослідження. Під час написання магістерської роботи використовувалися такі загальнонаукові, лінгвістичні та перекладознавчі методи як: *аналіз*, який застосовувався для відокремлення предмету пізнання, дослідження його певних аспектів; *порівняння*, що використовувався для зіставлення мовних одиниць та виявлення спільних та відмінних одиниць; *систематизація*, що дозволила класифікувати й упорядкувати досліджені дані; *дистрибуція* для ототожнення деяких одиниць; та *семантичний метод*, для визначення значень певних одиниць.

Апробація основних результатів подана у статті, опублікованої в №10(98) жовтень 2021 р. у журналі «Молодий вчений», та тезах доповіді на Міжнародній студентській науковій конференції у м. Умань: «Наука сьогодення: від досліджень до стратегічних рішень».

Ключові слова: *мовні та позамовні засоби, лінгвопрагматичний та перекладознавчий аспекти, комунікативний вплив, комунікативні стратегії і тактики, мотиваційна промова.*

ABSTRACT

The master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions to each chapter, overall conclusions, list of references with 90 points, and 11 appendices. The total number of pages is 221.

Personal growth and acquiring of the new skills are particularly interesting and trendy topics nowadays. Motivation is the driving force which makes us strive for a better life. When we lose the faith and don't have enough strength to move on, only the appropriate word at the suitable time can inspire us to move forward.

Motivational speeches have a powerful potential, which is enabled by verbal and non-verbal means that have a certain communicative impact on the audience.

Despite the fact that public speeches are the object of scientific work for many linguists, no comprehensive study of motivational speeches has been conducted. Therefore, this type of public speaking is particularly interesting to study not only in terms of the use of linguistic and non-linguistic means, but also its pragmatic and translation aspects. The topicality of our research is determined by the need to study those aspects.

The object of research is English motivational speeches.

The subject of the research is the pragmatic potential of linguistic and non-linguistic means, and their realization in English motivational speeches and the specifics of their reproduction in Ukrainian language.

The aim of the work is to identify the linguistic and pragmatic potential of English motivational speeches, by studying their linguistic and non-linguistic features, as well as the specifics of translation to Ukrainian language.

To achieve this goal, it is necessary to perform the following tasks:

- to identify the main and distinctive features of public speeches and motivational speeches in particular;
- to investigate the structure of public speeches;
- to analyze the linguistic and extralinguistic features of English motivational speeches;

- to sort out specific signs of the impact of verbal and nonverbal language means on the public;
- to identify the difficulties faced by translators during the translation of such texts;
- to highlight the applied communication strategies and tactics in order to achieve communicative impact;
- to analyze the translation transformations used in the reproduction in Ukrainian language.

The research material amounts to 462 fragments out of 7 English motivational speeches.

Research methods. The base of research methods of this work consists of the following: analysis, comparison, systematization, semantic methods.

Publications. The main statements and results of the thesis research are presented in 2 publications: 1 article in the scientific journal "Young Scientist", №10 (98), October 2021, 1 thesis for the International Student Scientific Conference in Uman: "Science today: from research to strategic decisions."

Key words: verbal and non-verbal means, linguistic, pragmatic and translation aspects, communicative impact, communicative strategies and tactics, motivational speech.

ЗМІСТ

ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ	14
1.1 Публічний виступ як об'єкт лінгвістичних досліджень. Публічний виступ VS мотиваційна промова	13
1.2 Підходи до класифікації публічних виступів	25
1.3 Особливості структури англомовної мотиваційної промови.....	28
Висновки до Розділу 1	33
РОЗДІЛ 2 МОВНІ ТА ПОЗАМОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ	36
2.1 Лінгвостилістичні характеристики англомовних мотиваційних промов	36
2.1.1 Фоносемантичні особливості англомовних мотиваційних промов.....	44
2.1.2 Лексичні особливості англомовних мотиваційних промов.	49
2.1.3 Граматичні риси англомовних мотиваційних промов.	53
2.1.4 Стилiстичні фігури та засоби виразності в англомовних мотиваційних промовах.....	55
2.2 Позамовні характеристики англомовних мотиваційних промов.....	58
Висновки до Розділу 2	64
РОЗДІЛ 3 ЗАКОНОМІРНОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ЛІНГВОПРАГМАТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АНГЛОМОВНИХ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	67
3.1 Поняття комунікативних стратегій і тактик та особливості їхнього використання в англомовних мотиваційних промовах	67

3.2 Аналіз стратегій і тактик досягнення прагматичної мети в англомовній мотиваційній промові.....	75
3.3 Особливості перекладу мотиваційних промов	81
Висновки до Розділу 3	90
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	96
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	101
ДОДАТКИ	104
ДОДАТОК А Laura Vanderkam “How to gain control of your free time”	104
ДОДАТОК Б Dan Pink “The puzzle of motivation”	109
ДОДАТОК В Tim Urban “Inside the mind of a master procrastinator”	132
ДОДАТОК Г Maysoon Zayid “I got 99 problems ... palsy is just one”.....	149
ДОДАТОК Д Sir Ken Robinson “Do schools kill creativity?”.....	164
ДОДАТОК Е Sam Berns “My philosophy for a happy life”	187
ДОДАТОК Ж Stephen Cave “The 4 stories we tell ourselves about death”	199
ДОДАТОК К Таблиця «Використання комунікативних стратегій в мотиваційних промовах»	218
ДОДАТОК Л Гістограма «Використання комунікативних стратегій в мотиваційних промовах»	219
ДОДАТОК М Таблиця «Використання перекладацьких трансформацій при перекладі англомовних мотиваційних промов»	220
ДОДАТОК Н Діаграма «Використання перекладацьких трансформацій у відсотковому співвідношенні».....	221

ВСТУП

У наш час, коли розвиток особистості та здобуття нових навичок є цікавою та популярною темою, рушієм до здійснення поставлених завдань є мотивація. Коли ми не віримо в себе чи в можливість досягнення своєї мети, поштовхом до позитивних дій, які змінять наше життя на краще, може стати вірне слово, підібране у правильний момент часу. Тому часто люди знаходять натхнення для себе слухаючи яскравих персон, які зможуть «вкласти» надію у себе та змусять рухатися далі.

Мотиваційні промови мають потужний прагматичний потенціал, який забезпечується застосуванням мовних та позамовних засобів, що дозволяють справити необхідний комунікативний вплив на слухачів.

Вербальні та невербальні інструменти впливу аналізувались у працях багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців. Роботи таких мовознавців, як А. Піз, Д. Кернегі, Дж. Остін, П. Браун, С. Левінсон, Х. Грайс, Дж. Серль зробили великий внесок у дослідження усного мовлення та зокрема публічних виступів. На наших теренах це питання вивчалось Б. Поршневим, Є. Шелестюком, І. Голубом, П. Гальперіном, А. Земською, А. Лабунською, М. Нікітіним та ін.

Проте, проведений аналіз вже існуючого матеріалу свідчить, що мотиваційні промови не були раніше комплексно досліджені, тому такий вид публічних виступів є особливо цікавим для вивчення не лише з погляду використання мовних та позамовних засобів, а й з лінгвопрагматичного та перекладацького аспектів. Необхідність дослідження зазначених аспектів й зумовлює **актуальність** нашої роботи.

Об'єктом дослідження є англomовні мотиваційні промови.

Предметом дослідження слугує прагматичний потенціал мовних та позамовних засобів реалізації англomовних мотиваційних промов та специфіка їхнього відтворення українською мовою.

Метою роботи є виявлення лінгвопрагматичного потенціалу англомовних мотиваційних промов шляхом вивчення їхніх мовних та позамовних особливостей, а також специфіки відтворення українською мовою.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- визначити основні та відмінні риси публічних виступів та мотиваційних промов зокрема;
- дослідити структуру побудови публічних промов;
- проаналізувати мовні та позамовні особливості англомовних мотиваційних виступів;
- виокремити специфічні ознаки впливу вербальних та невербальних мовних засобів на слухачів;
- визначити труднощі, з якими стикаються перекладачі при перекладі таких текстів;
- висвітлити застосовані комунікативні стратегії та тактики для досягнення комунікативного впливу;
- проаналізувати перекладацькі трансформації, використовувані при відтворенні українською мовою.

Методи дослідження. Під час написання магістерської роботи використовувалися такі загальнонаукові, лінгвістичні та перекладознавчі методи як: *аналіз*, який застосовувався для відокремлення предмету пізнання, дослідження його певних аспектів; *порівняння*, що використовувався для зіставлення мовних одиниць та виявлення спільних та відмінних одиниць; *систематизація*, що дозволила класифікувати й упорядкувати досліджені дані; *дистрибуція* для ототожнення деяких одиниць; та *семантичний метод*, для визначення значень певних одиниць.

Матеріалом дослідження слугували 462 фрагменти з 7 англомовних мотиваційних промов:

- Laura Vanderkam “How to gain control of your free time”
- Dan Pink “The puzzle of motivation”

- Tim Urban “Inside the mind of a masterprocrastinator”
- Maysoon Zayid “I got 99 problems ... palsy is just one”
- Sir Ken Robinson “Do schools kill creativity?”
- Sam Berns “My philosophy for a happy life”
- Stephen Cave “The 4 stories we tell ourselves about death”

Тексти оригіналу та перекладу мотиваційних промов є у вільному доступі на сайтах <https://www.youtube.com/> та <https://www.ted.com/>.

Наукова новизна полягає у тому, що було вперше проаналізовано вербальні та невербальні засоби саме мотиваційних промов, а не публічних виступів у цілому.

Практична цінність магістерської роботи полягає у можливості її використання у майбутніх дослідженнях мовних та позамовних засобів мотиваційних промов та виокремлення особливостей таких промов для полегшення їх відтворення українською мовою.

Апробація основних результатів здійснювалась на Міжнародній студентській науковій конференції у м. Умань: «Наука сьогодні: від досліджень до стратегічних рішень», а також у статті, опублікованій у науковому журналі «Молодий Вчений» №10 (98) жовтень 2021 р.

Структура роботи. Робота складається зі змісту, вступу, трьох розділів з висновками до них, загальних висновків, резюме англійською мовою, списку використаних джерел та додатків.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дослідження та актуальність, визначено мету та завдання, окреслено об’єкт та предмет, подано матеріал дослідження та методи, які використовувались при виконанні роботи, висвітлено наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів та оголошено дані про їх апробацію.

У **першому** подані теоретичні відомості про поняття публічних виступів та їх класифікацію, а також виявлено відмінні риси мотиваційних промов та окреслено їхні структурні особливості.

У **другому** розділі висвітлено мовні та позамовні особливості мотиваційних промов та надано їх лінгвостилістичні характеристики, з погляду фоносемантики, граматики, стилістики та лексики.

Третій розділ присвячений закономірностям відтворення лінгвопрагматичного потенціалу англомовних мотиваційних промов засобами української мови, а саме класифікація та виявлення комунікативних стратегій та тактик, які застосовуються під час виступів. Також, проаналізовано перекладацькі трансформації, що використовувались у процесі перекладу мотиваційних промов.

У **Додатках** наведено перелік проаналізованих комунікативних стратегій та тактик та способи їх перекладу українською мовою.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ

На сьогоднішній день слова визначних особистостей відіграють важливу роль у формуванні суспільної думки, поглядів та ставлень. Особливого значення набувають питання вдосконалення мовної культури, що є необхідною умовою успішності будь-якого виду діяльності і взаємовідносин з іншими людьми. Публічні виступи тісно пов'язані з лінгвістикою, адже саме за допомогою правильно підібраних слів можна справити потрібне враження на аудиторію та запам'ятатися слухачу.

У першому розділі окреслено теоретично-методологічну базу для дослідження мотиваційних промов, надано визначення основних понять, таких як «публічний виступ» та «мотиваційна промова». Також проведено аналіз спільних ознак та відмінностей між зазначеними вище об'єктами дослідження. Було наведено підходи до класифікації публічних виступів та висвітлено структурні особливості тексту мотиваційних промов.

1.1 Публічний виступ як об'єкт лінгвістичних досліджень. Публічний виступ VS мотиваційна промова

Мовний вплив описується у сучасній лінгвістичній літературі, а також досліджується у таких галузях науки, як прагмалінгвістика, психологія, психолінгвістика, соціолінгвістика, теорія масової комунікації, риторика.

Теорія мовного впливу є наукою про ефективне спілкування, і, як будь-яка теорія, вона має свою історію. Ще у Стародавній Греції і Римі процвітала риторика, яка навчала ефективним публічним виступам, вмінню вести переговори і перемогти в словесній суперечці. Давня риторика була заснована переважно на логіці, правилах логічного міркування і переконання. У Середньовіччя риторика практично померла як наука і відродилася у ХХ ст. уже

на новій, психологічній основі – сучасній людині стали важливі не стільки логіка, скільки психологічні, емоційні прийоми переконання. На думку А.К. Авелічева необхідність інтегрального підходу до мовного впливу в ХХ ст. виникла з таких причин [1, с. 3–4]:

- причини соціально-політичного характеру: розвиток демократії, ідеї свободи особистості і рівності людей зумовило потребу в науці, яка показала б, як переконувати людей з різним соціальним статусом;

- причини психологічного характеру: з кінця ХІХ ст. в суспільстві змінюється поняття про людину. Якщо раніше вважалося, що людина примітивна, ледача, їй потрібні батіг і пряник, і цим можна забезпечити її адекватне «функціонування» в суспільстві, то тепер розвиток культури, літератури і мистецтва, виникнення наукової психології призводить до зміни уявлення про людину. Людина є складною, різнобічною в психологічному плані особистістю, що вимагає диференційованого підходу;

- комунікативні причини: ці причини пов'язані з розвитком людського спілкування. Для нашого часу характерно різке розширення сфер спілкування людей, збільшення числа ситуацій, у яких необхідно вступати в спілкування і переконувати один одного. Розширюється саме значення усного мовлення, воно починає виконувати все більш різноманітні функції, відіграє суттєвішу роль в суспільстві, що призводить до необхідності шукати особливі прийоми в спілкуванні, приділяти більше уваги розмовній мові;

- економічні причини: конкуренція, кризи виробництва породили необхідність в науці про рекламу, «нав'язуванні» товару, «завоюванні» покупців. Саме торговці були першими, хто на собі усвідомив необхідність науки переконувати.

Починаючи з античних греків, у розвитку риторики, як мистецтва переконання, простежуються дві тенденції. До них відноситься діалогічний метод Сократа і Платона, які відзначаються змістовністю висловлень. У наш час цей метод називають сократівським прийомом постановки систематичних питань і

аналізу отриманих відповідей для спільного пошуку істини та уточнення і узгодження своїх позицій з обговорюваного питання. Він може з успіхом застосовуватися для активізації процесу навчання, стимулювання самостійності і творчого мислення, як в учнів, так і у студентів [30, с. 45].

Інша тенденція, що стала традиційною у класичній риториці, пов'язана з ім'ям Аристотеля і змістом його праці «Риторика». У ній риторика розглядається як вчення, що сприяє віднаходженню можливих способів переконання щодо кожного предмета; при цьому кожна інша наука може повчати і переконувати тільки щодо того, що належить до області компетентності оратора. Така мета досягається шляхом застосування логічних умовиводів до «нетехнічних», за висловом Аристотеля, засобів переконання, до яких він відносить факти, свідчення очевидців, письмові договори, клятви і навіть показання, отримані під тортурами [46, с. 16].

Складно не помітити, що в риториці Аристотеля логіка використовується як прикладне вчення, і сам він явно відрізняє її від аналітики. Це пояснюється тим, що в риториці для спрощення мови замість повних силогізмів застосовуються скорочені їх форми, а саме ентимеми, а індуктивні узагальнення замінюються прикладами. Цей підхід Аристотеля згодом став основою традиційного погляду на аргументацію як доказового міркування. Але в роботах великого грека, зокрема у трактаті «Теми», містяться базові ідеї і іншого напрямку досліджень, у якому використовуються не доказові, а правдоподібні міркування, названі ним діалектичними [5, с. 87].

Мовний вплив у публічних промовах досягається як вербальними засобами, так і невербальними (міміка, жести, дії іншої людини, оточення). З метою визначення підстав для класифікації вербальних засобів мовного впливу в дискурсі звернемося до робіт вітчизняних і зарубіжних дослідників. Так, Б.Ф.Поршнев виділяє такі рівні, як фонологічний, номінативний, семантичний, синтаксично-логічний, контекстуально-смісловий, формально-символічний [34, с. 67]. При цьому Є. Шелестюк зазначає, що мовний вплив може проявлятися в категорії

персональності, в щільності інформації, в структурно-композиційній організації тексту і в його стильових особливостях, а також на рівнях фонетики, просодики, графіки, орфографії, синтаксису, лексики, словотвору, морфології [45, с. 34].

Хоча існує не так багато наукових праць на тему мотивації в промовах, можна прослідкувати окремі згадки про мотивацію в роботах, які стосуються мовленнєвих актів та публічних виступів в цілому.

Так, Джон Серл, відомий своїм внеском у філософію мови, стверджує, що розмовляти певною мовою означає здійснювати мовленнєві акти, до прикладу, робити заяви, надавати команди, задавати питання, обіцяти та ін. У свою чергу, такі акти є загалом можливі та виконуються, враховуючи певні правила використання лінгвістичних одиниць [60, с. 16].

Оскільки мовленнєвий акт – це ядро будь-якого публічного виступу, будь-то мотиваційна, ділова чи політична промова, варто відзначити його складові. Підґрунтям для укладення теорії мовленнєвих актів було закладене мовознавцем Джоном Остіном, у його науковій праці “How to do things with words” (*Як використовувати слова*). Ідею підхопили філософи, мовознавці, такі як сам Дж. Серль, а також Д. Шпербер, Г. Грайс, П. Строссон, з вітчизняних – М. Нікітін і А. Вежбіцька.

Отож, складовими частинами мовленнєвого акту є [55]:

- Локуція – це аспект мовленнєвого акту, в якому щось озвучується. Тут йдеться про сам звук. Байдуже, в якому контексті, по відношенню до чого, з якими очікуваннями було це сказано. Коли мовець каже: "Мені спекотно", чи вигукує: "Вау!", – то насамперед видає якийсь звук. Локутивний акт поділяється на фонетичний, фатичний та ретичний акти.

Фонетичний акт видає сам звук. Фатичний акт – матеріал, пов'язаний з окремою мовою. Слово "фатичний" походить від грецької й визначається як "мовно-артикульований". Мовний акт завжди відноситься до певної мови, української, англійської чи то французької. Ретичний акт передає висловлювання.

Тобто, фонетичний акт виголошує звук, фатичний відносить до конкретної мови, а ретичний грає роль словотворення.

- Іллокуція – це інформативний аспект мовленнєвого акту. Кожен мовленнєвий акт несе в собі якусь інформацію. Кажучи "Мені спекотно", ми передаємо інформацію про те, що в місці, де було вимовлено це речення, спекотно. Вигукуючи "Вау!", ми передаємо інформацію про те, що нам щось подобається або що ми здивовані. Передавати інформацію (іллокуціон) – не те саме, що видавати звук (локуціон). Коли хтось, наприклад, грюкає дверима, то теж видає якийсь звук, але той звук не несе в собі жодної інформації, якщо він здійснений без наміру цією дією що-небудь виразити.

- Перлокуція – це аспект мовленнєвого акту, пов'язаний з очікуваннями певної реакції на передану інформацію. Коли адресант каже: "Мені спекотно", – то очікує, наприклад, що адресат відчинить вікно. Вигукуючи "Вау!", можна висловити захоплення і викликати позитивне ставлення до себе. Якщо немає жодних очікувань, то й немає мовленнєвого акту. Ще Аристотель вважав, що цільова причина є основною серед чотирьох ним виведених причин, оскільки, без мети не відбувається жодна дія.

При такому розрізненні недопустимо вбачати в локутивному, іллокутивному та перлокутивному актах різні мовленнєві акти. Це лише різні аспекти одного і того ж самого мовлення: видаючи звук, передаючи інформацію, очікуючи певної реакції, мовці творять один акт [55].

Найпоширенішою є класифікація Джона Серля, подана у роботі "Classification of illocutionary acts" (Класифікація іллокутивних актів), що є доопрацьованою версією праці Джона Остіна [59; 55]. Проаналізуємо матеріал, надаючи приклади з промови Джона Кеннеді в університеті Райса:

- **Репрезентативи** або **асертиви** передають істинність сказаного (напр. *Only last week did we develop penicillin and television, and nuclear power. Now if America's new spacecraft succeeded in reaching Venus, we will have literally reached the stars before midnight tonight* – *Ще вчора ми винайшли пеніцилін, телебачення та ядерну*

енергетику. А тепер, якщо новому космічному кораблю Америки вдасться досягти Венери, ми буквально долетимо до зірок до півночі сьогодні ввечері);

- **Директиви** переконують виконати певні дії (напр.: *We shall make up and move ahead* – Ми помиримося і будемо рухатися далі);
- **Експресиви** виражають емоційне ставлення (напр.: *this is a breathtaking pace, we have had our failures, but so have others, even if they do not admit them* – Із захопливою швидкістю, у нас траплялися поразки, але інші помилялись теж, навіть, якщо вони цього не визнають);
- **Комісиви** висловлюють деякі зобов'язання (напр.: *This country was conquered by those, who moved forward and so will we in space* – Наша країна була завойована тими, хто рухається вперед, тому ми рухаємось вперед в космічному просторі також);
- **Декларативи** або **акти встановлення** оголошують певний стан справ, відповідаючи пропозиційному змісту мовного акту (напр.: *We mean to be a part of it – we mean to lead it; we choose to go to the Moon* – Ми хочемо бути частиною цього – ми хочемо бути рушієм; ми вибираємо висадку на Місяць) [83; 59, 180–187].

Класифікація мовленнєвих актів є дискусійною темою в лінгвістиці. Спроби класифікації були зроблені вітчизняними і зарубіжними лінгвістами (Д. Вундерліх, К. Бах, Дж. Ліч, В. Богданова, Н. Формановська), але класифікація Дж. Серля залишається класичною для багатьох дослідників.

Невід'ємною складовою нашого суспільства є публічні виступи, адже на різних етапах нашого життя, нам, так чи інакше, доводиться презентувати себе, свою думку чи ставлення, розповісти про стан речей чи згадати актуальні проблеми перед широким загалом. Публічний виступ прямо пов'язаний з лінгвістикою, адже мовленнєвий акт – його основа.

Публічний виступ є процесом передачі інформації, головною метою якого є переконати слухачів у правильності тих чи інших тверджень.

Вважається, що всі публічні виступи є монологічними. Риторика визначає публічний виступ як окремий вид усного мовлення, що супроводжується

розгорнутим та повним висловлюванням особи, яке має змістову, смислову та композиційну завершеність, де мовні засоби використовуються для вираження думки та здійснення основного задуму мовця [41].

Також монологічному мовленню притаманна односпрямованість, оскільки спікер звертається до аудиторії, яка не надає йому відповідей [13].

Хоча публічні виступи і є монологічними, існує невиражений діалог, який проявляється у тому, що спікер, ніби розмовляє зі слухачами, а аудиторія подумки може погоджуватися або заперечувати йому. Виступаючий може зрозуміти, яке враження справляє і зробити певні висновки за реакцією публіки.

Таке спілкування можна назвати двостороннім, адже слухачі, не проголошуючи свої реплік, все рівно ведуть комунікацію. Тому такого виду діалог є особливим, бо фідбек надається у вигляді реакції. У такому контексті й говорять про діалогічність ораторських промов [13].

Публічна промова має такі функціонально-смислові різновиди: монологічне оповідання, монологічний опис і монологічне міркування [37, с. 25]. Застосування окремого типу мовлення пов'язано з бажанням спікера чіткіше і глибше висловити свою думку, довести свою точку зору.

- Оповідь – це динамічний тип мовлення, який виражає повідомлення про дії або стани, що розвиваються у часовій послідовності і мають специфічні мовні засоби. Оповідання використовують тоді, коли необхідно аналізувати ситуацію, що склалася. Оратор при цьому точно й докладно передає послідовність подій, може виступати як учасник подій, описувати події від третьої особи і не вказувати взагалі на джерело інформації. Оратор передає події, які ніби відбуваються на очах у слухачів, або викликає спогади про події минулого.

Серед монологічних оповідей виділяють розгорнуті і нерозгорнуті. Розгорнута оповідь показує послідовність дій або станів, у той час як нерозгорнута виражається реплікою або є введенням до інших типів мовлення (*I dropped out of Reed College after the first 6 months, but then stayed around as a drop-in for another 18 months or so before I really quit – Я кинув Рід коледж після перших шести місяців.*

Але ще залишався там вільним слухачем протягом вісімнадцяти місяців, перед тим як остаточно піти.) [87; 66].

- Опис – це констатуюча промова, яка дає уявлення про властивості, характерні риси, якості об'єкта вивчення шляхом перерахування його ознак в даний момент. Опис, як правило, статистичний. Динамічність застосовується найчастіше в науковій мові, в звітах про досліді (*For those, who were penalized for failed attempts, their success rate was around 52%. For those who were not penalized, their success rate was 68%* – *У тих, кому відняли бали, відсоток успішності складав 52%. У кого не відняли – 68%*) [84].

- Міркування – тип мовлення, в якому досліджуються предмети або явища, доводяться певні положення. Міркування утворює ланцюг висновків на будь-яку тему, логічно пов'язаних між собою, і характеризується причинно-наслідковістю. Міркування доречні тоді, коли потрібно залучити до процесу мислення присутніх, привернути увагу, переконати (*I want you to take a look carefully to see if you can notice the difference. I know if you're not a trained brain expert, it's not that obvious, but just take a look, OK? So here's the brain of a non-procrastinator. Now... Here is my brain. There is a difference – Я хочу, щоб ви уважно подивилися чи ви зможете помітити різницю. Я знаю, що ви не експерти, це не так очевидно, але просто подивіться, добре? Ось це мозок не-прокрастинатора. А ось це – мій мозок. Є відмінність*) [88].

Серед типів міркувань виокремлюють: власне міркування, доказ, пояснення. Метою власного міркування є виведення нового знання; метою доказу – обґрунтування хибності або істинності положень; Метою пояснення – конкретизація положень, встановлення їх достовірності. Найпоширеніші теми міркування – загальні явища, такі як: проблеми честі і обов'язку, гуманізму, добра і зла, проблеми сучасності та ін.

В ораторському мовленні одночасно можуть бути присутніми різні типи мовлення. І вибір певного типу мовлення залежить від мети й об'єкта

висловлювання та від сфери застосування. Наприклад, в академічній промові частіше використовуються міркування, в судовій – розповідь, урочистій – опис.

Конфуцій, один з багатьох вчених, що асоціюються з публічним виступом, говорив, що промова вважатиметься влучною, якщо вона вплине на життя окремих людей. Його ідея полягала в тому, що слова та дії впливових людей можуть вплинути на світ [56].

Виокремлюють мовлення зовнішнього і внутрішнього типу. Зовнішнє мовлення є вимовленим (почутим) або записаним (прочитаним); внутрішнє мовлення виникає у процесі мислення і не має усного або письмового оформлення [12].

Зовнішнє мовлення може бути в усній і письмовій формі. Зупинимося докладніше на усному мовленні, яке має безпосереднє відношення до публічного виступу. Усне мовлення є мовою, що звучить, і характеризується порівняно вільним ставленням до літературної норми. Воно включає в себе говоріння, тобто відправлення мовних акустичних сигналів, що містять в собі деяку інформацію, і слухання, тобто сприйняття мовних акустичних сигналів та їх розуміння.

Усне мовлення реалізується у двох різновидах: публічному і розмовному (повсякденному). Для їх розмежування Л.К. Цеплітіс і Н.Я. Катлапе використовують поняття "мовна ситуація", тобто обставини, які допомагають здійснювати мовне спілкування і впливають на його форму і зміст [39, с. 14]. У зв'язку з цим, публічною промовою називають такий вид усного спілкування, для якого характерні такі елементи мовної ситуації, як: 1) аудиторія; 2) офіційна атмосфера (спектакль, концерт, лекція, збори, шкільний урок, засідання суду тощо).

Лінгвісти Е.А. Земська, Е.Н. Ширяєв виділяють в нерозмовному (офіційному) усному мовленні публічну мову (один оратор і слухачі) і непублічну (офіційну, але особисто адресовану, персональну, зі зміною ролей оратор / слухач) [16, с. 62–63]. Багато в чому такий розподіл збігається з класифікацією монологічного мовлення, яка є значно ближчою до письмового мовлення і

характеризується своєю організованістю, цілісністю, і діалогічного, у якому навіть в офіційних умовах виявляється дуже велика близькість до розмовної мови.

Усі публічні виступи базуються на законах риторики. За визначенням Д. Александрова [2], риторика є наукою про способи переконання, різноманітні форми переважно мовного впливу на аудиторію. Завдання риторики з найдавніших часів і сьогодні – навчати, радувати, надихати. Вплив може здійснюватися як в усній, так і в письмовій формі за допомогою аргументів, доказів для формування нових або зміни старих стереотипів сприйняття і поведінки.

Згідно М. В. Ломоносову, риторика є наукою про те, як красиво говорити і писати [29, с. 15].

Щоб виділити основні положення у виступі, використовують елементи, які зв'язують різні частини. Виділяють три види зв'язку частин тексту виступу: когезію, ретроспекцію, протекцію [14].

Когезією вважають види зчеплення, які забезпечують взаємозв'язок окремих частин і їх послідовність, дозволяють запам'ятати зміст промови, глибше проникнути в суть поставлених проблем. Вона реалізується за допомогою вступних слів *по-перше, по-друге, отже* та повтору основної інформації.

Ретроспекція є формою мовного вираження, що відправляє слухачів до попередньої інформації. Вона реалізується за допомогою вступних конструкцій: «як ви пам'ятаєте», «як ми знаємо» і т.д. або за допомогою риторичних запитань чи вигуків.

Щодо протекції, то це елемент мови, який переносить інформацію на те, про що буде говоритися в наступних частинах. Її основними засобами є питання до самого себе.

У свою чергу, мотиваційну промову можна вважати підвидом публічної промови, адже основним завданням є донести певний задум до публіки та змусити слухачів задуматися, що відповідає меті переконуючої промови. Загалом, мотиваційна промова служить для того, щоб надихнути до здійснення окремих дій, які змінюють життя на краще. З погляду лінгвістики, мотиваційним промовам

притаманне використання особливих мовленнєвих засобів, які здійснюють потрібний вплив на когнітивну діяльність аудиторії.

Проаналізувавши чимало мотиваційних виступів, можна виділити такі їхні характерні риси:

1. особистісний характер (мотиваційні промови зазвичай опираються на власний досвід);
2. аргументативність;
3. емоційність (напр.: *This is a breathtaking pace... we have had our failures, but so have others, even if they do not admit them.* – *Із захоплюючою швидкістю... у нас траплялися поразки, але інші помилялись теж, навіть, якщо вони цього не визнають* [82]).

Для того, щоб зрозуміти суть саме мотиваційних промов, які є об'єктом нашого дослідження, варто надати визначення мотивації. Так, **мотивацією** вважають сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, які спонукають людину до дії, задають межі і форми діяльності і додають цій діяльності спрямованість, орієнтовану на досягнення певних цілей [4, с. 34].

Для більш детального розгляду сутності мотивації, необхідно усвідомити сенс таких категорій, як потреба, мотив, стимул [17, с. 52]. Так, потреба означає необхідність у чому-небудь. Потреби бувають усвідомленими і неусвідомленими.

Мотивом є певна спонукальна сила, що викликає конкретні дії людини. Мотиви залежать від безлічі зовнішніх і внутрішніх факторів. Крім того, що вони спонукають до дії, вони ще визначають, що потрібно зробити і як досягти чогось на практиці [17, с. 128]. Поведінка людини визначається зазвичай сукупністю мотивів, які перебувають у певному співвідношенні і утворюють мотиваційну структуру. Знання мотивів є ключем до усвідомлення поведінки людини і можливості впливу на неї [17, 68].

Основне значення мотивації полягає у тому, що вона сприяє прояву таких психологічних властивостей, як старання, наполегливість, сумлінність. У цілому,

мотивація сприяє розвитку особистості, підвищуючи ефективність роботи над собою, що може відноситися до всіх аспектів життя.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що публічна промова тісно пов'язана з лінгвістичною наукою, адже в основі лежить мовленнєвий акт, який є одним з об'єктів лінгвістичних досліджень. Також, за загальними ознаками мотиваційну промову було віднесено до категорії публічних промов, зокрема до виду переконуючого виступу, який заохочує реципієнта до дії.

1.2 Підходи до класифікації публічних виступів

Виділяють декілька підходів до класифікації публічних виступів. У ораторському мистецтві найчастіше їх розподіляють на типи за метою, функцією, формою та ін [10]. Іноді подібну класифікацію називають класифікацією жанрів публічного виступу.

Види публічних виступів за метою. За метою виділяють чотири головні види публічних виступів:

1) інформаційний виступ, метою якого є донесення певного повідомлення. Така промова називається інформаційною. Інформаційний жанр використовується у науковій доповіді, лекції перед студентами, в монолозі вчителя при поясненні, при описі певного явища, у відповіді учня на уроці, інструкції, оголошенні про майбутні події, які теж відносяться до інформаційних виступів;

2) офіційно-етикетний. Щодо цілі офіційно-етикетного жанру виступів, вона полягає у дотриманні певного загальноприйнятого ритуалу, протоколу чи етикету. У цьому випадку можна говорити про зібрання на офіційному рівні, що передбачає вітання офіційної делегації, вступне слово перед будь-яким заходом, виступ з оцінкою заслуг людини або організації (похвальне слово), промова під час траурної події, тосту та ін.;

3) розважальний. Розважальний виступ має на меті потішити публіку. До таких виступів можна віднести неофіційні тости, промови на бенкетах, розповіді про цікаві пригоди, смішні випадки з життя та ін.;

4) переконуючий. Переконуюча промова має за мету схилити слухача до певної думки.

Переконуюча промова покликана показати правильність займаної оратором позиції, зміцнити або змінити думку аудиторії з певного питання. Типові випадки переконуючих виступів – виступи в наукових і політичних дискусіях, передвиборні, агітаційні, рекламні виступи [10, с. 45].

Утім, необхідно зазначити, що цілі, які ставить перед собою оратор, можуть поєднуватися, у результаті чого виступи набувають комплексного характеру.

Види публічних виступів за формою:

У риторичі розрізняють такі форми публічного виступу: доповідь, повідомлення, виступ, лекцію, бесіду [9, 37].

- **Доповідь** – розгорнуте повідомлення, яке розкриває будь-яку важливу наукову або суспільно-політичну проблему на певну тему. Доповіді роблять зазвичай на серйозні наукові, виробничі, політичні теми. Доповіді готуються заздалегідь, під час яких підводяться підсумки і визначаються завдання. У доповіді зазвичай всебічно розглядають історію проблеми, тему, дають оцінку різним підходам і точкам зору. За часом доповіді можуть тривати від 10 - 15 хв до 2 - 3 год (наприклад, доповіді уряду).

- **Повідомлення** – невеликий за часом (5-10 хв) виступ, в якому розглядається одне невелике питання або проблема. Повідомлення обов'язково повинні бути короткими, містити конкретну, фактичну інформацію, наочні приклади і вичерпно розкривати одну невелику тему. Повідомлення зазвичай робляться різними ораторами, щоб разом розкрити якусь велику проблему. Кожне повідомлення присвячено окремому аспекту проблеми.

- Виступ – необмежена за часом промова на будь-яку тему, оголошену попередньо. Виступи можуть бути як зімпровізовані, так і вимагати попередньої підготовки.

- Лекція – чіткий, розгорнутий науковий або науково-популярний виклад якого-небудь питання фахівцем. Лекції переслідують навчальну мету – проводяться в школі, у вузі, науково-популярні лекції на ті чи інші теми читаються для широкого кола слухачів. У лекції обов'язково повинні бути виділені окремі питання (пункти). Лекції зазвичай тривають від 20-30 хвилин до години-півтори (університетська лекція).

- Бесіда – розгорнутий, підготовлений (тобто заздалегідь продуманий оратором) діалог зі слухачами. Бесіда може включати досить тривалі відрізки мовлення оратора (монологи), але вона передбачає обов'язкове задавання питань слухачам, вислуховування, аналіз і коментування їх відповідей. Бесіда використовується в публічних промовах тоді, коли аудиторія невелика, не більше 30 осіб і слухачі зацікавлені в інформації, яку їм повідомляють.

Види публічних виступів за присутністю публіки:

- контактні (безпосереднє спілкування в аудиторії або онлайн зустрічі) з можливістю зворотного зв'язку;
- безконтактні: аудіо- та відеозаписи, радіо і телебачення.

Види публічних виступів за тривалістю:

- суворо регламентовані (лекція, доповідь);
- нерегламентовані (дискусії, обговорення, вітання).

Контактні публічні виступи – це творчий процес, який протікає на очах у слухачів. До переваг відносять:

- а) зворотній зв'язок (як реальний, так і віртуальний);
- б) можливість негайно отримати відповідь на питання і обговорити його;
- в) безпосередній вплив особистості лектора, доповідача, фахівця на слухачів (обмін біоенергією, створення настрою і атмосфери в аудиторії).

При безконтактних виступах спостерігається більш слабкий вплив оратора, немає зворотного зв'язку (або тільки частково). Результат виступу багато в чому залежить від вибору теми, режисури і технічного оснащення процесу (звуку, світла, зображення і тд.).

Ф. Снел, спеціаліст у сфері ораторського мистецтва визначав такі труднощі, які виникають перед оратором під час публічних виступів:

- виступ не можна закінчити, коли заманеться;
- ефективність промови залежить від мовця, не можна розраховувати на допомогу публіки;
- інколи складно зрозуміти реакцію публіки;
- проводиться оцінка навичок оратора, а слухачі ведуть паралель з відомими спікерами;
- думку, яку склали про оратора після її/його виступу буде важко змінити [36, с. 93].

Отже, виділяють різні підходи до класифікації публічних виступів відносно до поставлених цілей, форми, присутності слухачів та тривалістю. Публічні виступи використовуються для різних цілей, але зазвичай несуть інформуючу, розважальну чи переконуючу мету, що вимагає від оратора особливого підходу. Очевидно, найефективнішими вважаються промови, які відбуваються безпосередньо перед живою публікою, коли присутній контакт з аудиторією.

1.3 Особливості структури англомовної мотиваційної промови

Найчастіше мотиваційна промова передбачає конкретне завдання. Незалежно від обставин, слухачів і заходу, вона зобов'язана змінити сприйняття людьми їх власних труднощів або побоювань у майбутньому. Таким чином мотиваційний спіч відрізняється від інших видів, наприклад, офіційного, розважального, вітального тощо.

Проаналізувавши мотиваційні промови низки спікерів, таких як Дж. Роулінг, С. Джобс, Дж. Кеннеді, П. Сейжд та ін., можна зробити висновок, що кожна промова базувалась на власному досвіді, адже для чіткого розуміння очікувань слухачів оратору необхідно знати особисто, що таке демотивація та як з нею боротися.

Саме оратор керує та узгоджує план виступу, його послідовність, яка є одним з найважливіших аспектів промови, адже від логічного зв'язування частин залежить її успіх.

Коли йдеться про композицію, насамперед, треба врахувати порядок викладення матеріалу. Зазвичай, промови без попереднього плану не є ефективними, за винятком експромту, хоча й тут важлива підготовка. Оратор, який не продумав детально план виступу, може захопитися думкою та відійти від основної теми доповіді або порушити відведені часові рамки.

Не існує стандартизованого плану і кожен оратор має власний підхід до організації своєї промови та розробки плану.

Можна висвітлити основні пункти побудови мотиваційної промови:

1. *Визначення послуги, який буде транслюватися слухачам.* Буквально з перших слів аудиторія повинна зрозуміти, про що буде йти мова. Зрештою, люди мають усвідомити основну думку повідомлення та що спікер намагався донести. Якщо метою є мотивувати аудиторію виконати конкретну дію, потрібно чітко пояснити, що від неї очікується.

Отже, у тексті виступу повинно бути тільки одне ключове повідомлення. Допоміжних може бути більше, але необхідно, щоб простежувалася головна ідея в кожному реченні і містився єдиний сенс. Візьмемо до прикладу промову Івана Джозефа про впевненість в собі, який на першій хвилині говорить: *The most important thing? – Selfconfidence – Яке найважливіше? – Впевненість в собі [75].*

2. *Оповіді.* До прикладу з промови Стіва Джобса у Стенфордському університеті: *Today I want to tell you three stories from my life. That's it. No big deal. Just three stories – Я хочу розповісти вам три історії з мого життя – і все – нічого*

грандіозного – просто три історії [87; 66]. Люди люблять історії, а спікеру вони допомагають підтримувати інтерес в очах аудиторії.

3. *Аналіз цільової аудиторії.* За можливістю, необхідно вивчити ймовірних слухачів якомога детальніше. Якщо є такий шанс, потрібно вивчити ймовірних слухачів якомога докладніше, щоб побудувати комунікативний зв'язок. Необхідно взяти до уваги рівень освіти, професію, мету відвідування людиною виступу, рівень зацікавленості в темі, рівень обізнаності в даному питанні; саме тоді вдасться справити бажаний ефект на аудиторію.

4. *Застосування правильних та дієвих конструкцій.* При написанні мотиваційної промови, важливо вживати ті лексичні конструкції, які відгукнуться більшості слухачів. Тому не потрібно вживати кліше і стандартизовані вирази, адже вони можуть призвести до того, що виступ відверне публіку від мовця. Наприклад, Стів Джобс звертається до студентства наступним чином: *You have to trust in something — your gut, destiny, life, karma, whatever. Тож вам залишається лише вірити, що якимось чином всі точки з'єднаються в майбутньому. Треба вірити в щось* [87; 66].

5. *Завершення промови закликом до дії.* Якісна мотиваційна промова не закінчується подякою за увагу. Головне завдання – зробити висновок, який стане поштовхом до здійснення певного виду діяльності. Прикладом може слугувати: *And the only way to do great work is to love what you do. If you haven't found it yet, keep looking. Don't settle. As with all matters of the heart, you'll know when you find it. And, like any great relationship, it just gets better and better as the years roll on. So keep looking until you find it. Don't settle — А єдиний спосіб робити велику справу – це робити те, що ти любиш. Якщо ви ще не знайшли цього – продовжуйте шукати і не зупиняйтеся. Бо як тільки знайдете таку справу, ви відразу відчуєте. Тут як у коханні – воно стає все кращим і кращим з плином років. Тож продовжуйте шукати, не зупиняйтеся; Your time is limited, so don't waste it living someone else's life. Don't be trapped by dogma — which is living with the results of other people's thinking. Don't let the noise of others' opinions drown out your own inner voice. And*

most important, have the courage to follow your heart and intuition. They somehow already know what you truly want to become. Everything else is secondary – Ваш час обмежено, тож не витрачайте його, живучи чужим життям. Не будьте обмежені догмою, що вчить жити відповідно до думок інших людей. Не дозволяйте шуму чужих думок заглушити ваш внутрішній голос. І найголовніше – майте сміливість слідувати за своїм серцем та інтуїцією. Якимось чином вони вже знають, ким ви насправді хочете стати. Все решта – другорядне [87; 66].

Найчастіше використовують трискладову побудову промови, до якої відносять вступ, основну частину та висновки. Зазвичай мотиваційні спікери розпочинають промову з яскравого прикладу (напр. *People like Colonel Sanders, who retired broke at 65 before starting KFC – Такі люди, як полковник Сандерс, який пішов на пенсію без гроша за пазухою, перед започаткуванням KFC*), крилатого вислову, риторичного запитання (напр.: *Why is it that intelligent people procrastinate? – Чому розумні люди прокрастинують?*; *Why is that that people, who are so self-motivated often self-sabotage? – Чому ті люди, які самовмотивовані, часто опускають руки?*) чи цитати (напр.: *Aristotle is widely quoted as saying that give me the child for seven years and I'll give you the man – Часто приводять до прикладу цитату Арістотеля, який говорив що, дайте мені дитину і протягом 7 років, вона стане людиною*) [86].

В основній частині варто використовувати один з наступних методів викладу матеріалу:

- дедуктивний (від загального до окремого);

Виступаючий починає промову з конкретного випадку, а потім підводить слухачів до узагальнень і висновків. Цей метод нерідко використовується ще в агітаційних виступах.

- індуктивний (від окремого до загального);

Оратор на початку промови висуває положення, а потім роз'яснює їх зміст на конкретних прикладах. Такий метод також широко поширений у виступах пропагандистського характеру.

- зіставлення (відомого з новим повідомленням);

Зазвичай паралель проводиться з тим, що добре знайоме слухачам. Це сприяє кращому розумінню викладеного матеріалу.

- концентричний (проблема озвучується, а потім поглиблено вивчається);

Виступаючий переходить від загального розгляду центрального питання до більш конкретного і поглибленого його аналізу.

- історичний (виклад матеріалу у хронологічній послідовності)

Виклад матеріалу здійснюється в хронологічній послідовності, опис та аналіз змін, які відбулися у тій чи іншій особі, предметі з плином часу [33].

Важливим також є дотримання послідовності висловлювань, щоб кожна думка була логічно пов'язана з попередньою, та використання аргументів для змістовного підсилення сказаного (напр.: *One of the other challenges are that is that we are also creatures of habit. Now, what does that mean? That means that prefrontal cortex, that frontal lobe that serves of that executive decision-making is prime real estate – Іншою проблемою є те, що нами керують звички. Що це означає? Це означає, що префронтальна кора, та лобова частка, яка служить для прийняття рішень, є найважливішою частиною*) [86].

Використання різних методів викладу матеріалу в одному і тому ж виступі дозволяє зробити структуру головної частини мови більш оригінальною та нестандартною. Яким би методом не користувався оратор у своєму виступі, його промова повинна бути аргументованою, судження і положення – переконливими. Оратору необхідно не лише переконати у чомусь аудиторію, а й відповідним чином мотивувати її, викликати відповідну реакцію. Тому при роботі над композицією слід продумати систему логічних і психологічних доводів, які використовуються для підтвердження висунутих положень і впливу на аудиторію.

На когнітивному рівні, найбільше запам'ятовуються початок і кінець. Вступ повинен з перших слів зацікавити аудиторію та задати необхідну атмосферу, а висновок повинен закінчуватися закликком до дії (напр.: *When we commit to self-mastery, we give ourselves the best shot of becoming the best and the greatest versions of ourselves that we can be – Коли ми зобов'язуємось працювати над собою, ми даємо*

собі шанс стати найкращими версіями себе, якими ми можемо бути; Get the things that should not be there out – Позбудьтесь того, що вам непотрібне) [86].

Підбиваючи підсумки, можна стверджувати, що мотиваційній промові, як і іншим видам публічних виступів, примає трискладовість: вступ, основна частина, висновки. Для успіху промови важливо дотримуватися методів викладення матеріалу, серед яких виділяють дедуктивний, індуктивний, зіставлення, концентричний, історичний. Не менш значущим є підготовка та побудова виступу, до яких входять визначення посилу, аналіз аудиторії, застосування правильних лексичних конструкцій тощо.

Висновки до Розділу 1

У першому розділі було виконано теоретично-методологічний огляд наукових праць, що стосуються публічних виступів та мотиваційних промов зокрема. Також було проведено аналіз основних та специфічних рис мотиваційних промов, які відрізняють їх від публічних виступів. Більше того, проаналізувавши низку таких спічів, ми змогли виділити їх структурні особливості.

Ще з античних часів писали вчення про публічне мовлення, що окреслювались законами риторики та працями, присвяченими ораторському мистецтву. Тому, можна зробити висновок, що основоположниками стали Сократ та Платон, а пізніше й Аристотель, що розвивав свою ідею про існування способу переконання щодо тої чи іншої речі та важливості компетентності оратора у тому, що він говорить.

Мовний вплив відбувається не тільки за допомогою мовних засобів, але й позамовних (міміка, жести, постава, темп, зовнішній вигляд). З метою визначення підстав для класифікації вербальних засобів, використовуваних у мотиваційних промовах, було детально вивчено роботи зарубіжних та вітчизняних мовознавців, таких як Дж. Серль, Дж. Остін, Д. Шпербер, М. Нікітін, Б. Ф. Поршнев, Є. Шелестюк, та ін..

Отже, говорячи про публічне мовлення необхідно взяти до уваги класифікацію мовленнєвих актів Дж. Остіна, що виділяє: локутивні, іллокутивні та перлокутивні акти [58].

- Локуція – аспект мовленнєвого акту, в якому щось озвучується;
- Іллокуція – це інформативний чинник мовленнєвого акту;
- Перлокуція – аспект мовленнєвого акту, пов'язаний з очікуванням реакції на певну інформацію.

Джон Серль доповнює працю Дж. Остіна та виділяє такі іллокутивні акти як:

- Репрезентативи або асертиви, що передають істинність сказаного;
- Директиви, які переконують виконати певні дії;
- Експресиви – виражають емоційне ставлення;
- Комісиви, що висловлюють деякі зобов'язання;
- Декларативи або акти встановлення оголошують певний стан справ, відповідаючи пропозиційному змісту мовного акту [58].

Публічний виступ прямо пов'язаний з лінгвістикою, адже мовленнєвий акт – його основа. Публічний виступ є процесом передачі інформації, головною метою якого є переконати слухачів у правильності тих чи інших тверджень.

Вважається, що публічний виступ є монологічним, але який може нести діалогічний характер. Це залежить від того, як публіка реагує на сказане оратором, таким чином, «спілкується» з ним. Таке спілкування можна назвати двостороннім, адже слухачі, не проголошуючи свої реплік, все рівно ведуть комунікацію.

Публічна промова може виступати у вигляді оповіді, опису чи міркування [37].

Аналізуючи класифікації публічних виступів, можна припустити, що мотиваційна промова належить до виду переконуючого виступу, адже оратор спрямовує свої сили на те, щоб схилити публіку до дії, яка повинна принести позитивний ефект в життя цих людей.

Було виділено риси, притаманні мотиваційним промова, які й відрізняють їх від інших видів публічних виступів. До таких особливостей входять: особистісний характер, аргументованість, емоційність.

Мовознавці розрізняють публічні промови за метою, функцією та формою.

- За метою поділяють на інформаційні, офіційно-етикетні, розважальні, переконуючі виступи;
- За формою: доповідь, повідомлення, виступ, лекція, бесіда;
- За присутністю публіки: контактні, безконтактні;
- За тривалістю: суворо регламентовані, нерегламентовані.

При побудові мотиваційної промови було визначено такі пункти як:

1. Визначення посилу, який транслюватиметься слухачам;
2. Наявність власної історії з власного досвіду;
3. Аналіз цільової аудиторії;
4. Застосування правильних та дієвих конструкцій;
5. Завершення промови закликом до дії.

Найчастіше промови характеризуються трискладовістю, тобто, мають вступ, основну частину та висновки. Також варто використовувати такі методи викладу матеріалу, як дедуктивний, індуктивний, зіставлення, концентричний, історичний [33, с. 14].

Крім того, доцільно дотримуватись послідовності висловлювань, судження повинні бути логічно пов'язаними з попередньо-висловленими думками і підкріплені аргументами.

Використання різних методів викладу матеріалу в одному і тому ж виступі дозволяє зробити структуру головної частини мови більш оригінальною та нестандартною. Яким би методом не користувався оратор у своєму виступі, його промова повинна бути аргументованою, судження і положення переконливими. Оратору необхідно не лише переконати у чомусь аудиторію, а й відповідним чином мотивувати її, викликати відповідну реакцію.

РОЗДІЛ 2 МОВНІ ТА ПОЗАМОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ

Якщо людина постійно розвивається як особистість, прагне стати ще кращою й успішнішою, без мотивації не обійтися. Наш ентузіазм помітно падає, коли задумане не виходить утілити в реальність, і ми шукаємо певного поштовху та натхнення рухатися далі.

Саме тому другий розділ нашої роботи присвячено детальному дослідженню специфіки англомовних мотиваційних текстів та визначенню їхніх особливостей з погляду фоносемантики, лексики, граматики та стилістики.

2.1 Лінгвостилістичні характеристики англомовних мотиваційних промов

Як уже зазначалося, мотиваційні промови мають багато спільного з таким типом публічних виступів, як переконуючі промови. Тому важливо виокремити окремі риси мотивації та визначити, які мовні та позамовні засоби використовуються для здійснення бажаного комунікативного впливу на аудиторію.

Відповідно до завдань виступів, виділяють такі:

- агітація (мета: вплинути на волю, переконати);
- комунікація (мета: донести певну інформацію слухачу);
- розповідь (мета: викликати у слухачів процеси образного мислення);
- настановчий виступ (мета: надати вказівки для певної діяльності) [7, с. 11–12].

Мотиваційні виступи поєднують у собі комунікаційну та розповідну цілі, подекуди несуть й настановчий характер. Враховуючи поставлене перед оратором завдання, йому потрібно підібрати саме ті прийоми та засоби, які найкраще підійдуть для досягнення певної мети.

Мотиваційна мова є одним із рушіїв сучасного суспільства, а мотиваційний дискурс реалізує функції соціального та психологічного впливу на публіку.

Під час мотиваційних виступів, ретельно продуманих і підготованих заздалегідь, спікери користуються різноманітними лінгвістичними засобами для досягнення поставленої мети. Необхідно знати та розуміти застосування певних лексем не лише для правильної побудови промови, а й враховувати психологічні чинники, адже, як-не-як, мотивація є психологічним процесом, що керує поведінкою людини і виявляє її здатність задовольняти певні потреби.

До лінгвостилістичних особливостей англomовних мотиваційних промов відносяться використання фонетичних, словотворчих, морфологічних, лексичних і зокрема, синтаксично-стилістичних засобів.

Усне публічне мовлення передбачає, що, на відміну від письмового мовлення, мовець не повинен користуватися тими мовними засобами, які ускладнюють продукування мови. У публічному мовленні, широко використовуються так звані «зайві» слова, які не тільки заповнюють паузи, а й дозволяють слухачам засвоїти сказане, осмислити його.

Така «проміжковість» у публічних промовах була розкрита Т.А. Ладиженською [26, с.14], яка вказує на неправомірність пред'явлення до усного мовлення тих же вимог, що і до письмової мови. Методист кваліфікує таку властивість як особливості саме публічних промов, а не як порушення норм літературної мови.

За прийнятим нами визначенням, мова є послідовністю мовних знаків, організована за «правилами» мови і відповідно до потреб вираження інформації [38]. Таку послідовність створює, говорить або пише, сприймає слухач або читач. Для більш повного і кращого здійснення комунікативних завдань служать комунікативні якості мови, сукупність яких утворює мовну культуру суспільства і окремої людини.

У низці теоретичних передумов правильного розуміння і успішного опису мовної культури, якостей гарно-побудованої промови позначається вміння бачити

системні відношення мови, тобто, її мовленнєвих структури до немовленнєвих структур. Така необхідність з'являється тому, що промова в процесі її побудови і розуміння завжди вирішує ті чи інші комунікативні завдання і співвіднесена з зовнішніми по відношенню до неї структурами (мови, свідомості в цілому, мислення, предметної дійсності і т.д.).

Проведений змістовно-композиційний аналіз текстів публічних промов, зокрема мотиваційних виступів, показав, що такі тексти характеризуються відносною стандартизованістю, застосуванням розмовного вокабуляру, логічністю викладу, емоційністю, гумором, риторичними питаннями та аргументованістю.

Відносна стандартизованість текстів мотиваційних промов зумовлена використанням класичної трискладової композиції, до якої входить *вступ, основна частина, висновки*. Також, такі промови завжди повинні опиратися на реальний досвід мовця, щоб «зіграти» найкращий психологічний вплив на аудиторію. До прикладу, промова Мел Роббінс «До дідька! – Як перестати підкладати свиню самому собі» [83]:

- Вступ, що ґрунтується на власному досвіді:

My name is Mel Robbins and for the last seventeen years I have done nothing but help people get everything that they want. Within reason! My husband's here. So, I've done it in the courtroom, in the boardroom, in the bedroom, in people's living room, whatever room you want to be in, if I'm there, I will help you get whatever you want by any means necessary. For the last three years – I host a syndicated radio show... I'm here for you. I am going to tell you everything I know in less than eighteen minutes about how to get what you want. (Мене звали Мел Робінс, і останні 17 років я тільки тим і займалась, що допомагала людям отримати все, що їм заманеться. В рамках пристойності, звісно. Я робила це повсюди: в залі суду, спальні, залі засідань та де завгодно, я допоможу вам отримати те, що ви жадаєте, усіма доступними способами. Останні 3 роки я веду шоу на радіо... Я тут заради вас. І в наступні 18 хвилин я розповім все, що мені відомо про те, як досягти вашої мети).

- Основна частина:

So, we're going to talk about how you get what you want. And frankly, getting what you want is simple. But notice, I didn't say it was easy. Very simple. In fact, if you think about it, we live in the most amazing moment in time. So that thing that you have up here, whatever it may be, you want to use healthy eating to cure your diabetes, you want to figure out how to take care of the elders and start a new hospice center, you want to move to Africa and build a school... Guess what? You can walk into a book store right now! And buy at least ten books written by credentialed experts on how the hell you do it. You could Google it. And you could probably find at least, I don't know – a thousand blogs, documenting the step, by step, by step transformation, that somebody else is already doing. You can just walk in their footsteps – just use the science of drafting (Отже темою буде: "Як домогтися свого". Чесно кажучи, домогтися свого просто. Проте це не легко. Дуже просто. Подумайте про ось що. Ми живемо в найдивовижніші часи. Тож ідея, що ви маєте в голові, щоб то не було, чи то здорове харчування для лікування вашої хвороби, чи ви думаєте над створенням центру по нагляду за людьми похилого віку, чи хочете будувати школи у Африці. І знаєте що? Ви можете зайти у книгарню - прямо зараз - і придбати з десяток книжок на цю тему, написаних експертами у цій сфері. Чи ви можете загулити це. І, скоріш за все, знайдете з 1000 блогів з покроковою інструкцією від людей, які це вже зробили. Слідуйте вже прокладеному шляху).

- Висновки із закликом до дії:

And the reason why I'm bringing up the first decision that you made today, and the inner snooze alarm, is because in any area of your life that you want to change, any – there's one fact that you need to know. This one: You are never gonna feel like it. Ever. No one's coming, motivation isn't happening, you're never gonna feel like it. Scientists call it activation energy. That's what they call the force required to get you to change from what you are doing on autopilot to do something new. So try this test tomorrow. Tomorrow morning, set your alarm for thirty minutes earlier. And when it goes off, take those sheets, throw them off and start your day. No snooze, no delay. Do it. (Я вам все це пояснюю і говорю про відкладання на потім тому, що яку б зі сфер свого життя

ви не прагнули змінити, ви маєте усвідомлювати один факт. Ось цей: Слушний момент ніколи не настане. Ніколи. Не буде ні натхнення, ні знаку. Слушний момент не прийде. По-науковому це – енергія активації. Зусилля потрібне для переходу зі звичного зразку поведінки на новий. Завтра спробуйте зробити ось що. Завтра вранці встановіть будильник на 30 хвилин раніше. І коли він спрацює, скиньте простирадла, встаньте і почніть свій день. Просто зробіть це. Вставайте негайно!)

It's very, very simple to get what you want. But it's not easy. You have to force yourself. And I mean force. (Отримати те, що хочете, дуже просто. Але зовсім не легко. Доведеться примусити себе. Саме так).

So, when I say "force", anything that's a break from your routine is going to require force. (І щоб зламати рутину, доведеться докласти зусилля).

Everything about your life, about your body, grows! Your cells regenerate, your hair, your nails. Everything grows for your entire life. And your soul need exploration and growth. And the only way you'll get it is by forcing yourself to be uncomfortable (Все у вашому тілі зростає і змінюється. Клітини регенеруються, відростає нове волосся і нігті, і так впродовж усього життя. Так само і ваша душа вимагає росту і оновлення. Єдиний шлях досягнути цього – це вийти з зони свого комфорту).

Емоційність оратора дозволяє здійснити психологічний вплив на реципієнтів і допомагає виступаючому не просто працювати з увагою аудиторії, а й викликати чи спонукати до конкретних емоцій.

Емоційність промови є насамперед вмінням «відчувати» зал, зрозуміти, коли слід зробити паузу і дати відпочити, якщо промова стає затягнутою. Оратор відчує по залу, коли його мовлення незрозуміле або викликає обурення. З іншого боку, і він сам не повинен залишатися байдужим до сказаного, а «прожити» те, про що він говорить. Для демонстрації емоційного аспекту мотиваційних промов розглянемо такий приклад:

That's insane (Збожжеволіти можна!); What a flimsy and feeble world! (Звучить не дуже переконливо); If you are scrappy, say you are scrappy! (Справи кепські? – то

так і скажи!); If you are amazing, say you are amazing! (Все чудово? – скажи як воно є.); Tell the truth! (Аби тільки правда!) [83].

У переважній більшості мотиваційних промов використовуються жарти. Гумор є хорошим способом «розрядити публіку», якщо тема складна або ж важлива. Він доречний для будь-якої категорії аудиторії. Вдало підібрані жарти добре запам'ятовуються, підвищують інтерес до промови і особистості оратора, знімають втому і напругу. Основну функцію гумору визначив основоположник вчення про ораторське мистецтво Цицерон, який стверджував: «Оживляй мову гумором, тоді втримаєш увагу слухачів» [40]. У гуморі проявляється рівень культури мовця, особливості його віку, соціального статусу і рівня освіти. У зв'язку з викладеним, розглянемо такий приклад:

Sorry, Simon (Без образ, Саймоне); Losing your manboobs, so you can hook up with somebody (Як що до позбавлення пивного живота, щоб закадрити якусь кралю?); You can find anybody online and cyber-stalk them! (Чи знайти когось у мережі і надокучати йому питаннями); Shut the front door, you know what I am talking about? (Затуліть дітям вуха); Dragging around those extra forty pounds, you are fine? (Добре мати двадцять кілограм зайвої ваги?); Hopefully I won't moon you (Та не роздивляйтесь, я в спідньому); You didn't pay for that (То ж ви багато втратили); You think you are so fancy, I know you are attending TED (Ви такі сучасні, відвідуєте TED) [40].

Одним з найчастотніших прийомів, що використовуються у мотиваційних промовах, є риторичне запитання, яке, очевидно, є питанням, відповідь на яке відома заздалегідь або ж надається тим, хто запитав. Використовувати такий прийом слід лише тоді, коли аудиторія повністю поділяє думку виступаючого, інакше ефект буде лише негативним. Також риторичні питання дозволяють глибше «занурити» публіку в тему виступу, примусити задуматись чи повернути втрачений інтерес.

Існують і так звані «питання-зачіпки», коли оратор ставить яке-небудь питання аудиторії або конкретному слухачеві і потім чекає, чи дадуть відповідь

йому, чи ні. Так зав'язується спілкування зі слухачами, яке набагато ефективніше, ніж просте озвучування тексту виступу. Прикладами використання риторичного запитання у мотиваційних промовах є такими:

So I want to know: What do you want? (Отже, моє питання: «Чого ви прагнете?»); Do you want to lose weight? (Хочете схуднути?); Do you want to triple your income? (Заробляти більше грошей?); Do you want to start a nonprofit? (Хочете займатися благодійністю?); Do you want to find love? (Чи може знайти кохання?); So why you don't have what you want, when you have all the information that you need? (Якщо ви маєте всю публічну інформацію, чому все одно не маєте того, що бажаєте?); And what do you do with them? (І що ж ви з ними робите?); Do you think that somebody who needs to lose weight, ever feels like going on a diet? (Ви дійсно вважаєте, що тому, хто прагне скинути вагу, подобається сидіти на дієті?); You think they ever feel like eating boiled chicken and peas instead of a croissant? (Думаєте, їм подобається їсти салат, замість відбивної?) [40].

Окрім зазначених характеристик, мотиваційна промова має реалізуватися у розмовному стилі, у вигляді невимушеної бесіди та товариського полілогу між людьми. Розмовний стиль мови, тобто використання розмовної лексики, зменшення вживання термінів, іноземних слів, кліше та стандартизованих фраз, допомагає легше засвоїти інформацію, привернути увагу до теми та налаштувати публіку на певний лад. Наприклад:

Screw Simon and the “We” thing (До дідька Саймона з його «ідеєю про Нас»); Being healthy will not get your ass on a treadmill (Ідея про міцне здоров'я не змусить вас ніти до спортзалу); You know what it is, don't analyze it to death, just pick something (Не намагайтесь аналізувати, просто оберіть щось); On how the hell you do it (Як з цим впоратися); The f-bomb (Так, це лайка); You have these amazing ideas that bubble up (Всі ці блискучі ідеї, що приходять на розум); I mean it is your job to make yourself do the crap you don't want to do (Я маю на увазі необхідність робити речі, від яких ви не в захваті); And then you will plateau out, get bored, “I hate this job. Blah, blah, boring” (Тож ви починаєте скиглити: «Ненавиджу свою нудну роботу»);

You attend a meeting and doodle the whole time (Приходиш на нараду, прикидаєшся, що слухаєш) [40].

Щодо аргументації, то тут можна виділити три визначення поняття [23, с. 52].

Аргументація є:

1) мистецтвом підбору вагомих підтверджень сказаному, мистецтво ведення дискусії;

2) логічною операцією, що є комбінуванням суджень (умовиводів – елементів доказів);

3) логіко-комунікативним процесом, спрямованим на обґрунтування позиції виступаючого з метою подальшого розуміння цієї позиції і прийняття її іншою людиною.

Виокремлюють логічні аргументи і психологічні аргументи:

- логічні аргументи – доводи, що відповідають науковому методу дедукції, методу руху від загального до конкретного. Логічні аргументи звернені до розуму слухачів;

- психологічні аргументи – доводи, які апелюють до почуттів (обіцянки, погрози), емоцій і потреб людини, до моральних і морально-етичних норм (співпереживання, відсторонення та ін.).

Найчастіше, мотиваційні промови збагачені саме психологічними аргументами, адже щось має відгукнутись на емоційному рівні, тому що, як прийнято вважати, здебільшого людьми керують емоції, а не розум.

Розглянемо приклад аргументації у мотиваційних промовах:

Do you know that a third of Americans feel dissatisfied with their lives right now (Чи відомо вам, що третина американців не задоволена своїм життям?); Scientists have calculated the odds of you being born. That's right. They crunched the numbers. They've crunched the numbers on you. And they took into account all the wars, and the natural disasters and the dinosaurs, and everything else. And do you realize that the odds, the odds of you to the parents you were born to, with the DNA structure that you have, one in four hundred trillion! (Вчені підраховали шанси на ваше народження. Саме

так. Вони зробили підрахунки. На ваші шанси народитись. Підраховали вірогідність вашого народження, приймаючи до уваги всі війни і стихійні лиха, та навіть динозаврів, і все таке інше. Чи ви усвідомлюєте, що ваша поява на світ, від батьків, що вас народили, зі структурою ДНК, що ви маєте, вірогідність = один до чотирьохсот мільярдів!) [40].

Отже, мотиваційні промови мають притаманні лише їм лінгвостилістичні характеристики, які дозволяють виокремити їх з-поміж інших публічних виступів. Такими рисами є трискладова будова, логічність та послідовність викладу, застосування психологічних аргументів, емоційність мови, розмовний стиль мовлення та використання гумору.

2.1.1 Фоносемантичні особливості англомовних мотиваційних промов

Науковець Ч. Осгуд, який займався дослідженням публічних виступів наголошував [53], що з двох політичних кандидатів, що знаходяться на одному рівні, виграє той, хто звучить більш мелодично, адже вагому роль відіграє загальне враження від виступу.

Ч. Осгуд створив метод управління мелодичністю слів, давши йому назву «семантичні диференціали». Він провів експеримент, під час якого показував учасникам зображення з безглуздими співзвуччями і складами та просив їх розповісти про свої відчуття, викликані певним звуком: сумно чи весело, тепло чи холодно тощо. Так було утворено 24 шкали і сформований словник, у якому кожному звуку було надано відповідний цифровий код. Увесь текст, як і окремий склад, оцінюється за бальною шкалою, а також береться до уваги і розташування складів. Тому заміна лише одного слова може значно вплинути на маніпулятивний ефект всього комунікативного повідомлення.

Звуки і тексти оцінюються за такими параметрами (список надано неповний): «прекрасний», «світлий», «ніжний», «радісний», «піднесений», «бадьорий»,

«яскравий», «сильний», «стрімкий», «повільний», «тихий», «суворий», «мінорний», «страхітливий», «зловісний», «тужливий», «похмурий», тощо.

Існують фактори фонетичного впливу, які відносяться виключно до усного мовлення. Це, по-перше, просодичні чинники: *інтонація*, реєстр голосу (голос низького і наднизького реєстра сприймається як особливо значний і авторитетний); так звані *фонації* (придых, напружена «дзвінка фонація», розслаблений голос); *артикуляційні пози*, *темп мовлення* і *паузація*. По-друге, своєрідним засобом впливу може бути індивідуальний голос, взятий у всій повноті його характеристик і добре впізнаваний. Яскравим прикладом застосування всіх мовних особливостей голосу, використанням різних темпів мовлення та паузації для підсилення ефекту сказаного та можливості обдумати сказане може слугувати промова Емми Вотсон про рівність статей: *I was appointed six months ago* – пауза, підвищення тону – *and the more I have spoken about feminism* – пауза, зниження тону – *the more I have realized that fighting for women's rights* – *has too often become synonymous* – пауза, *придых* – *with man-hating. For the record* – пауза – *feminism by definition* – пауза, уповільнення мовлення – *is “The belief that men and women should have equal rights and opportunities.* – пауза, розслаблений голос – *It is the theory of the political* – пауза – *economic* – пауза – *and social equality of the sexes”* – пауза, пришвидшення мовлення – *I started questioning gender-based assumptions a long time ago... (Півроку тому мене призначили послом доброї волі ООН. І що більше я розповідала людям про фемінізм – то більше усвідомлювала, що боротьба за права жінок часто сприймається як синонім ненависті до чоловіків. І якщо є щось, у чому я залізно впевнена – то це в тому, що так бути не повинно. За визначенням, фемінізм – це “віра в те, що чоловіки та жінки повинні мати однакові права й можливості. Це теорія політичної, економічної та соціальної рівності статей”. Я почала замислюватись над гендерними стереотипами...)* [71; 64].

Варто виділити основні фонетичні складові англomовного публічного мовлення, які є тотожними і для мотиваційних виступів:

Інтонація є складною єдністю мелодики, наголосів, темпоральних компонентів, тривалості, паузації [21, с. 432–434]. Інтонація оформлює висловлювання, передає емоції мовця, висловлює його ставлення до співрозмовника і предмета промови. Вибір інтонаційного контуру залежить від характеру і ситуації спілкування, від мети спілкування, від емоційного стану співрозмовників.

Відомо, що в англійській мові найбільш вживаним є спадний тон, який в основному використовується у твердженнях, наказах, повідомленнях і висловлює категоричність і завершеність, але також характерний для спеціальних питань. Висхідний кінетичний тон використовується в незакінчених висловлюваннях, питаннях, перерахуваннях та інформує про необхідність продовження висловлювання.

Використання спадного-висхідного тону позначає особливу семантичну важливість висловлювання, а також її незакінченість, використовується для вираження різних імплікацій в англійській мові. До прикладу: *Well, there were 40 of us to start with, and every time I heard someone's name called, I would give out the heartiest cheer. And then there were 20 people left, – пауза, висхідний тон – and ten people left – пауза, висхідний тон – and 5 left – пауза, пік висхідного тону – and three left – пауза – пауза, спадний тон – I was one of them.* (Нас було 40 спочатку. І кожного разу, коли я чув, що когось викликали, я з завзяттям сердечно вітав їх. А потім нас залишилось 20, залишилось 10, п'ять і троє. А я був одним з них [73]).

Інтонація відіграє велику роль у визначенні типу комунікації, смислових центрів, передачі емоційно-модальних значень. Усі види спонтанної мови характеризуються значною кількістю еліптичних речень (найчастіше опускається група підмета), перерваних речень, повторів (слів, фраз) [3].

За межами нормативного діапазону руху тону існують емоційні піддіапазони, що визначаються британськими фонетистами як «squeak range» (для руху висхідного тону) і «growl range» (для спадного тону) [15, с. 95].

Загалом можна сказати, що у публічному мовленні немає обмежень щодо інтонації, але тим не менш, які б особливості англійської мови не спостерігались, у публічному спілкуванні ми всі прагнемо звучати більш виразно і мимоволі наближаємо нашу мову до стандарту.

Важливу роль у реалізації мотиваційної промови відіграє гучність, тобто слухове відчуття, що отримується при сприйнятті енергії звукових норм [22, с. 284]. Під час бесіди мовний етикет підказує нам черговість реплік і рівень гучності, який прийнятний у певній компанії. Гучне мовлення – це спосіб привернути до себе увагу, так само як і недотримання черговості, переривання інших. Усе це може привести до серйозного непорозуміння: люди, які звикли розмовляти тихо, можуть сприймати гучний голос як владний або вульгарний; однак ті, хто говорить голосно, часто сприймають співрозмовника з більш тихим голосом як холодну, закриту або залякану особистість [8, с. 246].

Якщо взяти за еталон рівень гучності, прийнятий для різних соціо-комунікативних ситуацій, то для публічного мовлення більш типовим буде дещо підвищений рівень гучності. Це пов'язано з більшим ступенем емоційності публічної мови [15, с. 95].

Окрім гучності, важливим елементом є темп – частота, швидкість проголошення фрази або її елементів [22]. Темп мовлення обумовлюється різними факторами: розміром аудиторії, її акустичною характеристикою, кількістю слухачів, індивідуальними особливостями мовця тощо. Темп мовлення підпорядковується певній нормі: у середньому, ми вимовляємо 130 слів за хвилину. Як швидке, так і повільне мовлення будуть відхиленнями від норми. Розрізняють простий темп і складний темп [11]. Простий темп характеризується своєю відносною постійністю і незмінністю. Цей вид темпу зустрічається в простих реченнях і нескладних висловлюваннях. Щодо складного темпу, то він характерний для довгих висловлювань, зі складними граматичними структурами і багатоскладовими словами, для нього властиві різкі уповільнення або ж навпаки – прискорення швидкості вимови висловлювань.

Говорячи про публічне мовлення, слід зазначити, що тут складний вид темпу зустрічається навіть у простих висловлюваннях. Сповільнюючи своє мовлення, оратор акцентує увагу безпосередньо на конкретній частині свого висловлювання, таким чином підкреслюючи його семантичну важливість [3, с. 125].

So since we talking about women inventing – пауза, пришвидшення мовлення – *I'm going to talk about inventing relationships* – пауза, сповільнення мовлення – *What I've found through a lot of trial and obviously,* – пауза, пришвидшення мовлення – *many, many* – пауза, сповільнення мови – *many errors,* - пауза, пришвидшення мовлення – *to be the thing that has transformed my life and love,* – пауза, сповільнення мовлення – *and that is this idea of marrying yourself.* (Я розкажу про вироблення стосунків. Зазнавши багато невдач та, очевидно, багато, багато, дуже багато помилок, я зрозуміла одну річ, яка змінила моє життя та любов – думка про шлюб з собою) [79].

Ритмічна організація мотиваційної промови також є важливою для досягнення прагматичного ефекту. У монологічному мовленні основними ритмічними одиницями є ритмічна група і синтагма. В англійській мові склад теж може виступати у якості одиниці ритму, але для англійської мови, так само як і для української, німецької та ін., найтипівішим є тактовий ритм. Сам термін передбачає, що склади вимовляються в рівних інтервалах, на їх продукування потрібно приблизно однакову кількість часу [3, с. 125].

У потоці мова ділиться на смислові частини різної довжини. Цей поділ здійснюється за допомогою пауз. Головна функція пауз полягає у членуванні зв'язного мовлення на фрази і інтонаційні групи [3, с. 130]. Паузи пов'язані між собою з темпом мови: число і довжина пауз впливають на загальний темп мовлення. Тому, хто говорить або читає, паузи потрібні для того, щоб перевести подих і зібратися з думками. Слухачеві ж вони дають можливість прийняти і обробити мовний сигнал – іншими словами, засвоїти те, що він чує. Прикладом може слугувати: *I am* – пауза – *never* – пауза – *going to have free time* – пауза – *ever again.* (У мене більше ніколи не буде вільного часу.); *How long does it take to acquire*

a new skill? – пауза – You know what I found? – пауза – 10,000 hours?! – пауза – Anybody ever heard this? – пауза – It takes 10,000 hours, if you want to learn something new, if you want to be good at it, it's going to take 10,000 hours to get there. And I read this in book after book, in website after website. And my mental experience of reading all of this stuff was like: No!! – пауза – I don't have time! I don't have 10,000 hours. – пауза – I am never going to be able to learn anything new – пауза – ever again. (Скільки ж часу потрібно, аби здобути новий навик? Знаєте, яким був висновок? 10 000 годин! Можете собі уявити? На це потрібно 10 000 годин. Якщо хочеш вивчити щось нове, хочеш бути вправним у цьому, доведеться витратити на це 10 000 годин. Я читав це у кожній книжці та на кожному веб-сайті, а мій мозок у цей час лементував: Ні!!! У мене немає стільки часу! У мене немає цих 10 000 годин. Я ніколи не зможу навчитися чомусь новому. Взагалі ніколи.) [76].

Отже, з точки зору фонетики мотиваційні промови характеризуються спадними і рівними тонами, нестабільним темпом, неоднаковим рівнем гучності, нестабільним темпом. Ритміка дуже складна і мінлива. Мотиваційні промови багаті на паузи, які урівноважують мовлення та виділяють час на сприйняття та оброблення інформації.

2.1.2 Лексичні особливості англомовних мотиваційних промов

На відміну від повсякденних розмов, публічні промови характеризуються тим, що слова в них підбираються ретельно. Бажано використовувати слова точні та зрозумілі за значенням. Проаналізувавши значну кількість мотиваційних виступів, можна помітити широке використання абстрактних слів. Абстракція необхідна при бесіді про поняття, якості чи характеристики.

Однак такі слова складають невеликий відсоток від загальної кількості використаних слів, решта – це загальні повсякденні слова. Оратор навмисно вибирає знайомі слова і намагається уникнути термінів чи зводить їх до мінімуму.

Загалом, враховуючи той факт, що промова готується для конкретної аудиторії, всі слова мають бути зрозумілі слухачам.

Однією з найцікавіших особливостей промови “I have a dream” (У мене є мрія) є використання Мартіном Лютером Кінгом засобів, які зробили абстрактні принципи свободи чіткими та переконливими. Протягом усього виступу Кінг спирається на знайомі та конкретні слова. Наприклад:

We cannot turn back. There are those who ask the devotees of civil rights, 'When will you be satisfied?' We can never be satisfied as long as the Negro is the victim of the unspeakable horrors of police brutality. We can never be satisfied as long as our bodies, heavy with fatigue of travel, cannot gain lodging in the motels of highways and the hotels of the cities. We cannot be satisfied as long as a Negro in Mississippi cannot vote and a Negro in New York believes he has nothing for which to vote. No, no, we are not satisfied, and will not be satisfied until justice rolls down like waters and righteousness like a mighty stream. – Ми не можемо повернути назад. Є такі, що запитують тих, хто відданий справі захисту громадянських прав: «Коли ви заспокоїтеся?» Ми ніколи не заспокоїмося, доки наші тіла, обважнілі від втоми, викликаної довгими мандрями, не зможуть мати нічліг у придорожніх мотелях і міських готелях. Ми не заспокоїмося, доки основним видом пересувань негра залишається переїзд із маленького гетто до великого. Ми не заспокоїмося, доки негр у Міссісіпі не може голосувати, а негр у Нью-Йорку вважає, що йому нема за що голосувати. Ні, в нас немає підстав для заспокоєння, і ми ніколи не заспокоїмося, доки справедливість не почне струменіти, подібно водам, а праведність не уподібниться могутньому потоку) [77; 65].

Як бачимо, Мартін Лютер Кінг уникав використання нудних, абстрактних чи незнайомих слів, до прикладу, він міг вживати: відокремлене житло, позбавлення права голосу тощо. Таким чином, він зробив свій виступ хвилюючим, натхненним та зворушливим.

Часто спікер адаптує свої формулювання під конкретну аудиторію. Для цього мовець модифікує свою мову до відносно менш формальних, менш жорстких

способів висловлювання, використовуючи гумор, розмовні фрази чи ідіоми, навіть деякі діалектні слова, щоб бути «ближче» до своєї аудиторії.

Чорношкірий оратор у США може використовувати багато «чорних» рис у своїй промові, щоб підкреслити його приналежність до етнічної групи. Жінка-оратор може вирішити демонструвати жіночі особливості мови, щоб виглядати більш жіночною. У цілому мотиваційні виступи має неформальний характер. Як правило, вживається багато сленгових слів та виразів, а також багато розмовних фраз та ідіом.

Лексичними засобами розмовного стилю є слова, які знаходяться в повсякденному вжитку. Дослідивши мотиваційні промови, можна дійти висновку, що лексикон складають такі мовні групи як: сленг, ідіоми, вульгаризми, фразові слова, терміни.

Розглянемо зазначені вище групи слів на прикладі мотиваційного виступу Деніела Левітіна про те, як залишатись спокійними під час стресу. Так, вживання сленгізмів розбавляє мову та надає певний контраст, роблячи доповідь цікавішою:

It clouds your thinking (I затьмарює наш розум); And that's dope! (I це круто!); When you know the vacation is going to be lit (Коли ви розумієте, що подорож буде чудовою); No cap! (Правда!).

Щодо ідіом, то Деніел Левітін у своїй промові вживає їх таким чином:

I've pulled this number out of the air for shock value (Я вигадав цю цифру, щоб шокувати вас); You might change your mind in the heat of the moment (У момент стресу ви можете змінити думку).

Вульгаризми у мотиваційних промовах вживаються в іронічних висловлюваннях або в жартівливому ставленні, щоб налаштувати публіку на позитивне сприйняття оратора. Наприклад:

Bloody occasion (Нещастя); Whenever you want to bitch out about something (Коли ви захочете поскиглити).

Англійська мова рясніє використанням фразових дієслів, тож таких виразів у аналізованій промові знайшлося чимало:

I broke into my own house (Я вдерся у власний будинок); I broke through the basement window (Розбив шибку у підвалі); And taped it up over the opening (Прикрив ним отвір); I was coming out even (Зміг взяти себе в руку); But they had given away my seat (Але вони віддали моє місце); I got stuck in the back of the plane (Але я опинився в задній частині літака); And they try to figure out what went wrong (Намагається з'ясувати, що пішло не так); But there's a lot of science to back this up (Але існує багато наук, які підтверджують це); Where they cut off the olfactory sense of the squirrels (У ході якого білкам відключили відчуття органів нюху).

Як зазначалося вище, характерним для мотиваційних промов є також і використання термінів. Зазвичай це зумовлено намаганням оратора якомога краще прояснити тему та раціонально аргументувати свою думку. Оскільки Деніел Левітін є неврологом за професією, і тема його доповіді стосувалася роботи мозку, було помічено багато медичних термінів:

It releases cortisol that raises your heart rate (Він викидає кортизол, який підвищує серцебиття); It modulates adrenaline levels (Підвищує рівень адреналіну); He'd been practicing something called prospective hindsight (Практикує щось на зразок проспекції у минуле); Also called the pre-mortem (І назвав це передсмертним періодом); There's a structure in the brain called the hippocampus (Існує структура в мозку, яка має назву гіпокамп).

Отже, у мотиваційних промовах часто зустрічається абстрактивізація та адаптація, оскільки, такі виступи повинні «зацепити» слухача та отримати відгук зсередини, щоб пробудити стимул до удосконалення свого «я» та інших аспектів життя. Також, використовується різноманітна лексика, яка здебільшого відноситься до розмовної мови, зокрема, сленг, ідіоми, фразові дієслова, вульгаризми та у меншій кількості – терміни.

2.1.3 Граматичні риси англомовних мотиваційних промов

Мовлення є однією з комунікативних навичок, яка виконує функцію передачі повідомлення. Зазвичай, береться до уваги значення, а граматична форма іноді ігнорується. Невелика помилка, наприклад, неправильна вимова або неправильний вибір синонімів, можуть бути віднесені до загальноприйнятих помилок, доки значення все ще може бути зрозумілим слухачеві. Проте, щоб мовлення було чітким та зрозумілим, необхідне знання граматики.

Багато людей думають, що граматично правильно говорити англійською важко, оскільки граматики має так багато правил. Однак у концепції публічних виступів граматику можна використовувати, щоб уникнути помилок і непорозумінь, донести комунікативне повідомлення правильно та досягнути поставлених цілей.

Як зазначає Джеремі Баттерфілд, граматики є способом посилення на будь-який аспект англійської мови. Однак потім вчений також згадує, що носії мови мають у своїй голові набір правил користування цією мовою. Тому граматики має широке розуміння, коли вона використовується в різних областях. Навички публічного виступу, як офіційні, так і неофіційні, необхідно вдосконалювати протягом усього життя [48].

У публічному мовленні взагалі та мотиваційних промовах зокрема граматики використовується для досягнення прагматичних цілей таким чином:

Грамматичні помилки: Прийом навмисного застосування неправильних граматичних конструкцій посеред правильно-побудованого викладу, що використовується для того, щоб привернути увагу слухача. Тут потрібно бути обережним, адже якщо робити помилки більше, ніж один-два рази під час промови, це може призвести до того, що аудиторія подумає, що оратор є неосвіченим. До прикладу, з промови Джоша Кауфмана, який використав неправильний прийменник під час своєї промови: *And I read this in book after book, in website after website. (Я читав це у кожній книжці та на кожному веб-сайті.)* [76].

Діалектні скорочення: На півдні Америки доречно вживати скорочення “y’all”, проте, якщо аудиторія не є вихідцями з цього регіону, то вона сприйме це скептично. Тому потрібно слідувати такому з правил підготовки до виступу, як аналіз публіки. До прикладу: *Howdy, my name is Matt, and I'm the CEO of Automattic, the company behind WordPress.com, Jetpack and WooCommerce.* (Привіт, я Мет, генеральний директор компанії Automattic, яка стоїть за WordPress.com, Jetpack та WooCommerce.); *But people often ask me, "This works great for y'all, but what about everyone else?"* (Але мене часто запитують: "Для вас це ідеально, а для інших?") [80].

Складні конструкції VS прості речення: Багато ораторів витрачають дні на те, щоб відточити речення для досконалої фрази. Краще говорити простіше, ніж заплутувати слухачів незрозумілими висловами, щоб вони змогли зрозуміти та запам'ятати інформацію подану мовцем.

Алітерація – слова, які звучать однаково і застосовуються для того, щоб підкреслити думку: *expect my advice to be concise and precise.* До прикладу: *A distributed company can fish from the entire ocean. Instead of hiring someone who grew up in Japan but lives in California, you can gain someone who **lives, works, wakes up and goes to sleep** wherever they are in the world.* Розподілена зайнятість відкриває нам цілий океан. Можна найняти вихідця з Японії, який живе у Каліфорнії, а можна знайти того, хто живе та працює в будь-якому куточку світу [80].

Дотримання граматичних правил: Граматично-правильне мовлення ідентифікує оратора як розумного, освіченого та авторитетного. У свою чергу, аудиторія буде зосереджена на промові, а не на тому, щоб критикувати оратора за його неправильну граматику.

Деякі оратори вважають, що вживати “er”, “uh” для заповнення паузи, щоб виграти час для формування думки, є доречним, адже, за їхніми словами, це робить промову справжньою. Проте, згідно з правилами ораторського мистецтва, краще зберігати мовчання, щоб не перенавантажувати публіку безглуздими звуками, які можуть дратувати.

Підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що правильна граматична побудова промови є запорукою успішного виступу. Проте, також допускаються граматичні помилки як прийом для привертання уваги аудиторії. Доцільним є також спрощувати речення, замість того, щоб робити їх надто досконалими і складними для сприйняття.

2.1.4 Стилiстичнi фiгури та засоби виразностi в англomовних мотивацiйних промоваx

Стилiстичнi фiгури є способами органiзацiї синтаксису мови, якi видiляють емоцiйно-експресивнi характеристики сказаного. Такi способи застосовують у розмовному, публiцистичному i в художньому стилях. Безумовно, доцiльним є використання стилiстичних фiгур i у мотивацiйних промоваx, оскiльки при передачi iнформацiї чи донесеннi думки на широкий загал, важливо видiлити думку, наголосити на певнiй iдеї та привернути увагу – i все це можливо за рахунок стилiстичних фiгур мови.

Стилiстичнi засоби виразностi подiляють на три види. Розглянемо їх на прикладi промови Келлi Макгонiгал про те, як зробити стрес нашим другом.

1. Стилiстичнi фiгури протяжностi:

- Стилiстичнi фiгури зменшення – ефект досягається завдяки вибору виразу з меншою кiлькiстю складових: *And it has to do with stress (I це пов'язане зi стресом)* [78].

- Стилiстичнi фiгури додавання – у такiй конструкцiї часто зустрiчаються однаковi слова у тiй самiй формi. До них вiдносять повтори. У випадку, коли повторюється початок фрази, такий засiб називають анафорою, кiнець – епiфорою. (*People, who experienced a lot of stress in the previous year, had a forty three percent increased risk of dying. People, who experienced a lot of stress, but did not view stress as harmful were no more likely to die* (Для людей, що зазнали багато стресу протягом року, вiрогiднiсть померти була сорок три вiдсотки. Люди, що зазнали багато

стресу, та не вважали його шкідливим, мали набагато менше шансів померти) [78].

2. Стилiстичнi фiгури зв'язностi:

- Стилiстичнi фiгури роз'єднання – iснує дуже слабкий зв'язок мiж частинами фрази:

- парцеляцiя (створення єдиної фрази за допомогою бiльш, нiж одної фрази): *In fact, they had the lowest risk...of dying* (Насправдi, серед них був найнижчий рiвень смертностi) [78];

- вступнi елементи: *I have a little confession to make. But first, I want you...* (Я маю у дечому зiзнатися. Але спершу, ви скажiть...) [78];

- перестановка частин висловлювання.

- Стилiстичнi фiгури об'єднання. Тут проявляється тiсний зв'язок мiж частинами речення: паралелiзм, градацiя, вiднесення слова одночасно до двох членiв речення (*Killing more people than skin cancer, HIV/AIDS, and homicide – Вбивши бiльше людей, нiж рак шкiри, ВІЛ/СНІД та самогубства*), повторення союзiв i iн. [78].

3. Стилiстичнi фiгури значущостi подiляються на:

- Стилiстичнi фiгури зрiвнювання – конструкцiя складається з рiвноцiнних складникiв, тому характерним є прямий порядок слiв, приблизно однакова довжина фраз, рiвномiрне розташування другорядних членiв речення (*For years, I've been telling people, stress makes you sick. It increases the risk of everything from the common cold to cardiovascular disease – Роками я розповiдала людям, що стрес викликає хвороби. Він збiльшує ризик виникнення хвороб – вiд звичайної застуди до серцево-судинних захворювань*) [78].
- Стилiстичнi фiгури видiлення – у цьому випадку застосованi нерiвноцiннi складовi: iнверсiя (слово займає не зовсiм звичну позицiю): *So this study got me wondering* (Тому це дослідження змусило мене замислитися); градацiя (особливо наростаюча: *“Stress is not fatal... Stress doesn't kill us... Stress is not*

that harmful” (Стрес не є смертельним... Стрес не вб’є нас... Стрес не настільки вразливий) [78].

Існують стилістичні фігури, які посилюють і виділяють фразу в цілому на тлі інших компонентів:

- риторичне звертання: *Okay, so you get the idea* – Тож, ви зрозуміли.
- риторичне питання: *You are not very good at this, are you?* – У вас не дуже виходить, чи не так!
- риторичний вигук: *That’s breathtaking!* – Неймовірно! [78].

Стилістичні фігури є важливими синтаксичними конструкціями, що служать для покращення образно-виразної функції мови.

Окрім описаних вище стилістичних фігур, мотиваційні оратори послуговуються такими стилістичними засобами вираження:

- *Епітет*, який розглядають як слово або словосполучення, що надає якість, оцінку або нову характеристику певному явищу чи предмету. Наприклад: *Bad news* – Погані новини; *Expert evaluators* – експерти-оцінювачі; *bright lights* – яскраве світло; *discouraging feedback* – гнітючий зворотній-зв’язок; *fascinating finding* – захоплююче відкриття.
- *Порівняння*, коли значення слова пояснюється на прикладі іншого слова за спільною ознакою. Наприклад: *In fact, they had the lowest risk of dying of anyone in the study, including people, who had relatively little stress* – Насправді, серед них був найнижчий ризик смертності серед усіх, хто взяв участь у дослідженні, навіть тих, хто зазнав відносно небагато стресу.
- *Метафора*, тобто використання слова у переносному значенні. Приклад метафори: *Oxytocin helps heart cells regenerate* – Окситоцин допомагає регенерувати клітини серця; *The stress hormone strengthens your heart* – Цей гормон стресу зміцнює серце.
- *Метонімія*, яка визначається як заміна одного слова іншим на основі суміжності. Наприклад: *When you’ve finished your plate* – Коли ви закінчили їсти.

- *Гіпербола* або перебільшення. Наприклад: *I died of embarrassment – Мені було так ніяково* [78].

Нейтральна мова без використання стилістичних фігур також може нести певний вплив, проте, образна мова збагачує та насичує мовлення новими відтінками. Завдяки стилістичним засобам, можна віднайти «ключ» до кожного серця, підбираючи правильні слова з метою надихнути змінюватись на краще.

Досліджуючи мотиваційні промови з метою аналізу застосування стилістичних фігур та засобів вираження, можна сказати, що вони виконують різноманітні функції, але спільним є те, що такі інструменти мови служать для емоційного забарвлення мовлення, що у свою чергу впливає на аудиторію та допомагає слухачам краще запам'ятати доповідь.

2.2 Позамовні характеристики англомовних мотиваційних промов

Позамовні засоби впливу – це невербальні інструменти, які використовуються під час мовлення. До них відносяться поведінка, міміка, жести, зовнішній вигляд, дистанція, голосові характеристики тощо.

Виділяють такі позамовні засоби: симптоми; символи; знаки [25]. Розглянемо детальніше кожен із зазначених видів невербального спілкування.

Симптоми є діями або рухами тіла, що проявляються у поведінці людини несвідомо і дозволяють зрозуміти, у якому фізичному чи психічному стані перебуває конкретна особа. Симптомами можуть бути деякі мімічні рухи, невимушені рухи руками, доторки, які відбуваються імпульсивно і, зазвичай, неконтрольовано [25, с. 49].

Символи – це немовленнєві інструменти, які є результатом оцінки суспільства, тобто, соціального значення, яке відноситься до деяких дій, поведінки, предметів, явищ. Тобто, символи можна назвати соціальним індикаторами суспільства, які несуть певну комунікативну інформацію, особливо важливу при справленні першого враження. Наприклад: дорогий годинник, дизайнерська

сумочка – маркери розкоші, окуляри, краватка – така людина справляє враження інтелектуала [25, с. 53].

Знаками називають дії, які відбуваються на рівні свідомості, коли людина усвідомлює, як вона рухається, жестикулює і який вплив здійснює [25, с. 58]. Незважаючи на те, що такі інструменти знаходяться поза мовленнєвою діяльністю, вони виконують ті ж самі функції, що й мовні засоби – використовуються для обміну інформацією та здійснюють комунікативний вплив.

Успішним публічний виступ може бути лише тоді, коли на вербальному і невербальному рівні промова була побудована і розкрита правильно. Хоча мовні та позамовні засоби виконують ті ж самі функції, можна простежити відмінності, які присутні на різних стадіях комунікації.

Саме позамовні чинники мають критичне значення при першому знайомстві та складанні думки про ту чи іншу особу, адже за перші 12 секунд співрозмовники отримують 92% інформації невербально [31, с. 67].

За статистикою, співвідношення словесної і несловесної інформації наступне: 35% припадає на дані, передані вербальним шляхом, і 65% – невербальним [32].

Позамовні засоби досліджують фахівці таких галузей, як *кінесика*, що займається вивченням рухів, міміки, візуального контакту, паузації, пози, ходи, жестів; *просодика*, що досліджує тембр голосу, інтонацію, гучність і загалом звуки, продуковані голосом; *проксемика* (відстань між співрозмовниками, орієнтація в просторі); *таксеміка* – аналізує тактильні способи невербального впливу як поплескування, рукостискання, обійми та ін..

Під час публічного виступу оратору не слід стояти на одному місці, варто рухатись по сцені, спускатись в зал і таким чином спілкуватися з публікою. У такий спосіб мовець здобуває довіру і симпатію слухачів [25].

Наведемо деякі вимоги від оратора щодо того, як поводитись на публіці. Отже, оратор повинен рухатися природною, але трохи повільнішою, ніж зазвичай, ходою.

Важливо звертати увагу на жести, які є формою невербального спілкування, у якому видимі тілесні дії передають певні повідомлення, замість або спільно з мовленням [25, с. 34]. Жести включають рух руками, обличчям або іншими частинами тіла. Вони дозволяють людям передавати різноманітні почуття та думки – від зневаги та ворожості до схвалення та прихильності, часто разом із мовою тіла. Жестикуляція та мовлення працюють незалежно один від одного, але об'єднуються, щоб надати експресію та сенс.

Жести поділяють на [25]:

- *Вказівні* – відіграють роль орієнтира для комунікантів у просторі, наводять підказки щодо напрямку руху, виділяють певний предмет чи людину для акцентування уваги (вказівка пальцем, кивок головою у певному напрямку); Наприклад, ораторка промовляючи наступні слова: *Some of you have worked it out already* (Деякі з вас вже, мабуть, зрозуміли), вказує пальцем на аудиторію {02:44}. Також, при висловленні наступної фрази, вона показує пальцем на зображення того самого лінивця: *Hard at work, that sloth, very hard at work.* (Цей ліновець наполегливо працює, дуже наполегливо працює.) {06:01}, [70].

- *Номінативні* – супроводжують спілкування для доповнення, заміни чи дублювання мовлення. Головна ознака номінативної жестикуляції полягає в тому, що передається саме образ предмета на рівні чуття (розмір, зовнішні характеристики, форму); До прикладу, Люсі Кук, розповідаючи про м'язи лінивців, показує на собі, як влаштоване їхні кінцівки: *They don't really have so many of the extensor muscles that are the weight-bearing muscles; instead, they rely on retractor muscles to pull themselves along. They have long, hooked claws and a high fatigue resistance, so they can literally hook on and hang like a happy, hairy hammock for hours on end.* (У них немає стільки м'язів-розгиначів, що допомагають з ваговими навантаженнями. Натомість, для пересування вони використовують м'язи-ретрактори. У них довгі, гачкуваті кігті та високий рівень протидії втомі, тому вони можуть буквально чіплятися та висіти годинами на кінці гілляки, як веселий, кошлатий гамак.) {07:15}, [70].

- *Риторичні* – посилюють значення сказаного, концентрують увагу на окремих обговорюваних питаннях та додають виразності (помахи руками, рух долонь до аудиторії); До прикладу, *під час своєї промови Люсі Кук майже весь час жестикулює то правою, то лівою руками. Також, вона розставляє дві руки та рухає долонями в бік залу в момент, коли підвищує тон голосу та робить акценти на певних словах: **But**, sloths are **massively** misunderstood. [00:39]. (Але лінивців неправильно розуміють) [70].*

- *Емоційно-оцінні* – використовуються для надання оцінки сказаному (складання долонь в знак прохання, відмашка рукою та ін.);

- *Ігрові* – комічні жести (ріжки на фото та ін.);

- *Магічні* – це жести, які використовуються для побажання, несуть забобонний характер (схрещування пальців для везіння);

- *Допоміжні* – застосовуються при наданні фізичної підтримки чи для самопомоги (долоня до лоба для захисту від сонця, притримати за руку).

Наступним важливим елементом невербальної комунікації, на який варто звертати увагу спікерам-мотиваторам, є поза, тобто позиція, у якій людина тримає своє тіло. Існує декілька видів поз: авторитарні, відкриті та закриті.

Не варто вдаватися до використання авторитарній поз, адже вони відвернуть публіку. Такі пози чинять моральний тиск: ноги розставлені ширше плечей, руки зімкнуті за спиною, все це говорить про зверхню поведінку людини.

Щоб публіка сприймала оратора позитивно, потрібно стояти у відкритих позах, тобто не схрещувати руки чи ноги, трохи розвести, але не занадто, щоб позиція не стала авторитарною. Така поза дає знак, що співрозмовник налаштований на спілкування. Гарним прикладом дотримання правильної пози може стати Джонатан Гравенор з промовою “The other side of ego” [72].

Закриті пози вказують на небажання йти на контакт, людина, що тримає підборіддя опущене, схрещує руки і стоїть боком – подає знак недовіри.

Виступаючий повинен знати і правильно розпізнавати мову тіла слухачів, щоб контролювати публіку. Аллан Піз, який займається вивченням невербальних

мовних засобів, стверджує [32], що реакцію публіки найчастіше можна зрозуміти лише по позамовним символам, наприклад, якщо слухачеві нудно, він прикриває рот рукою чи опирається головою об руку. Коли людина починає тупотіти ногою чи стукати пальцями по столу – це прояв нетерпіння чи дратівливості. У такому разі, коли аудиторія подає такі сигнали, потрібно змінити тактику поведінки, розвеселити публіку жартом чи, якщо промова занадто довга – краще закінчити її.

Знання і правильне розпізнавання поз і жестів значно полегшує оратору процес володіння аудиторією. Аллан Піз у своїй книзі «Мова рухів тіла» зазначає, що під час публічного виступу мовцеві буде неприємно помітити, що його слухачі прикривають рот руками [32].

Як зазначалося раніше, оратор повинен вміло володіти як вербальними так і невербальними засобами. Жестикуляція відіграє важливу роль при публічному виступі. Поза та жести повинні сигналізувати про позитивне ставлення мовця до слухачів, тобто руки мають бути відкриті, направлені в сторону до публіки. Також, доцільно використовувати риторичні жести: сходження і розходження рук, потискання плечима тощо.

Жестикуляція оратора повинна бути природною та помірною, жести не повинні бути надто активними. При цьому ще однією надзвичайно важливою складовою будь-якої промови є зоровий контакт, який може бути соціальним (прояв дружнього ставлення); діловим – надає певної суворості, погляд спрямований на очі та ніс; інтимним – очі та грудна клітка.

Якщо оратор звертає погляд на публіку, то слухачі відчують свою важливість та починають більш доброзичливо ставитися до виступаючого.

Під час промови потрібно користуватися такими порадами:

- не витріщатися на когось, дивитися на людей почергово і не виділяти когось увагою чи симпатією;

- не відводити погляд, спрямовуючи його у вікно чи на стелю. Якщо зал масштабний, потрібно візуально розділити його на зони і час від часу дивитися то на один сектор, то на інший; [32].

Голосовий вплив мовця на аудиторію вивчає просодика. Тембр, голос, висота, і те, чи сподобається він слухачам впливає на успішність передачі комунікативного повідомлення. Гучність грає важливу роль, адже гучний та статний голос надає певну компетентність та переконливість його носію. Тембр та висота голосу теж передають певне повідомлення про емоційний стан мовця.

До інтонації публічного виступу ставляться такі вимоги [21, с. 80].

- не говорити монотонно, інтонацію потрібно змінювати відповідно до змісту промови;

- інтонація має бути природною, адже в іншому випадку, слова будуть здаватися нещирими і фальшивими.

Після оголошення важливої думки, потрібно зробити паузу, щоб слухачі змогли усвідомити інформацію. Проте не варто робити великі паузи, адже публіка сприйматиме такий вчинок як некомпетентність.

До прикладу, А. Лінкольн під час своїх виступів часто робив паузи, а коли висловлював важливу думку, нахилився до слухачів і дивився їм в очі. Така поведінка привертала увагу і аудиторія завмирала у напруженому очікуванні [20, с. 26].

Відстань між комунікантами є одним з найважливіших факторів спілкування. Дистанція говорить про те, на скільки люди один одному довіряють та симпатизують. Виділяють такі зони відповідно до відстані між співрозмовниками:

- Інтимна зона (починається з 15 і закінчуються десь близько 46 см). До такої зони входять люди, які перебувають в тісному емоційному та ментальному контакті з високим рівнем довіри.

- Особиста зона (між 46 - 1,2 м). Зазвичай таку дистанцію тримають на роботі, при зустрічах з друзями, на офіційних прийомах.

- Соціальна зона (від 1,2 до 3,6 м). Відстань між незнайомими людьми.

- Громадська зона (більше 3,6 м). На публічних виступах саме така відстань є доречною.

Також варто взяти до уваги розміщення людей в залі, краще, щоб слухачі сиділи ближче до сцени, так буде легше встановити контакт з ними.

Ще одним важливим невербальним засобом є зовнішність, оратору потрібно подбати про те, як він виглядає, адже слухачі є ще й глядачами. Одяг виступаючого повинен відповідати характеру події. Тому, під час підготовки до промови, потрібно взяти до уваги всі чинники, як мовні так і позамовні, щоб виступ виявився ефективним.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі досліджено тексти англомовних мотиваційних промов крізь призму використання в них мовних та позамовних інструментів.

Існують різні лінгвостилістичні класифікації промов, зокрема їх виокремлюють за завданням виступу: агітація, комунікація, розповідь, настанова. У свою чергу, мотиваційні промови несуть комунікативний, розповідний, а подекуди й настановчий характер.

До лінгво-стилістичних особливостей відносять фонетичні, словотворчі, морфологічні, лексичні та синтаксично-стилістичні засоби. Проведене дослідження показало, що тексти англомовних мотиваційних промов характеризуються відносною стандартизованістю, застосуванням розмовного вокабуляру, логічністю викладу, емоційністю, гумором, риторичними питаннями та аргументованістю.

Ознака стандартизованості проявляється у трискладовості структури виступів, тобто наявністю вступу, основної частини і кінцівки і супроводом у вигляді історій з власного досвіду.

Емоційність та гумор дозволяють «розслабити» публіку чи здійснити необхідний комунікативний вплив, спонукаючи до вираження певних емоцій. Завдяки використанню жартів, можна підвищити інтерес до сказаного, до особистості оратора, зняти втому чи напругу, яка панує в залі.

Риторичні питання застосовуються для того, щоб змусити публіку задуматися та подумки відповісти на поставлене запитання, щоб краще запам'ятати та проаналізувати подану оратором інформацію.

Також, мотиваційні промови найчастіше характеризуються розмовним стилем викладу, а твердження обов'язково підкріплюються аргументами.

До фоносемантичних факторів впливу відносять мелодичність мови, а також просодичні чинники, такі як інтонація, регістр голосу, фонації (придих, розслаблений голос та ін.), артикуляційні пози, темп мовлення та паузація. Більше

того, важливий вплив має індивідуальний голос оратора, він повинен бути приємним вуху слухача. Говорячи про фоносемантику, необхідно відзначити такі звукові інструменти, як інтонація, темп мовлення, гучність, адже ритміка мотиваційних промов, справді складна і мінлива.

Лексичні особливості мотиваційних промов характеризуються використанням прийомів абстрактивізації, що необхідна при розповіді про поняття, якості та характеристики, адаптації (формулювання висловлювань під конкретну аудиторію, модифікуючи мовлення до відносно менш формальних, менш жорстких способів висловлювання, використовуючи гумор, розмовні фрази чи ідіоми, навіть деякі діалектні слова, щоб бути «ближче» до своєї аудиторії).

Лексичними засобами розмовного стилю є слова, які знаходяться в повсякденному вжитку. Дослідивши мотиваційні промови, можна дійти висновку, що лексикон складають такі мовні групи як: сленг, ідіоми, вульгаризми, фразові слова, терміни.

Щодо граматичних рис англомовних мотиваційних промов, то майже завжди правильна граматична побудова важлива для проведення успішного публічного виступу, проте зустрічається так званий прийом «навмисної помилки», який використовується для того, щоб привернути увагу слухача на підсвідомому рівні, але не варто зловживати цим, адже у публіки може скластись уявлення про неосвіченість оратора. Також, доречним є використання простіших конструкцій для кращого сприйняття та засвоєння інформації.

Щодо стилістичних фігур мови, які використовуються під час мотиваційних виступів, їх поділяють на фігури протяжності (додавання та зменшення), зв'язності (об'єднання, роз'єднання), значущості (зрівнювання, виділення). Також часто застосовуються риторичні інструменти (риторичні питання, звертання, вигуки) та засоби вираження (епітети, порівняння, метафора тощо). Важливість використання стилістичних засобів неоціненна, адже саме завдяки правильній стилістиці можна справити бажане враження та викликати інтерес у публіки.

Значну роль у досягненні певного комунікативного ефекту відіграють позамовні засоби. До них відносяться поведінка, міміка, жести, зовнішній вигляд, дистанція, голосові характеристики тощо. Важливо звертати увагу на жести, які є формою невербального спілкування, у якому видимі тілесні дії передають певні повідомлення, замість або спільно з мовленням. Окрім вже зазначених позамовних засобів також необхідно брати до уваги позу, дистанцію, швидкість руху на сцені, мову тіла, зоровий контакт та ін.

Отже, будуючи промову, потрібно підготувати й продумати не лише мовну частину, а й позамовну, вибираючи такі прийоми, які допоможуть здійснити бажаний вплив на аудиторію.

РОЗДІЛ 3 ЗАКОНОМІРНОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ЛІНГВО-ПРАГАТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АНГЛОМОВНИХ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У третьому розділі висвітлимо особливості застосування мовних засобів при перекладі, враховуючи лінгвістичний та прагматичний аспекти. Також виявимо основні закономірності при відтворенні англійської мотиваційної промови на українську мову.

Було розглянуто та проаналізовано мотиваційні промови на застосування стратегій та тактик, які використовувались ораторами для виконання поставленого ними комунікативного завдання.

З погляду перекладу, було виділено низку трансформацій, якими перекладачі користувались під час передачі висловленого українською мовою.

3.1 Поняття комунікативних стратегій і тактик та особливості їхнього використання в англомовних мотиваційних промовах

Прагматичне спілкування — це використання набору соціолінгвістичних правил, пов'язаних з мовою в комунікативному контексті; тобто прагматика — це спосіб використання мови для спілкування, а не спосіб її структурування. Прагматика розглядається як організаційна структура для інших аспектів мови, включаючи семантику та синтаксис [50], що охоплює лінгвістичну інформацію (наприклад, вибір слів), позамовну інформацію (невербальні засоби, такі як вираз обличчя, мова тіла та інтонація), і контекстну інформацію [55].

Прагматичне спілкування, на відміну від інших аспектів мови, акцентує увагу на передачі значення та різноманітності функцій, які виконує мова, включаючи запити, вітання, попередження та протести [52].

Так само, як семантика охоплює декілька рівнів – граматику, синтаксис і лексику, так і прагматика поширюється в низці галузей лінгвістики і найбільш чітко взаємодіє із семантикою та соціолінгвістикою. Однак кордони прагматики не чітко виражені.

Прагмалінгвістика має справу з лінгвістичною частиною прагматичного спектру. Розглядаються структурні ресурси мови, які стосуються певних частин контексту, що формально закодовані в структурі мови. Такі структурні елементи складають прагматичну компетенцію мовця.

Соціопрагматика вивчає використання мови, обумовлене соціальними факторами спілкування.

Прикладна прагматика відноситься до практичних проблем взаємодії в ситуації, коли успішне спілкування є критичним, напр. медичні бесіди, суди, допити, офіційні консультації.

Прагмалінгвістика включає такі складові:

- Розмовні імплікатури. Англійський філософ Х. Пол Грайс (1913-1988) вивчав поведінку людей під час звичайної розмови. Так, він увів поняття «розмовних імплікатур», які є імплікаціями, виведеними мовцями після бесіди. Для того, щоб зрозуміти значення сказаного, повинні дотримуватися принципи розмови. Грайс виділяє чотири принципи [49]:

- Якість – Припускається, що те, що сказано, є правдою
- Кількість – Будьте інформативні, але не занадто
- Актуальність – Слідуйте цілям мовного обміну
- Манери – Будьте уважні, уникайте абсурду і двозначності

Більше того, Грайс припускає, що оратори дотримуються принципу «співпраці». Співрозмовники ніби домовляються вести розмову, слідуючи принципам спілкування і адекватно інтерпретувати те, що говорить співрозмовник. Іноді принципи можуть порушуватися для створення навмисного ефекту, наприклад, коли хтось показує іронію чи сарказм, або коли бреше.

- Ввічливість. Загалом, ввічливість – це аспект соціальної поведінки мовця, який має намір продемонструвати повагу до адресата. Існує лінгвістичний вияв ввічливості, що детально досліджене у працях англійських лінгвістів П. Браун і С. Левінсон (1979) і включає стратегії максимальної ввічливості при обміні думками, наприклад, використання непрямих мовленнєвих актів і формальні вислови [47].

Такі стратегії використовуються, щоб задовольнити конкретну мету – зберегти імідж оратора. Термін «імідж» відноситься до публічного представлення особи. Виділяють два типи: позитивний та негативний імідж. Позитивний імідж означає, що люди поважають і цінують.

Негативний імідж має на увазі небажання бути обмеженим соціальною оцінкою. Таким чином, ввічливість розуміється як засіб збереження чи руйнування іміджу.

Існує безліч стратегій для мінімізації негативного іміджу, до прикладу, завчасно вибачатись, за те, що потурбував; показувати цікавість до сказаного тощо.

Мова пропонує засоби та стратегії для зменшення потенціальної втрати іміджу в соціальних взаємодіях, до прикладу: *He's behaving like a jerk* (Він поводить ся як мудака) – *He's not up to scratch* (Він не в настрої).

Також можна використати стратегію «зворотнього» спілкування, коли один з співрозмовників, слухаючи іншого, підтверджує свою увагу до сказаного за допомогою повтору почутого, наприклад:

- I finished my studies last week (Минулого тижня я завершив навчання)
- What?! You have finished your studies? (Що?! Ти завершив навчання?).

- Форма звернення. Яскравим прикладом є важливість використання «Ви» в українській мові для малознайомих людей чи осіб з певним статусом. На противагу українській, в англійській мові не існує такого типу звернення.

Необхідно згадати дискурсивний аналіз, який займається вивченням окремих відрізків мови, більших від окремих речень. Такі відрізки формують одиницю, яка визначається темою дискурсу, наприклад, розмова про футбольний матч, жарт, політичне інтерв'ю чи лекція по історії мови.

- Дискурс аналізується на двох рівнях:

- Семантичний, а термін, що використовується для виявлення чи несе дискурс сенс чи ні, називається когерентністю.

Успішний дискурс залежить від слухачів, які усвідомлюють контекст, у якому він має місце. Результатом буде обмеження очікуваних тем, тим самим, значно легше розуміти дискурс.

Окрім того, люди володіють енциклопедичними знаннями про світ, у якому вони живуть, тому можуть вміло користуватися цим, щоб досягнути бажаний рівень контекстуалізації при інтерпретації дискурсу. Саме тому комп'ютерний переклад такий ненадійний, адже техніці такі знання не властиві.

Другий рівень – формальний, головне завдання якого – поєднати речення правильно, щоб текст був цілісним. Когезію можна утворити шляхом міжреченневих логічних зв'язків, при яких анафоричні елементи відіграють центральну роль.

- Анафора – мовний засіб, який несе функцію звертання до того, що згадувалося у певному дискурсі. Особливістю дискурсу є те, що коли когось чи щось згадують очевидно, тобто по імені, коли це стається вперше, але потім ми посилаємось на цю людину чи предмет, використовуючи займенники. Наприклад, *Ellie bought a new car but she is not contented with it* (Еллі купила нову машину, але вона нею не задоволена). Можна помітити, що елементи *Ellie, she i car, it* є супровідними, бо несуть одне й те саме значення. Тому, є фактом те, що в більшості мов, особові займенники несуть анафоричну функцію, вказуючи на когось чи щось згадане.

Особові займенники не є єдиними елементами, які використовуються для анафоричних зв'язків, часто використовуються і синоніми, до прикладу: *Harry has money for living, the old fox always finds a way to earn them* (Гаррі має за що жити, старий лис завжди знаходить, де заробити). У цьому випадку, *Harry i old fox* є анафорою.

Такі приклади показують, що, використовуючи анафору для посилення на те, про що було згадано раніше, можна створити зв'язність у дискурсі та текстах.

Мова є значним інструментом впливу. Потрібно розуміти, що навмисне навіювання у більшості випадків є очевидним, а робити це не так виражено, дається далеко не всім. Можна зафіксувати зовсім інший ефект, коли йдеться про мимовільне навіювання, спричинене ненавмисно і яке часто несе позитивний вплив на співрозмовників. Аналізуючи мотиваційні промови, можна дійти до висновку, що такі виступи, не маючи агітаційної цілі, справляють позитивне враження за допомогою мимовільного навіювання. Такий вплив відбувається непомітно, або він не є значним, тому аудиторія не чинитиме опору і буде довіряти словам оратора.

Усі ми розуміємо, що публічне мовлення, яке є усним, вимагає навичок та виконання певних правил. Тобто, оратор повинен висловлюватися повно і точно, щоб слухачі могли сприйняти і усвідомити сказане.

Метою будь-якого мовця є здійснення деякого прагматичного ефекту на слухачів, переконання у правильності сказаного, за допомогою певних слів, які надихають на потрібні думки і почуття.

Дослідження показує, що найсильніший вплив на аудиторію має промова, якій притаманні такі характеристики:

- 1) аргументованість (міркування оратора підкріплене доказами);
- 2) інформативність (аудиторія пізнає щось нове та цікаве);
- 3) промова заснована на реальних подіях (змушує слухачів більше довіряти озвученій думці);
- 4) промова є логічно-структурованою;
- 5) емоційність (одним із завдань оратора є викликати емоційне співпереживання публіки).

З функціональної точки зору всі стратегії поділяють на основні та додаткові. Основні стратегії вважаються найбільш значущими в комунікативній взаємодії в ієрархії мотивів та цілей. З іншого боку, додаткові стратегії сприяють ефективній організації діалогу та допомагають здійснювати відповідний вплив на слухача.

За З. Маннаном комунікативна стратегія включає такі структурні компоненти [51]:

- вибір загального мовленнєвого наміру такого як намір зробити заяву, запитати, зробити запит, запропонувати, тощо;
- виділення семантичних компонентів: висловлювання, а також екстралінгвістичні засоби для модифікації комунікативного значення;
- визначення обсягу інформації;
- вибір однієї теми/реми;
- коригування інформації для виклику почуття емпатії;
- визначення послідовності комунікаційних компонентів (наприклад, якщо мовця глибоко вразило те, що відбувається, він або вона може почати речення з реми, таким чином перемістивши тему в кінцеву позицію);
- змінювати комунікативну структуру речення (діалог, розповідь, вербалізація письмового тексту), стиль (публіцистичний, розмовний) та жанр.

У той час як стратегія спілкування включає сукупність мовленнєвих дій, спрямованих на вирішення загального комунікативного завдання мовця, а тактику слід розглядати як одну або кілька дій, що сприяють реалізації відповідної стратегії. Стратегічний план визначає вибір засобів і прийомів його реалізації [62, с. 43–48].

Д. Рубак припускає, що комунікативну тактику можна описати як набір практичних ходів у рамках реального процесу мовленнєвої взаємодії, тобто в першу чергу береться до уваги не комунікативна мета, а комунікативні наміри [57].

Кожна тактика призначена для вираження конкретного комунікативного наміру мовця. Конкретна комунікативна тактика реалізується для модифікації параметрів взаємодії за задумом мовця, зміни оцінок і коригування всієї мовленнєвої ситуації.

Комунікативна тактика є набором мовленнєвих дій, які здійснюються суб'єктами спілкування у різній послідовності з метою реалізації чи нереалізації комунікативної стратегії відповідно до певних правил або всупереч їм. Якщо комунікативні стратегії по суті окреслюють загальну траєкторію динаміки діалогу,

то комунікативна тактика розкриває спосіб реалізації відповідної стратегії в кожному стані розвитку даної комунікативної ситуації.

За Д. Рубаком, стратегії, що розгортаються в рамках мотиваційних промов, можуть бути:

- дискурсивними стратегіями, що окреслюють структуру та послідовність комунікативних взаємодій;
- риторичними стратегіями, реалізованими явно і неявно з метою впливу на одержувача;
- компенсаційними стратегіями, що використовуються для виправлення різних можливих мовних і комунікативних помилок [57, с. 36].

Дискурсивні стратегії керують організацією та ходом мотиваційного спілкування. Це стратегії, які знаменують початок, хід і завершення взаємодії, зумовлюють її розвиток, регулюють мовленнєві дії суб'єктів спілкування, висловлюючи очікування мовця щодо поведінки реципієнта, відсилаючи його до вже існуючих знань, сформованих на основі особливостей соціального та професійного рівня, щоб полегшити належне сприйняття наданої інформації.

На рівні лінгвістичних репрезентацій дискурсивні стратегії актуалізуються через ознаки структурування тексту. Найпоширенішими є ознаки, що вказують на початок і кінець тексту, зміну ролей, зворотний зв'язок [63].

Реалізація *риторичних стратегій* передусім передбачає вплив на психологічний стан реципієнта, його здатність оцінювати ситуацію, приймати рішення. Риторичні стратегії стосуються вибору, який допомагає людям досягти своїх цілей. Переслідуючи свої цілі, комунікатори часто стикаються з перешкодами і для подолання цих перешкод потрібні певні «ресурси» та методи.

Ось чому під час промови оратор не лише встановлює мету, але й вирішує, наскільки жорстко чи м'яко, прямо досягати конкретної мети [60, с. 20–27].

Цікаво, що питання про те, що насправді означають *комунікативні стратегії та тактики*, залишається предметом гарячих дискусій. Стратегія як поняття аналізується у галузях військової науки, економіки, політології, психології та

лінгвістики: в аспекті будь-якої з цих сфер, стратегічний підхід базується на загальних знаннях і когнітивних моделях суспільства та особистості [46].

У цьому дослідженні комунікативна стратегія розглядається як частина комунікативної поведінки або комунікативної взаємодії, у якій використовуються варіативні вербальні та невербальні засоби для досягнення конкретної комунікативної мети з урахуванням комунікативної установки та особистісних особливостей суб'єктів у процесі спілкування.

Ключовою функцією, яку виконує комунікативна тактика, є реалізація відповідної комунікативної стратегії, тобто всі вони співвідносяться з конкретними комунікативними намірами. Тактики, що допомагають досягти подібних цілей, об'єднуються у групи. Таким чином, можна визначити стратегію, яка складається з певного набору тактик, які, у свою чергу, складаються з комунікативних ходів, які розглядаються як інструменти, що використовуються для реалізації конкретної мовленнєвої тактики [61].

Окрім наведених стратегій і тактик, у нашому дослідженні під час аналізу англійських мотиваційних промов ми будемо також спиратися і на класифікацію додаткових стратегій та їхні відповідні тактики за Л. Дж. Вілсоном [61, с. 215–222]:

№	Стратегія	Тактики
1.	Солідарність	1. прохання поділитися судженням; 2. заспокоєння; 3. прохання висловити емоційну підтримку.
2.	Підвищення статусу реципієнта	1. вираження інтересу до змісту розмови; 2. похвала; 3. комплімент
3.	Встановлення позитивної взаємодії	1. вираження позитивного емоційного стану; 2. позитивне твердження; 3. емоційна підтримка
4.	Ухилення	1. зміна теми; 2. посилення на попередньо-сказану інформацію; 3. уникнення відповіді

5.	Відкрита негативна відповідь	1. заперечення; 2. обурення
6.	Зниження статусу реципієнта	1. звинувачення; 2. докори; 3. насмішки; 4. презирство
7.	Комунікативне протистояння	1. незгода; 2. небажання підтримувати розмову; 3. віддалення

Підсумовуючи викладене, можемо стверджувати, що під час мотиваційних промов оратори вживають дискурсивну, риторичну та компенсаційну стратегії для досягнення необхідного комунікативного впливу. Ступінь вираження певної стратегії залежить від вибраної цілі та особистості мовця.

3.2 Аналіз стратегій і тактик досягнення прагматичної мети в англійській мотиваційній промові

Розглянемо стратегії та тактики, що використовуються у мотиваційних промовах для здійснення прагматичного впливу.

Для детального дослідження, візьмемо не лише основні стратегії перераховані вище, а й додаткові, щоб висвітили найяскравіші особливості, які стосуються цих прагматичних прийомів. При цьому варто пам'ятати, що застосування стратегій, вибір та їх комбінування залежить від оратора, оскільки кожен мовець застосовує свої власні тактики, щоб досягти бажаного прагматичного ефекту.

Дискурсивні стратегії визначають структурованість та послідовність мовних взаємодій, у той час як дискурсивна тактика реалізовується як сукупність практичних ходів у реальному процесі мовленнєвої взаємодії.

Рус Чанг у своїй промові «Як зробити складний вибір?» (How to make hard choices) будує свою промову так: спочатку вона ставить риторичні питання публіці, не намагаючись отримати зворотню реакцію:

Think of a hard choice you'll face in the near future. It might be between two careers -- artist and accountant -- or places to live -- the city or the country -- or even between two people to marry -- you could marry Betty or you could marry Lolita. Or it might be a choice about whether to have children, to have an ailing parent move in with you, to raise your child in a religion that your partner lives by but leaves you cold. Or whether to donate your life savings to charity. У перекладі на українську, це звучить так: «Подумайте про важкий вибір, який вам доведеться незабаром зробити. Він може полягати у виборі між двома кар'єрами: художника і бухгалтера; або місці, де будете мешкати: місто чи сільська місцевість; або ж між двома людьми, з ким із них одружитись. Ви можете одружитись з Бетті або з Лолітою. Або це може бути вибір щодо того, чи мати дітей, чи переїжджатиме хворий тато чи мама разом з вами на нове місце, чи виховувати дитину, дотримуючись тієї релігії, яку сповідує ваш партнер, але, водночас, в котрій він не зміг переконати вас. Чи пожертвувати ваші заощадження на добродійність., потім, вона переходить до суті промови, описуючи, чому складний вибір так важко зробити) [69].

Потім ораторка чіпляє слухачів ідеєю, застосовуючи описовий метод пояснення, чому складний вибір такий значний у нашому житті та підводить до головної думки. Наведемо уривок з промови для ілюстрації: *Chances are, the hard choice you thought of was something big, something momentous, something that matters to you. Hard choices seem to be occasions for agonizing, hand-wringing, the gnashing of teeth. But I think we've misunderstood hard choices and the role they play in our lives. Understanding hard choices uncovers a hidden power each of us possesses.* – Швидше за все, складний вибір, над яким ви думали, був чимось великим, чимось надзвичайно важливим, таким, що мало значення для вас. Важкі вибори, здається, слугують приводом для мук, заломування рук від відчаю, скреготіння зубами. Але, на мою думку, ми не так сприймаємо важкі вибори і їхню роль у нашому житті. Розуміння важких виборів розкриває приховану силу, якою володіє кожний з нас).

Саме тут можна виявити, що Рус Чанг вдалася до риторичної стратегії, тобто здійснила неявний вплив на публіку, «зловила слухачів на гачок», ніби

наблизившись до вирішення проблеми заявленої у виступі, але зразу ж перейшла на розповідь з власного досвіду. Такий прийом притаманний більшості мотиваційних промов, але розглянемо детальніше на прикладі з цієї промови:

We also shouldn't think that hard choices are hard because we are stupid. When I graduated from college, I couldn't decide between two careers, philosophy and law. I really loved philosophy. There are amazing things you can learn as a philosopher, and all from the comfort of an armchair. But I came from a modest immigrant family where my idea of luxury was having a pork tongue and jelly sandwich in my school lunchbox, so the thought of spending my whole life sitting around in armchairs just thinking. – Нам також не варто думати, що важкі вибори є такими, бо ми не досить розумні. Коли я закінчила університет, не могла визначитися між двома справами життя: філософія і правознавство. Мені дуже подобалась філософія. Багато дивовижних речей можна дізнатись, будучи філософом, і при цьому комфортно сидячи у кріслі. Та ж я зі скромної сім'ї іммігрантів, у якій поняття "розкоші" - це свинячий язик та сендвіч із джемом у коробочці для ланчу в шкільні роки, тому сама думка про те, щоб провести все своє життя, сидячи в кріслі і просто думаючи про щось, ну, здавалась мені вершиною марнотратства і легковажності [69].

Таким чином чітко видно, що спікерка грається з логічною послідовністю, щоб задовольнити риторичну стратегію.

Компенсаційна стратегія у промові про важкий вибір проявилась так: *“You might have thought I am really good at making choices, because I came here for the talk in front of a large audience. Don't get deceived. It was a hard choice between preparing to the speech and relaxing on the sofa. What I am trying to say is that you have to make choices and get out of your comfort zone” ... – «Ви могли припустити, що вибір мені дається легко бо я прийшла виступати сюди перед такою великою публікою. Не обманюйте себе. Вибір між тим, щоб готуватися до промови чи відпочивати на дивані, був справді важким» [69].*

У цьому випадку Рус виправила можливу комунікативну помилку, яка могла скластись у деяких читачів про імідж рішучої та непохитної людини, розповідаючи,

що погодитись на промову було теж нелегким рішенням, хоч комусь і могло здатись, що якщо вона так впевнено говорить про те, як робити складні вибори, їй вони даються легше простішого.

Отже, проаналізувавши низку мотиваційних промов, можна зробити висновок, що оратори використовують основні стратегії різним чином та за допомогою власних особливих тактик. Найяскравіше виражена риторична стратегія, яка використовується для здійснення явного та неявного комунікативного впливу на співрозмовників.

Також було досліджено використання додаткових стратегій та їх тактик. Як основу для аналізу візьмемо до прикладу промову Л. Джоунс про те, як звикнути до незручних ситуацій (How to get comfortable with being uncomfortable) та промову Л. Вандеркам на тему керування часом (How to gain control of your free time) [74, 89].

Реалізацію стратегії солідарності проілюструємо таким прикладом:

Our job is to make sure they have room for that. Everyone's well-being is community business. If we made that a point, we'd understand that, for the times when we need help, we wouldn't have to look around so hard if we made sure we were somebody's else help. – Наше завдання впевнитись, що вони мають можливість для цього. Благополуччя кожного – це справа суспільства. Якщо ми зрозуміємо це, то в часи, коли буде потрібна допомога, не буде необхідності озиратися навколо, адже ти вже допоміг комусь [74].

У цьому уривку показано, як ораторка Лювві Джоунс використовує стратегію солідарності та реалізує її за допомогою прохання висловити підтримку та змінювати світ на краще, допомагаючи один одному.

На противагу попередній спікерці, Лора Вандеркам використовує практичний хід заспокоєння для досягнення вище згаданої комунікативної стратегії. Тобто вона дає зрозуміти, що навіть будучи експертом в області тайм-менеджменту, їй не завжди вдається встигати все вчасно, адже відповідно до її розповіді, у неї є діти й інші фактори, які можуть змінювати пункти в її графіку.

When people find out I write about time-management, they assume two things. One is that I'm always on time, and I'm not. – Коли люди дізнаються, що я пишу про тайм-менеджмент, вони припускають дві речі. Перша – що я завжди пунктуальна, а це не так [89].

Стратегію підвищення статусу реципієнта продемонструємо таким прикладом:

But we are smart people, and certainly over the long run, we have the power to fill our lives with the things that deserve to be there – Проте ми – розумні люди, і, звичайно, з часом, можемо навчитись наповнювати своє життя речами, які того варті [89].

Тут спікерка показує публіці, що їм все вдасться і вони зможуть навчитися, адже володіють хорошим інтелектом. Тобто Лора зробила такого типу комплімент публіці, що є важливою тактикою при досягненні стратегії підвищення статусу реципієнта інформації.

Стратегію встановлення позитивної взаємодії ілюструє такий приклад:

And what it shows us is that time is highly elastic. We cannot make more time, but time will stretch to accommodate what we choose to put into it – А це показує, що час – дуже гнучкий. Ми не можемо додати час, проте він розтягнеться, щоб вмістити те, що ми хочемо в нього вкласти [89].

Лора встановлює позитивну взаємодію за допомогою надихаючого твердження та висловлення такого собі виду емоційної підтримки, щодо того, що час у наших руках і ми зможемо його правильно організувати, якщо цього справді захочемо.

Стратегія ухилення реалізується у цьому уривку:

And for some odd reason, I had on business casual. Don't ask why. – з якоїсь причини я вдягла діловий костюм. Не питайте чому [74].

Лювві досить пряма і сама тема її промови стосується того, що не потрібно боятися казати людям правду у вічі. Тому у своїй промові вона використовує дещо негативні комунікативні стратегії, які можуть відвернути публіку від неї. У цьому

уривку промови чітко видно всю прямоту Лювві, адже вона не захотіла пояснювати публіці її рішення, хоча зробила це з використанням жартівливої інтонації.

Щодо стратегії відкритої негативної відповіді, то її у мотиваційних промовах не було виявлено. Це є цілком зрозумілим, адже така стратегія погано впливає на імідж оратора і може обурити публіку.

Разом з тим стратегію зниження статусу реципієнта було виявлено:

And here is the thing: I am the person who says what you might be thinking but not dared to say. – Суть в тому, що я кажу в голос те, про що ви можете думати але не наважуєтесь вимовити [74].

Спікерка, вражаючи своєю прямоотою, заявляє, що не всім під силу говорити правду, адже просто не вистачає духу. Таким чином, вони ніби докоряє людям за їхній вибір уникати спірних ситуацій. Загалом, можна зробити висновок по кількості дизлайків, які поставили користувачі мережі під її відео, що використовуючи негативні стратегії, Лювві викликала несприйняття публікою її як фахівця в області цього питання, адже вона намагалась показатись у кращому світлі порівнюючи себе з більшістю людей та для того, щоб вказати на свою унікальність.

Стратегія комунікативного протистояння представлена у такому уривку:

She could tell you that she doesn't have time to dust her blinds, but that's not true – Вона могла б сказати, що не має часу, аби витріпати штори, але це неправда.

Лора виявила незгоду зі своєю знайомою, яка говорила, що не має часу. Проте, як згодом вона пояснила, у всіх нас є час, не має часу, означає, що в цей момент певна діяльність не є пріоритетом для людини. Тому за допомогою тактики комунікативного протистояння, вона довела правильність своєї думки та аргументувала її наданням фактів з реального життя [74].

Аналізуючи низку англійських мотиваційних промов яскравих та талановитих спікерів, можна зробити висновок, що спікери рідко використовують стратегії з негативною конотацією, зокрема, ухилення від відповіді (1%), пониженням статусу реципієнта (1%), комунікативного протистоянням (1%), адже, у результаті, публіка відвернеться та не захоче сприймати слова оратора.

Найчастіше мовці послуговуються стратегіями солідарності (33%) та встановленням позитивної взаємодії (47%), щоб сприяти кращому засвоєнню інформації та надихнути публіку на певні дії. Дещо рідше використовується стратегія підвищення статусу реципієнта (8%).

3.3 Особливості перекладу мотиваційних промов

При перекладі мотиваційних промов основне завдання полягає у тому, щоб відтворити прагматичний потенціал, який був закладений оратором, іншою мовою. Важливо передати та правильно інтерпретувати текст оригіналу, беручи до уваги не лише мовні засоби, а й позамовні, адже слова передані за допомогою певного тону чи інтонації можуть нести зовсім інше конотативне значення.

До основних проблем при перекладі публічного мовлення можна віднести труднощі адекватності та еквівалентності. За В. Н. Комісаровим, еквівалентним є переклад, який відтворює зміст оригіналу, включаючи як денотативне, так і конотативне значення мовних одиниць перекладу [24, с. 234]. Проте, очевидно, що досягнути абсолютно еквівалентного перекладу, зберігаючи стиль викладу, ясність та зрозумілість – неможливо.

Для перекладу мотиваційних промов більш важливим є адекватний переклад, адже саме таким способом можна донести бажаний комунікативний вплив. Вважається, що адекватний перекладом є такий, що забезпечує прагматичні задачі еквівалентності, не допускаючи при цьому порушення норм або узусу мови перекладу, дотримуючись жанрово-стилістичних вимог до тексту цього типу і відповідаючи суспільно-визнаній конвенціональній мові перекладу [24, с. 233].

Щоб домогтись адекватності у перекладі потрібно дотримуватись таких правил [43, с. 87].

1) зберегти структуру тексту оригіналу, виділяючи вступ, основну частину, кінцівку;

2) передавати стиль мовлення оратора за допомогою різних стилістичних інструментів (повторів, особливостей мови та ін.)

3) зберігати емоційність мови за допомогою крилатих висловів, фразеологізмів, емоційно-забарвленої лексики, діалектизмів та ін..

Англійська та українська мови зовсім різні за структурою і типом, адже англійська вважається аналітичною, а українська – синтетичною. Тому й виконувати еквівалентний переклад не є доцільним. За рахунок розбіжностей в граматиці, лексиці, часто важко правильно передати зміст чи знайти еквівалентний відповідник. Для цього й застосовуються різні перекладацькі трансформації.

Відомо, що трансформацією називають будь-яка зміну на синтаксичному рівні тексту оригіналу під час перекладу [6, с. 78].

Проаналізувавши низку мотиваційних промов, ми виявили застосування таких трансформацій:

Додавання – граматико-лексична трансформація, у результаті якої збільшується кількість слів або частин речення [6, с. 95].

We have to live in the knowledge that the worst thing that can possibly happen one day surely will, the end of all our projects, our hopes, our dreams, of our individual world.
– Ми вимушені жити зі знанням того, що найгірше з усього можливого одного дня неминуче трапиться: цебто кінець всіх наших проєктів, наших сподівань та мрій, нашого самотнього внутрішнього світу [68].

Some of my favorites: doing errands where you only have to make right-hand turns.
– Ось, що мені сподобалось: їхати по справах лише туди, де треба повертати тільки праворуч [89].

In America, law is a professional degree: after your university degree, you go on to law school. – Знаєте, в Америці юридична освіта – це професійний ступінь [81].

Вилучення – граматико-лексична трансформація, у результаті якої під час перекладу вилучається певний мовний елемент (словоформа, слово або частина речення) [6, с. 96]:

And we can see them repeating themselves throughout history, just with slight variations to reflect the vocabulary of the day – Вони повторюються впродовж усієї історії людства з невеликими відмінностями, з урахуванням нових термінів [68].

And what worries me, as we stand here in the rubble of the economic collapse, is that too many organizations are making their decisions, their policies about talent and people, based on assumptions that are outdated, unexamined, and rooted more in folklore than in science. – Що мене бентежить, на загальному тлі наслідків економічної кризи, це те, що занадто багато організацій розроблюють свою політику щодо управління своїми цінними кадрами, базуючись на застарілих та неперевіренних припущеннях, які швидше походять з «народної творчості», ніж з науки [81].

And they say, "It's the best one we've ever seen." – А вони: "Це найкраща робота, яку ми коли-небудь бачили" [88].

Об'єднання речень є видом граматичної трансформації, протилежним до членування; при використанні об'єднання речень перекладач об'єднує два чи більше простіших речень і таким чином синтаксична структура тексту оригіналу змінюється на одне речення [35, с.76]:

And there, you will see it. Grown men and women writhing uncontrollably, off the beat. Waiting until it ends, so they can go home and write a paper about it – І там ви все побачите, дорослі чоловіки та жінки, які корчаться, не потрапляють в ритм, чекають, коли вже все скінчиться, та можна буде поїхати додому та написати про це наукову роботу [85].

It's pretty; not bad. It's a huge trademark violation, but it's pretty clever. – Це прикольно. Це не погано, хоча і містить очевидне порушення прав торговельної марки. Але це ж дуже оригінальна ідея [81].

You know. Sometime soon. – Ну, ви знаєте, коли-небудь [88].

Наступним видом граматичних трансформацій є **членування речень**, при якому синтаксична структура іноземної мови замінюється двома чи більше предикативними структурами мови перекладу [35, с. 76]:

In America, law is a professional degree: after your university degree, you go on to law school – Знаєте, в Америці юридична освіта – це професійний ступінь. Спочатку треба отримати університетський диплом, а потім вже поступати на юридичний [81].

But then those middle months actually went by, and I didn't really write words, and so we were here. – Але наступні кілька місяців також минули, а я не написав жодного слова. Таким чином план був таким [88].

Перестановка – це граматична трансформація, в результаті якої при перекладі змінюється порядок мовних одиниць в тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу [6, с.92]:

I need to make a confession at the outset here – Я маю одразу ж зробити зізнання [81].

Both brains have a Rational Decision-Maker in them, but the procrastinator's brain also has an Instant Gratification Monkey. – Обидва мозки містять у собі Раціональну Людину, але у мозку прокрастинатора та кож є Мавпа, яка потребує миттєвих задоволень [88].

Now, in the animal world, that works fine. – Це чудово працює у світі тварин [88].

Найбільш поширеним різновидом перекладацької трансформації є **заміна**: одиниця мови оригіналу замінюється одиницею мови перекладу, яка має інше значення [6, с. 93]:

In the late 1980s, in a moment of youthful indiscretion, I went to law school – Наприкінці 1980х, у мить юнацької необережності, я пішов учитися на юриста [81].

And I would want to do that like that. – І я хотів зробити саме так [88].

And they say, "We need to talk about your thesis." – І вони кажуть: "Нам треба поговорити про вашу дипломну роботу" [88].

Комплексною трансформацією називають різновид лексико-граматичних трансформацій, який реалізується за допомогою специфічних перекладацьких

прийомів, а саме: описовим чи антонімічним перекладом і компенсацією [24, с. 183–86].

Then they said, "Let's see if there's any cultural bias here. Let's go to Madurai, India and test it." – Тоді вони сказали, «ОК, давайте поглянемо чи немає тут якоїсь залежності від культурного регіону. Зробимо цей тест в місті Мадурай, в Індії.» [81].

Now, when a normal student writes a paper, they might spread the work out a little like this. – Виконуючи такі завдання, звичайні студенти планують свою роботу приблизно так [88].

При **дослівному перекладі** структура речення передається без змін конструкції і без значної зміни порядку слів:

Seven hours. That's like finding an extra hour in the day. – Сім годин. Це як знаходити додаткову годину щодня [89].

It was way too big a project [88].

Під **вибором варіантного відповідника** розуміємо один із можливих варіантів перекладу слова [42, с. 85].

Now, when a normal student writes a paper, they might spread the work out a little like this. – Виконуючи такі завдання, звичайні студенти планують свою роботу приблизно так. [88].

I would have it all ready to go, but then, actually, the paper would come along, and then I would kind of do this. – Я вже був готовий почати, але потім все якось навалювалося, і врешті я робив якось так. [88].

Транскодування є способом перекладу, за умови якого звукова чи графічна форма слова вихідної мови реалізується за допомогою алфавіту мови перекладу [19, с. 182]:

And to test this, I found an MRI lab that actually let me scan both my brain and the brain of a proven non-procrastinator, so I could compare them. – Щоб це перевірити, я знайшов лабораторію МРТ, яка дозволила мені просканувати мій мозок та мозок людини, що не є прократором, щоб я зміг їх порівняти [88].

My name is Maysoun Zayid, and I am not drunk, but the doctor who delivered me was. – Моє ім'я Мейсун Зайд, і я не п'яна, але лікар, який приймав пологи у моєї матері, був [90].

I'm like Shakira, Shakira meets Muhammad Ali. – Я наче Шакіра, Шакіра, яка зустрілась з Мохаммедом Алі [90].

Калькування є дослівним або буквальним перекладом [28, с. 128]:

We all had to just take a moment together and savor that irony – Тож було доцільно виділити хвилинку, щоб разом посмакувати цю іронію [89].

Friday afternoon is what an economist might call a "low opportunity cost" time. – Пообіддя п'ятниці економісти назвали б часом "низької альтернативної вартості" [89].

Заміна слова або словосполучення мови оригіналу з ширшим значенням на слово або словосполученням з вузьким значенням називається **конкретизацією** [6, с. 212]

But then came my 90-page senior thesis, a paper you're supposed to spend a year on. – Але потім настав час писати 90-сторінкову дипломну роботу, на яку тобі дають рік [81].

But a week later I get a call, and it's the school. – Але через тиждень мені зателефонували, з коледжу [88].

Генералізація – це заміна одиниці вихідного тексту, що має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням [43, с. 213]:

So the Panic Monster starts losing his mind, and a few seconds later, the whole system's in mayhem. – Отже Монстр Паніки починає божеволіти, і через декілька хвилин хаос панує у всій системі [88].

You have to keep well-slept, well-fed and propagating into the next generation, which in tribal times might have worked OK. – Ви повинні добре спати, добре їсти та розмножуватися, що цілком працювало в печерні часи. Але, якщо ви не помітили, ми вже не живемо в печерах [88].

So the Panic Monster starts losing his mind, and a few seconds later, the whole system's in mayhem. – Отже Монстр Паніки починає божеволіти, і через декілька хвилин хаос панує у всій системі [88].

Модуляція – заміна слова або словосполучення іноземної мови, значення яких можна вивести логічним шляхом з вихідного значення [19, с.289]:

And the idea is that we'll shave bits of time off everyday activities, add it up, and we'll have time for the good stuff. – Ідея – у тому, що, забравши трішки часу від різних щоденних клопотів і підсумувавши його, ми отримаємо час для потрібних речей [89].

And my personal favorite, which makes sense on some level, is to DVR your favorite shows so you can fast-forward through the commercials. – І особисто мій улюблений спосіб, він частково раціональний, – записувати свої улюблені шоу, щоб можна було прокрутити рекламу [89].

Let me give you an example. Let me marshal the evidence here. – Дозвольте надати приклад для пояснення. Дозволь те мені запросити свідків [81].

Антонімічний переклад є лексико-граматичною заміною, яка полягає у зміні стверджувальної структури на негативну та навпаки, що супроводжується заміною слова у реченні мови оригіналу на його антонім у мові перекладу [19, с. 216].

Is this some kind of touchy-feely socialist conspiracy going on here? – Чи не має місце тут якась соціалістична змова? [81].

No big deal, right? – Нічого страшного, чи не так? [88].

Now this didn't sound very plausible. – Це видавалось дуже неправдоподібним [68].

При **описовому перекладі** слово іноземної мови, замінюється словосполученням, яке експлікує його пояснює або описує [19, с. 297].

Let me wrap up. – Отже, що маємо у висновках? [81].

I wrote 90 pages over 72 hours, pulling not one but two all-nighters – humans are not supposed to pull two all-nighters – sprinted across campus, dove in slow motion, and got it in just at the deadline [81].

У випадках, коли при перекладі не можливо знайти еквівалент того чи іншого слова у словнику або зрозуміти значення певних слів, проте важливо зрозуміти суть усього текстового фрагменту, що перекладається, перекладач застосовує прийом **цілісного перетворення** [27].

Many people begin trying to thumbtack the candle to the wall – Дехто починає зі спроби прикріпити свічку до стіни кнопками [81].

To put it mildly, I didn't do very well. I, in fact, graduated in the part of my law school class that made the top 90% possible. – Я вступив, але не дуже добре вчився. М'яко кажучи, не дуже добре. Серед випускників мого року я закінчив з результатом, який набрали лише найкращі 90% студентів [81].

Компенсація – одним із прийомів досягнення еквівалентності перекладу є особливий різновид заміни, який має назву компенсація. Цей прийом застосовується в тих випадках, коли певні елементи тексту оригіналу по різних причинах не мають еквівалентів в мові перекладу і не можуть бути передані її засобами [43, с. 218]:

What's alarming here is that our business operating system – think of the set of assumptions and protocols beneath our businesses, how we motivate people, how we apply our human resources – it's built entirely around these extrinsic motivators, around carrots and sticks – Особливо бентежить те, що наша операційна система бізнесу – мається на увазі сукупність припущень і протоколів стосовно мотивації людей і реалізації їхнього потенціалу – побудована на базі суто зовнішніх стимулів, на базі заохочень і покарань [81].

Thank you. I never practiced law a day in my life; I pretty much wasn't allowed to. – Дякую. Я ані дня не займався юридичною практикою. Взагалі-то, мене просто не допустили [81].

What's interesting about this experiment is that it's not an aberration. – І цікаво те, що цей експеримент не відхилення від правила [81].

Емфатизація – посилення емотивності висловлювання шляхом вибору відповідника мови перекладу з більш емотивною конотацією:

Thank you. I never practiced law a day in my life – Дякую. Я ані дня не займався юридичною практикою [81].

The key is to overcome what's called functional fixedness. – Ключовий момент – подолання так званого «зациклення на функції» [81].

Let me show you. – Зараз поясню, що мається на увазі [81].

Нейтралізація – зниження емотивності висловлювання у перекладі:

Is this some kind of touchy-feely socialist conspiracy going on here? – Чи не має місце тут якась соціалістична змова? [81].

I spent the last couple of years looking at the science of human motivation, particularly the dynamics of extrinsic motivators and intrinsic motivators. – Я вивчав останні пару років в пошуках науки людської мотивації. Особливо динамікою відношень зовнішніх стимулів та внутрішніх стимулів [81].

Перекладацький коментар є додатковим прийомом, який використовується у ситуаціях, коли певні слова потребують розширеного пояснення [19, с. 112 – 113]:

Here's a quote by a man you may know, named Walt Disney, and it's one of my favorite quotes. – В Волта Діснея, людини, яку ви, можливо, знаєте, є цитата: «Ми не озираємось далеко назад. Ми постійно рухаємось вперед, відкриваючи нові двері і творячи нові речі». До речі, одна з моїх улюблених [67].

Кількісний аналіз перекладацьких трансформацій засвідчив, що найчастіше використовувався дослівний переклад (23%), вилучення (9%), заміна (7%), компенсація (7%), вибір варіантного відповідника (7%), емфатизація (6%), транскодування (6%) та ін. Наведені дані проілюстровано графічно у Додатку Л.

Висновки до Розділу 3

У третьому розділі було проаналізовано англомовні мотиваційні промови та їх переклади з погляду лінгвопрагматики. Важливо було висвітлити, якими комунікативними стратегіями та тактиками послуговуються оратори для досягнення бажаного впливу на слухачів.

Комунікативна стратегія включає сукупність мовленнєвих дій, спрямованих на вирішення загального комунікативного завдання мовця. Комунікативні стратегії поділяють на основні та додаткові. За Д. Рубаком, основними стратегіями, що розгортаються у рамках мотиваційних промов, є дискурсивні (окреслюють структуру та послідовність комунікативних взаємодій); риторичні (реалізовані явно і неявно, з метою впливу на одержувача); компенсаційні (використовуються для виправлення різних можливих і комунікативних помилок).

У свою чергу, тактику розглядають як одну або кілька дій, що сприяють реалізації відповідної стратегії.

За класифікацією додаткових стратегій за Л. Дж. Вілсоном, який виділяє відповідні тактики, що притаманні кожній стратегії, зробимо висновок, що існують позитивні стратегії, до яких відносяться: стратегія солідарності (з тактиками заспокоєння, прохання поділитися судженням, висловити емоційну підтримку), підвищення статусу реципієнта (з такими тактиками, як: вираження інтересу до змісту розмови, похвала, комплімент), встановлення позитивної взаємодії (вираження позитивного емоційного стану, позитивне твердження, емоційна підтримка); та негативними, такими як: ухилення (зміна теми, посилення на попередньо-сказану інформацію, уникнення відповіді), відкрита негативна відповідь (заперечення, обурення), зниження статусу реципієнта (звинувачення, докори, насмішки, презирство), комунікативне протистояння (незгода, небажання підтримати розмову, віддалення).

За результатами нашого дослідження можна зрозуміти, що оратори майже не вдавались до негативних стратегій та тактик, адже вони склали всього 1%

проаналізованих одиниць. Такі дані цілком логічні, адже публіку можна налаштувати дружелюбно до себе тільки за рахунок використання позитивних стратегій комунікативного впливу. Отож, мовці найчастіше застосовували стратегії солідарності (33%), встановлення позитивної взаємодії (47%), дещо рідше – стратегія підвищення статусу реципієнта (8%).

Розглядаючи особливості перекладу мотиваційних промов, можна виділити основне завдання перекладача, яке полягає у тому, щоб відтворити весь спектр прагматичного ефекту, який був закладений оратором, українською мовою.

Основними труднощами при перекладі таких публічних виступів став вибір між збереженням еквівалентності чи досягненням адекватності. Очевидно, що у світлі мотивації важливішим є адекватність перекладу, адже тільки так можна передати сенс та ефект сказаного.

Для того, щоб домогтись адекватності у перекладі, перекладачі повинні насамперед прагнути зберегти структуру тексту оригіналу, виділяючи вступ, основну частину, кінцівку; передати стиль мовлення оратора за допомогою різних стилістичних інструментів (повторів, особливостей мови та ін.); зберігати емоційність мови за допомогою крилатих висловів, фразеологізмів, емоційно-забарвленої лексики, діалектизмів тощо.

Отже, за підсумками аналізу, що застосовувалися при перекладі англійських мотиваційних промов, отримали наступні показники: дослівний переклад (23%), вилучення (9%), заміна (7%), компенсація (7%), вибір варіантного відповідника (7%), емпатизація (6%), транскодування (6%).

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Під час написання магістерської дисертації були досліджені лінгвопрагматичний та перекладацький аспекти англомовних мотиваційних промов, а також визначені позамовні та мовні особливості таких публічних виступів, що дозволило нам дійти таких висновків:

1. На основі аналізу теоретичної бази наукових праць за тематикою публічних та зокрема мотиваційних виступів було виявлено спільні та відмінні риси між ними та виокремлено загальну структуру мотиваційних промов. З'ясовано, що специфіка мотиваційних виступів, що відрізняє їх від інших видів публічних виступів, полягає у наявності особистісного характеру, аргументованості, емоційності та спонукання до позитивних дій.

Що ж стосується структури побудови мотиваційних промов, то більшість ораторів завжди проводять попередній аналіз цільової аудиторії та визначають посл, який будуть транслювати протягом виступу. Такі доповіді завжди супроводжуються історіями з власного досвіду, застосуванням правильних та дієвих конструкцій та закінчуються закликком до дії.

2. Виявлено певні лінгво-стилістичні особливості, які притаманні мотиваційним промовам. Проведене дослідження показало, що тексти англомовних мотиваційних промов характеризуються відносною стандартизованістю, застосуванням розмовного вокабуляру, логічністю викладу, емоційністю, гумором, риторичними питаннями та аргументованістю.

Щодо фонетичних особливостей, то мотиваційні промови насичені спадними і рівними тонами, нестабільним темпом, неоднаковим рівнем гучності. Ритмічно мовлення є дуже складним та мінливим. Такі виступи багаті на паузи, які урівноважують мовлення та дають час на сприйняття та оброблення інформації.

Лексичні особливості мотиваційних промов вирізняються застосуванням прийомів абстрактивізації, які необхідні при описі понять, наданні якостей та характеристик, і адаптації, що проявляється у формулюванні висловлювань під

конкретного слухача, роблячи мовлення більш простим та зрозумілим. Також, для емоційного підсилення диктори вдаються до використання гумору, розмовних фраз, ідіом, діалектних словосполучень.

Якщо говорити про граматику побудови висловлювань мотиваційних виступів, то варто зазначити, що мовлення є здебільшого граматично правильним, проте, інколи допускається прийом, коли оратор робить помилку навмисно, щоб «зачепити» аудиторію на підсвідомому рівні і таким чином, зосередити їхню увагу на промові.

Важливо відзначити особливі стилістичні фігури, такі як: фігури протяжності (додавання та зменшення), зв'язності (об'єднання, роз'єднання), значущості (зрівнювання, виділення), які можна помітити під час перегляду мотиваційних виступів. Частотним також є використання риторичних інструментів (риторичні питання, звертання, вигуки) та засобів вираження (епітети, порівняння, метафора, метонімія, гіпербола), які допомагають справити необхідний комунікативний вплив та зацікавити публіку.

Неоціненну роль при здійсненні комунікативного впливу відіграють саме позамовні засоби, які можуть як і покращити промову, так і навпаки, справити погане враження про оратора. До них відносяться поведінка, міміка, жести, зовнішній вигляд, дистанція, голосові характеристики тощо.

Отже, істотне значення має використання відповідних мовних та позамовних інструментів для виконання поставленого комунікативного завдання.

3. Оратори у своїх виступах використовують певні комунікативні стратегії та тактики, які дозволяють отримати бажаний ефект. Було досліджено, що при наявності позитивних та негативних стратегій, мовці схильються до тих, які викликають хороше враження. Отож, згідно з класифікацією Л. Дж. Вілсона та ґрунтуючись на проаналізованих промовах, виявлено, що негативні стратегії та тактики використовувались вкрай рідко (1%), в той час як позитивні стратегії мали наступні відсоткові співвідношення: солідарності (33%), встановлення позитивної взаємодії (47%), дещо рідше – стратегія підвищення статусу реципієнта (8%).

Окрім того, детально опрацьовуючи матеріал англомовних мотиваційних промов, ми дійшли висновку, що перекладачі надають перевагу адекватному перекладу над еквівалентним, адже лише таким чином, можна передати сенс та емоційну суть виступу. За підсумками дослідження, отримали такі результати: дослівний переклад (23%), вилучення (9%), заміна (7%), компенсація (7%), вибір варіантного відповідника (7%), емпатизація (6%), транскодування (6%) та ін.

Підсумовуючи виконану роботу, можна вважати, що поставлені практичні завдання були успішно досягнені. З огляду на те, що позамовні та мовні засоби є безсумнівно основними складовими мотиваційних виступів, їх подальше вивчення не лише у межах мотиваційних промов, а й в інших видах публічних виступів залишається перспективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авеличев А. К., Дюбуа Ж., Эделин Ф., Возвращение риторики (Предисловие) : Общая риторика. Москва : Прогресс, 1986. 392 с.
2. Александров Д. Н. Риторика. Москва : 1999. 352 с.
3. Антипова А. М. Система английской речевой интонации. Учебное пособие для студентов педагогических по специальности «Иностранные языки». Москва : Высшая школа, 1979. 130 с
4. Антушак Э. Основы менеджмента. Курс лекций. Прага : Oeconomica, 2011. 308 с.
5. Арістотель. Топіка. Кембридж : Гарвардський університет. 1989. 203 с.
6. Бархударов Л.С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). Москва : Международные отношения, 2005. 240 с.
7. Бернштейн С. И. Язык радио. Москва : Наука, 1977. 47 с.
8. Бурая Е. А., Галочкина И.Е., Мевченко Т. Л. Фонетика современного английского языка. Теоретический курс. Москва : Академия, 2006. 272 с.
9. Вандишев В. М. Екскурс в історію вчень і понять. Київ: Кондор, 2003. 474 с.
10. Вердербер Р. Общение. Интенсивный курс : Прайм-ЕВРОЗНАК. 2005. С. 390–393.
11. Волков А. Мелодика. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 634 с.
12. Гальперін П. Я. К вопросу о внутренней речи. Доклады АПН РСФСР, 1957. №4.
13. Голуб И. Б. Риторика: учитесь говорить правильно и красиво. Москва : 2012. 372 с.
14. Делецкий Ч. Б. Практикум по риторике. Москва : Аз, 1996. 192 с.
15. Доцинская Ю. В. Фонетические особенности английской спонтанной речи. Могилев : МГУ им. А.А. Кулешова, 2003. 156 с.

16. Земская Е. А. Ширяев Е. Н. Устная публичная речь: разговорная или кодифицированная. 1980. №2. С. 61–72.
17. Ильин Э. Мотивация и мотивы. Питер : 2002. 512 с.
18. Казакова Т. А. Практические основы перевода. Санкт-Петербург : Союз, 2001. 320 с.
19. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
20. Карнеги Д. Как выработать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично. Минск : Современный литератор, 2006. 416 с.
21. Ковалів Ю. І. Інтонація; Інтонологія. Київ: Академія, 2007. 624 с.
22. Ковалів Ю. І. Просодія. Літературознавча енциклопедія. Київ : Академія, 2007. 284 с
23. Комаха Л. Г. Логічні засади аргументації у філософському знанні. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 360 с.
24. Комиссаров Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Москва : Высшая школа, 1990. 253 с.
25. Лабунская В. А. Невербальное поведение. Ростов-на-Дону : издательство Ростовского университета, 1986. 136 с.
26. Ладыженская Т. А. Система работы по развитию связной устной речи учащихся. Москва : Педагогика, 1975. 256 с.
27. Латышев Л. К. Технология перевода. Москва : Академия, 2005. 320 с.
28. Левицкая Т. Р., Фитерман А. Н. Проблемы перевода (на материале современного английского языка). Москва : Международные отношения, 1976. 206 с.
29. Ломоносов М. В. Краткое руководство к красноречию. Санкт-Петербург : При Императорской Академии наук, 1810. 327 с.

30. Маковельский А. О. Логика в Древней Греции до Аристотеля. История логики : монографія / под ред. А. О. Маковельского. Москва : Кучково поле, 2004. Разд. 1, С. 43–85.
31. Петрова Е. А. Визуальная диагностика личности в практической деятельности психолога, 2007. 131 с.
32. Пиз А. Язык телодвижений: как читать мысли окружающих по их жестам. Москва: Ай-Кью, 2005. 284 с.
33. Плотницька І. М. Ораторське мистецтво. НАДУ. 2011. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Biblioteka_Magistra/f3e7888f-ebb4-4698-a3cd-10840df8d3a2.pdf.
34. Поршнева Б. Ф. Социальная психология и история. Санкт-Петербург : Наука, 1979. 232 с. (2).
35. Пумпянский А. Л. Чтение и перевод английской научной и технической литературы: Лексика, грамматика, фонетика, упражнения. Минск: Попурри, 1997. 608 с.
36. Снелл Ф. Искусство делового общения. Москва : 1990.
37. Солгапик Г. Я. Стилїстика тексту. Москва : Флінта, 1997. 252 с
38. Соссюр Ф. Курс общей лингвистики / Ф. Соссюр. Москва : Соцэкгиз, 1933. 387 с.
39. Цеплитис Л. К., Катлапе Н. Я. Теория публичной речи. Рига : 1974. 120 с.
40. Цицерон. Про оратора. 55 до н.е.
41. Чепіга П. Риторика. Українська мова. Київ : Українська енциклопедія, 2004. 550 с.
42. Чередниченко О. І. Теорія і практика перекладу. Київ : Либідь, 2005.
43. Швейцер А. Д. Теория перевода. Москва : Наука, 1988. 215 с
44. Шелестюк Е. В. О лингвистическом исследовании символа. Вопросы языкознания. 2008. №4. С. 125–143.

45. Шульц О. Е. Практика сократовского диалога в дианализе. Ежемесячный научно-практический журнал Психотерапия. 2012. №12. С. 99–100.
46. Adolphsen M. Communication strategies of governments and NGOs: Engineering global discourse at high-level international summits. Manheim, Germany : Springer VS, 2014.
47. Braun B. Power and Persuasion: Towards a Christian Empire, 1992.
48. Butterfield J. Damp Squid: The English Language Laid Bare. Oxford : Oxford University Press, 2008. 142 с.
49. Grice H. Utterer's Meaning, Sentence Meaning, and Word Meaning. Foundations of Language. 137 p.
50. Lahey M. Language disorders and language development. New York : Macmillan, 1988. 280 с.
51. Mannan Z. Business communication: Strategies for success in business and professions. Bangladesh : Saint Martin Publisher, 2013.
52. Murray, R. Chapey. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders. Tomasello, 2001.
53. Osgood C. E. Method and Theory in Experimental Psychology. New York : 1953.
54. Ostin J. How to do things with words. New York : Oxford University Press, 1962. 192 с.
55. Owens R. Language development: An introduction. US: Pearson, 2016.
56. Pei-Ling, Lee. The Application of Chinese Rhetoric to Public Speaking. China Media Research, 2020. №4. С. 16.
57. Roebuck D. Communication strategies for today's managerial leader. New York : Business Expert Press, 2012.
58. Searle J. A classification of illocutionary acts Searle. Language in Society. 1976. №5. С. 1–23.

59. Searle J. *Speech Acts: An essay in the philosophy of language*. URL: https://books.google.com.ua/books?id=t3_WhfknvF0C&pg=PA3&hl=uk&source=gbs_toc_r&cad=4#v=onepage&q&f=false.
60. Washington M. Intercultural business communication: An analysis of ethnocentrism in a globalized business environment. *Journal of Business & Management*, 2013. 27 p.
61. Wilson L. *Extending strategic planning to communication tactics*. Canada: SAGE Publications, 2001. 222 p.
62. Ya-Ni. Communication strategies and foreign language learning. *US-China : Foreign Language*, 5 (4), 48 P. 43-48.
63. Yew D. *Communication strategies for the global workplace*. Singapore : Pearson Education South Asia Pte Limited, 2014.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

64. Емма Вотсон на HeForShe. Далі буде. 2014. URL: <https://dalibude.com.ua/watson-on-feminism/>.
65. КІНГ М. У мене є мрія. URL: <https://masterlev.com.ua/martin-lyuter-king-molodshij-u-mene-ye-m/>.
66. Черешньовський Й. Промова Стіва Джобса. URL: <http://ittest.com.ua/Jobs.html>.
67. Berns S. My philosophy for a happy life. TEDxMidAtlantic. 2013. URL: <https://youtu.be/36m1o-tM05g>.
68. Cave S. The 4 stories we tell ourselves about death. TED. 2013. URL: <https://youtu.be/PB7xs7UpIfY>.
69. Chang R. How to make hard choices. TED. 2014. URL: <https://youtu.be/8GQZuzIdeQQ>.
70. Cooke L. Sloths! The strange life of the world's slowest mammal. TEDWomen. 2018. URL: https://www.ted.com/talks/lucy_cooke_sloths_the_strange_life_of_the_world_s_slowest_mammal.
71. Emma Watson at the HeForShe Campaign. Official UN Video. 2014. URL: <https://youtu.be/gkjW9PZBRfk>.
72. Gravenor J. The Other Side of Ego. TEDx Talks. 2017. URL: <https://youtu.be/g72SmMdFBpk>.
73. Jia J. What I learned from 100 days of rejection. TED. 2017. URL: <https://youtu.be/-vZXgApsPCQ>.
74. Jones L. Get comfortable with being uncomfortable. TED. 2018. URL: <https://youtu.be/QijH4UAqGD8>.
75. Joseph I. The skill of self confidence. TEDxRyersonU, 2021. URL: <https://youtu.be/w-HYZv6HzAs>.

76. Kaufman J. The first 20 hours – how to learn anything. 2017. TED. URL: <https://youtu.be/5MgBikgcWnY>.
77. King M. I Have a Dream. Rare Facts. 2017. URL: <https://youtu.be/vP4iY1TtS3s>.
78. McGonical K. How to make stress your friend? TED. 2013. URL: <https://youtu.be/RcGyVTAoXEU>.
79. McMillan T. The person you really need to marry. 2014. TED. URL: https://youtu.be/P3fIZuW9P_M.
80. Mullenweg M. Why working from home is good for business. TED. 2019. URL: https://www.ted.com/talks/matt_mullenweg_why_working_from_home_is_good_for_business.
81. Pink D. The puzzle of motivation. TEDGlobal. 2009. URL: <https://youtu.be/rrkrvAUbU9Y>
82. President Kennedy's Speech at Rice University. NASA video. 2013. URL: <https://youtu.be/WZyRbnpGyzQ>.
83. Robbins M. How to stop screwing yourself over. TEDxSF. 2011. URL : <https://youtu.be/Lp7E973zozc>.
84. Rober M. The Super Mario Effect - Tricking Your Brain into Learning More. URL: <https://youtu.be/9vJRopau0g0>.
85. Robinson K. Do schools kill creativity? TED. 2006. URL: <https://youtu.be/iG9CE55wbtY>.
86. Sage P. How To Eliminate Self Doubt Forever & The Power of Your Unconscious Mind. TEDxPatras. 2020. URL: <https://youtu.be/v1ojZKWfShQ>.
87. Steve Jobs' Stanford Commencement Address (with intro by President John Hennessy). URL: https://youtu.be/Hd_ptbiPoXM.
88. Urban T. Inside the mind of a master procrastinator. URL: <https://youtu.be/arj7oStGLkU>.

89. Vanderkam L. How to gain control of your free time. TED. 2017. URL: <https://youtu.be/n3kNIFMXslo>.

90. Zayid M. I got 99 problems ... palsy is just one. TEDWomen, 2013. URL: <https://youtu.be/buRLc2eWGPO>.

ДОДАТОК А

TED-лекція Лори Вандеркам, 2017 рік – Laura Vanderkam "How to gain control of your free time", translated by Daria Stetska

№	Текст оригіналу	Текст перекладу	Комунікативна стратегія	Перекладацька трансформація
1.	When people find out I write about time management, they assume two things.	Коли люди дізнаються, що я пишу про тайм-менеджмент, вони припускають дві речі.	Встановлення позитивної взаємодії	Калькування Дослівний переклад
2.	One is that I'm always on time, and I'm not.	Перша - що я завжди пунктуальна, а це не так.	Підвищення статусу реципієнта	Компенсація Модуляція
3.	I have four small children, and I would like to blame them for my occasional tardiness, but sometimes it's just not their fault.	У мене четверо малих дітей, і мені б хотілось звинувачувати їх у своїх запізненнях, проте інколи це просто не їхня вина.	Солідарність	Модуляція Дослівний переклад
4.	I was once late to my own speech on time management.	Якось я запізнилась на власну лекцію про тайм-менеджмент.	Солідарність	Конкретизація
5.	We all had to just take a moment together and savor that irony.	Тож було доцільно виділити хвилинку, щоб разом посмакувати цю іронію.	Встановлення позитивної взаємодії	Додавання Калькування
6.	The second thing they assume is that I have lots of tips and tricks for saving bits of time here and there.	Друга річ, яку вони припускають, що я знаю багато порад і фокусів, щоб заощаджувати час тут і там.	Солідарність	Вилучення Дослівний переклад
7.	Sometimes I'll hear from magazines that are doing a story along these lines, generally on how to help their readers find an extra hour in the day.	Інколи до мене звертаються журналісти, які пишуть статті на цю тему - переважно про те, як допомогти читачам знайти додаткову годину у добі.	Встановлення позитивної взаємодії	Додавання Модуляція Дослівний переклад

8.	And the idea is that we'll shave bits of time off everyday activities, add it up, and we'll have time for the good stuff.	Ідея - у тому, що, забравши трішки часу від різних щоденних клопотів і підсумувавши його, ми отримаємо час для потрібних речей.	Солідарність	Модуляція
9.	I question the entire premise of this piece, but I'm always interested in hearing what they've come up with before they call me.	Я не довіряю цілій концепції такого підходу, та завжди з охотою слухаю, що вони придумали перед тим, як звернулись до мене.	Солідарність	Модуляція Емфатизація
10.	Some of my favorites: doing errands where you only have to make right-hand turns.	Ось, що мені сподобалось: їхати по справах лише туди, де треба повертати тільки праворуч.	Встановлення позитивної взаємодії	Модуляція Додавання.
11.	Being extremely judicious in microwave usage: it says three to three-and-a-half minutes on the package, we're totally getting in on the bottom side of that.	Розсудливо використовувати мікрохвильову піч: якщо на страву потрібно від трьох до трьох з половиною хвилин, то нам цілком достатньо лише трьох.	Солідарність	Нейтралізація Вилучення Модуляція
12.	And my personal favorite, which makes sense on some level, is to DVR your favorite shows so you can fast-forward through the commercials.	І особисто мій улюблений спосіб, він частково раціональний, - записувати свої улюблені шоу, щоб можна було прокрутити рекламу.	Встановлення позитивної взаємодії	Модуляція Експлікація Компенсація
13.	That way, you save eight minutes every half hour, so in the course of two hours of watching TV, you find 32 minutes to exercise.	Так ви заощадите вісім хвилин щопівгодини, і за дві години перегляду телевізора у вас вивільняться 32 хвилини на заняття спортом.	Підвищення статусу реципієнта	Модуляція

14.	Which is true. You know another way to find 32 minutes to exercise?	І це правда. А як по-іншому знайти 32 хвилини на фізичні вправи?	Встановлення позитивної взаємодії	Модуляція
15.	Don't watch two hours of TV a day, right?	Не дивитись телевизор дві години в день, правда ж?	Підвищення статусу реципієнта	Компенсація
16.	Anyway, the idea is we'll save bits of time here and there, add it up, we will finally get to everything we want to do.	Суть у тому, що, заощадивши трохи часу тут і там, додавши його, ми, зрештою, зможемо зробити все, що запланували.	Солідарність	Додавання Модуляція
17.	But after studying how successful people spend their time and looking at their schedules hour by hour, I think this idea has it completely backward.	Проте, дослідивши, як успішні люди використовують свій час, і переглянувши їхні графіки година за годиною, я вважаю, що ця концепція - цілковито застаріла.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Компенсація
18.	We don't build the lives we want by saving time. We build the lives we want, and then time saves itself.	Ми не будемо своє життя, заощаджуючи час. Ми будемо своє життя, як хочемо, і тоді час сам себе заощаджує.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
19.	I find a really good time to do this is Friday afternoons.	Як на мене, чудовий час для цього - у п'ятницю після обіду.	Солідарність	Модуляція Додавання
20.	Friday afternoon is what an economist might call a "low opportunity cost" time.	Пообіддя п'ятниці економісти назвали б часом "низької альтернативної вартості".	Підвищення статусу реципієнта	Калькування Дослівний переклад
21.	Here's what I mean. I recently did a time diary project looking at 1,001 days in the lives of extremely busy women.	Я маю на увазі ось що. Недавно я дослідила ділові щоденники, розглянувши 1001 день життя надзвичайно зайнятих жінок.	Встановлення позитивної взаємодії	Модуляція Дослівний переклад
22.	They had demanding jobs, sometimes their	У них була складна робота - інколи власний бізнес, діти,	Солідарність	Модуляція

	own businesses, kids to care for, maybe parents to care for, community commitments -- busy, busy people.	можливо, й батьки, яких потрібно доглядати, суспільні обов'язки - зайняті-зайняті люди.		Дослівний переклад
23.	I had them keep track of their time for a week so I could add up how much they worked and slept, and I interviewed them about their strategies, for my book.	Я попросила їх слідкувати за часом впродовж тижня, тож могла підсумувати, скільки вони працювали і спали, і розпитувала їх про їхні стратегії - для моєї книги.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Дослівний переклад
24.	One of the women whose time log I studied goes out on a Wednesday night for something.	Одна з тих жінок, чий щоденник я вивчала, вийшла у справах в середу ввечері.	Солідарність	Компенсація Додавання
25.	She comes home to find that her water heater has broken, and there is now water all over her basement.	Повернувшись додому, вона побачила, що бойлер поламався, і тепер увесь її підвал залитий водою.	Підвищення статусу реципієнта	Додавання Емфатизація
26.	If you've ever had anything like this happen to you, you know it is a hugely damaging, frightening, sopping mess.	Якщо з вами колись ставалося щось подібне, то ви знаєте, який це жахливий, руйнівний і мокрий безлад.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
27.	So she's dealing with the immediate aftermath that night, next day she's got plumbers coming in, day after that, professional cleaning crew dealing with the ruined carpet.	Того вечора вона усунула найкритичніші наслідки, наступного дня - викликала сантехніків, потім - сервіс професійної чистки, щоб відновити пошкоджений килим.	Солідарність	Дослівний переклад Модуляція Нейтралізація
28.	All this is being recorded on her time log.	Усе це було записано у її щоденнику.	Підвищення статусу реципієнта	Компенсація

29.	Winds up taking seven hours of her week.	Воно зрештою зайняло сім годин її тижня.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Дослівний переклад
30.	Seven hours. That's like finding an extra hour in the day.	Сім годин. Це як знаходити додаткову годину щодня.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад

ДОДАТОК Б

TED-лекція Дена Пінка, 2009 рік – Dan Pink "The puzzle of motivation",
TEDGlobal, 2009, translated by Tetyana Bogdan

№	Текст оригіналу	Текст перекладу	Комунікативна стратегія	Перекладацька трансформація
31.	I need to make a confession at the outset here.	Я маю одразу ж зробити зізнання.	Підвищення статусу реципієнта	Перестановка + Нейтралізація Дослівний переклад Об'єднання речень Емфатизація Компенсація Дослівний переклад
32.	A little over 20 years ago, I did something that I regret, something that I'm not particularly proud of.	Трішки більш ніж 20 років тому я зробив дещо, про що жалкую, дещо, чим я зовсім не пишаюся, про що я не хотів би, щоб хтось в світі дізнався, але тут я відчуваю, що начебто маю розкрити таємницю.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Об'єднання речень Дослівний переклад
33.	Something that, in many ways, I wish no one would ever know, but here I feel kind of obliged to reveal.	Трішки більш ніж 20 років тому я зробив дещо, про що жалкую, дещо, чим я зовсім не пишаюся, про що я не хотів би, щоб хтось в світі дізнався, але тут я відчуваю, що начебто маю розкрити таємницю.	Солідарність	Емфатизація Компенсація Дослівний переклад

34.	In the late 1980s, in a moment of youthful indiscretion, I went to law school.	Наприкінці 1980х, у мить юнацької необережності, я пішов учитися на юриста.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад Заміна Дослівний переклад
35.	In America, law is a professional degree: after your university degree, you go on to law school. When I got to law school, I didn't do very well. To put it mildly, I didn't do very well. I, in fact, graduated in the part of my law school class that made the top 90% possible.	Знаєте, в Америці юридична освіта — це професійний ступінь. Спочатку треба отримати університетський диплом, а потім вже поступати на юридичний. Я вступив, але не дуже добре вчився. М'яко кажучи, не дуже добре. Серед випускників мого року я закінчив з результатом, який набрали лише найкращі 90% студентів.	Встановлення позитивної взаємодії	Додавання Емфатизація Членування речень Конкретизація значення слова Додавання + Заміна Комплексна трансформація Цілісне перетворення Дослівний переклад
36.	Thank you. I never practiced law a day in my life; I pretty much wasn't allowed to.	Дякую. Я ані дня не займався юридичною практикою. Взагалі -то, мене просто не допустили.	Солідарність	Емфатизація + Членування речень Компенсація Дослівний переклад
37.	But today, against my better judgment, against the advice of my own wife, I want to try to dust off some of those legal skills - - what's left of those legal skills. I don't want to tell you a story. I want to make a case. I want to make a hard-headed, evidence-based, dare I say	Але сьогодні, всупереч моїй розсудливості, всупереч порадам моєї дружини, я збираюся напружити свої юридичні здібності, точніше, те, що від них залишилося. Я не хочу тут розповідати історії. Я хочу зробити промову якна суді. Промову	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Генералізація значення слова Дослівний переклад Емфатизація Додавання Компенсація Описовий переклад (експлікація) Нейтралізація

	lawyerly case, for rethinking how we run our businesses.	розважливу, обгрунтовану, гідну , я б сказав, юриста, промову, на тему переоцінки нашого метода керування бізнесом.		
38.	So, ladies and gentlemen of the jury, take a look at this. This is called the candle problem. Some of you might know it. It's created in 1945 by a psychologist named Karl Duncker. He created this experiment that is used in many other experiments in behavioral science. And here's how it works. Suppose I'm the experimenter. I bring you into a room. I give you a candle, some thumbtacks and some matches. And I say to you, "Your job is to attach the candle to the wall so the wax doesn't drip onto the table." Now what would you do?	Тож, добродію присяжні, подивіться сюди. Це називається «загадка зі свічкою». Декому, можливо, вона вже знайома. Її вигадав у 1945-му році психолог Карл Дункер. Карл Дункер замислив експеримент, який в різноманітних формах застосовується в теперішній час в науці про поведінку. Ось як він працює.	Встановлення позитивної взаємодії	Смисловий розвиток (модуляція) Заміна Калькування Компенсація Транскодування Смисловий розвиток (модуляція) Заміна Перестановка Смисловий розвиток (модуляція) Емфатизація Вилучення Описовий переклад (експлікація) Вилучення Емфатизація
39.	Many people begin trying to thumbtack the candle to the wall. Doesn't work. I saw somebody	Де хто починає зі спроби прикріпити свічку до стіни кнопками. Не виходить. Інші ...	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення Заміна Додавання Емфатизація Нейтралізація +

	<p>kind of make the motion over here - some people have a great idea where they light the match, melt the side of the candle, try to adhere it to the wall. It's an awesome idea. Doesn't work. And eventually, after five or ten minutes, most people figure out the solution, which you can see here.</p>	<p>бачу-бачу, мені звідси видно що хтось знаками показує ... В інших з'являється класна ідея — запалити свічку, розтопити кінцівку та причепити її до стіни. Це ідея грандіозна. Не працює. Врешті решт, хвилин так зап'яються-десять, більшість учасників знаходять рішення, яке зображено отут.</p>		<p>Дослівний переклад Заміна Емфатизація Заміна Дослівний переклад Компенсація</p>
40.	<p>The key is to overcome what's called functional fixedness. You look at that box and you see it only as a receptacle for the tacks. But it can also have this other function, as a platform for the candle. The candle problem.</p>	<p>Ключовий момент – подолання так званого «зациклення на функції». Ви дивитесь на коробку та бачите лише вміст для кнопок. Але вона може виконувати ось таку, іншу, функцію, а саме, стати платформою для свічки. Ось вона – «загадка свічки».</p>	<p>Підвищення статусу реципієнта</p>	<p>Емфатизація Калькування Дослівний переклад Дослівний переклад Емфатизація</p>
41.	<p>I want to tell you about an experiment using the candle problem, done by a scientist named Sam Glucksberg, who is now at Princeton University, US, This shows the power of incentives.</p>	<p>Ще я хочу розповісти вам про експеримент, який було впроваджено з цією задачкою. Його провів вчений на ім'я Сем Глаксберг, який зараз працює в Принстонському університеті в США. Він</p>	<p>Встановлення позитивної взаємодії</p>	<p>Додавання Дослівний переклад Транскодування Додавання Перестановка + Вибір варіантного відповідника Компенсація</p>

		демонструє силу заохочення.		
42.	He gathered his participants and said: "I'm going to time you, how quickly you can solve this problem." To one group he said, "I'm going to time you to establish norms, averages for how long it typically takes someone to solve this sort of problem."	Ось що він зробив. Він зібрав учасників та сказав: «Я збираюся заміряти час. Як швидко ви розв'яжете цю задачку?» Одній групі він сказав: «Я заміряю час, щоб встановити норму, середній час, який зазвичай потрібен для вирішення проблеми такого плану.»	Солідарність	<p>Додавання, вилучення, дослівний переклад.</p> <p>Вибір варіантного відповідника</p> <p>Дослівний переклад</p> <p>Вибір варіантного відповідника</p> <p>Заміна + Перестановка</p>
43.	To the second group he offered rewards. He said, "If you're in the top 25% of the fastest times, you get five dollars. If you're the fastest of everyone we're testing here today, you get 20 dollars." Now this is several years ago, adjusted for inflation, it's a decent sum of money for a few minutes of work. It's a nice motivator.	Другій групі він запропонував винагороду. Він сказав: «Якщо ви потрапите до найшвидших 25 відсотків, ви отримаєте п'ять доларів. Якщо ви станете найшвидшим зі всіх сьогоднішніх учасників експерименту, отримаєте 20 доларів». Це було декілька років тому. Зогляду на інфляцію, це непогана сума за декілька хвилин роботи. Гарний мотиватор.	Солідарність	<p>Дослівний переклад</p> <p>Вибір варіантного відповідника</p> <p>Емфатизація Компенсація Членування речень Заміна Дослівний переклад Вилучення Дослівний переклад</p>
44.	Question: How much faster did this group solve the problem?	Питання: Наскільки швидше друга група вирішила задачу?	Солідарність	<p>Дослівний переклад</p> <p>Вибір варіантного відповідника</p>

45.	<p>Answer: It took them, on average, three and a half minutes longer. 3.5 min longer. This makes no sense, right? I mean, I'm an American. I believe in free markets. That's not how it's supposed to work, right?</p>	<p>Відповідь: Вони в середньому витратили на три з половиною хвилини більше часу. На три з половиною хвилини більше. Це ж не має сенсу, хіба ні? Тобто, я американець. Я вірю у вільний ринок. Він має бути влаштованим не так. Вірно?</p>	Встановлення позитивної взаємодії	<p>Дослівний переклад Заміна Вибір варіантного відповідника + Заміна</p> <p>Дослівний переклад</p> <p>Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад Дослівний переклад Компенсація Дослівний переклад</p>
46.	<p>If you want people to perform better, you reward them. Right? Bonuses, commissions, their own reality show. Incentivize them. That's how business works. But that's not happening here. You've got an incentive designed to sharpen thinking and accelerate creativity, and it does just the opposite. It dulls thinking and blocks creativity.</p>	<p>Якщо ви хочете, щоб люди працювали краще, ви їх винагороджуєте. Вірно? Бонуси, комісійні, власне реаліті шоу. Заохочуйте їх. Так працює бізнес. Але цього тут не сталося. У вас є заохочення, яке мало б загострити розум та підвищити творчість. А насправді воно робить протилежне. Воно пригнічує розум та блокує творчий підхід.</p>	Встановлення позитивної взаємодії	<p>Дослівний переклад</p> <p>Перестановка Калькування Дослівний переклад Дослівний переклад Нейтралізація Членування речень Компенсація Дослівний переклад Описовий переклад (експлікація)</p>
47.	<p>What's interesting about this experiment is that it's not an aberration. This has been replicated over and over again for</p>	<p>І цікаво те, що цей експеримент не відхилення від правила. Таке повторювалося знову і знову,</p>	Солідарність	<p>Компенсація Заміна Дослівний переклад Нейтралізація Нейтралізація Компенсація</p>

	nearly 40 years. These contingent motivators -- if you do this, then you get that -- work in some circumstances. But for a lot of tasks, they actually either don't work or, often, they do harm. This is one of the most robust findings in social science, and also one of the most ignored.	протягом біля 40 років. Такі умовні мотиватори, якщо зробити А, отримаєш Б, працюють в певних умовах. Але для багатьох завдань, вони або не працюють, або, часто, навіть завдають шкоди. Це один з найбільш незаперечних висновків в суспільствознавстві. А також одна з тих, якими нехтують найбільше.		Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Членування речень Комплексна трансформація
48.	I spent the last couple of years looking at the science of human motivation, particularly the dynamics of extrinsic motivators and intrinsic motivators. And I'm telling you, it's not even close. If you look at the science, there is a mismatch between what science knows and what business does.	Я витратив останні пару років в пошуках науки людської мотивації. Особливо динамікою відношень зовнішніх стимулів та внутрішніх стимулів. І я кажу вам, вони зовсім не схожі. Якщо звернутися до науки, бачимо, що існує невідповідність між висновками науки та практикою в бізнесі.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація Членування речень Дослівний переклад Описовий переклад (експлікація) Цілісне перетворення Заміна Нейтралізація
49.	What's alarming here is that our business operating system -- think of the set of assumptions and protocols beneath our businesses, how we motivate people,	Особливо бентежить те, що наша операційна система бізнесу – мається на увазі сукупність припущень і протоколів стосовно мотивації людей і	Солідарність	Компенсація Калькування Цілісне перетворення Дослівний переклад

	<p>how we apply our human resources- it's built entirely around these extrinsic motivators, around carrots and sticks. That's actually fine for many kinds of 20th century tasks. But for 21st century tasks, that mechanistic, reward- and- punishment approach doesn't work, often doesn't work, and often does harm. Let me show you.</p>	<p>реалізації їхнього потенціалу – побудована на базі суто зовнішніх стимулів, на базі заохочень і покарань. Взагалі- то, це цілком підходить для багатьох завдань 20-го сторіччя. Але, для завдань 21-го сторіччя, ця механічна схема заохочень і покарань не працює, не працює часто, і часто завдає шкоди. Зараз поясню, що мається на увазі.</p>		<p>Вибір варіантного відповідника + Перестановка</p> <p>Вибір варіантного відповідника + Перестановка</p> <p>Дослівний переклад</p> <p>Смисловий розвиток (модуляція)</p> <p>Емфатизація</p>
50.	<p>Glucksberg did another similar experiment, he presented the problem in a slightly different way, like this up here. Attach the candle to the wall so the wax doesn't drip onto the table. Same deal. You: we're timing for norms. You: we're incentivizing</p>	<p>Отже, Глаксберг зробив ще один експеримент, схожий на попередній, в якому він подав проблему трохи по- іншому, як отут зверху. ОК? «Прикріпіть свічку до стіни в такий спосіб, щоб віск не капав на стіл.» Те саме. Дві групи, заміряємо час в обох. Одну з груп заохочуємо.</p>	<p>Встановлення позитивної взаємодії</p>	<p>Додавання Транскодування Компенсація Емфатизація Заміна Вибір варіантного відповідника</p> <p>Нейтралізація</p>
51.	<p>What happened this time? This time, the incentivized group kicked the other group's butt. Why? Because when the tacks are out of the box, it's pretty easy isn't it?</p>	<p>Що ж відбувається на цей раз? На цей раз, група із стимулом ввалила як слід іншій. Чому? Тому що, коли кнопки не в коробці, завдання є легеньке, чи не так?</p>	<p>Солідарність</p>	<p>Компенсація Нейтралізація Дослівний переклад Антонімічний переклад</p> <p>Комплексна трансформація</p> <p>Дослівний переклад</p>

52.	If-then rewards work really well for those sorts of tasks, where there is a simple set of rules and a clear destination to go to. Rewards, by their very nature, narrow our focus, concentrate the mind; that's why they work in so many cases. So, for tasks like this, a narrow focus, where you just see the goal right there, zoom straight ahead to it, they work really well.	Стимули працюють дуже добре для тих вправ, де є проста сукупність правил і простий кінцевий результат. Винагороди, за своєю природою, звужують нашу увагу, підвищують концентрацію. Ось тому то вони працюють в такій великій кількості випадків. І тому, для завдань як оце, концентрація уваги, коли мета прямо перед тобою, веде нас прямо до неї, швидко і ефективно.	Встановлення позитивної взаємодії	Генералізація значення слова Вилучення Описовий переклад (експлікація) Нейтралізація Членування речень Дослівний переклад Заміна
53.	But for the real candle problem, you don't want to be looking like this. The solution is on the periphery. You want to be looking around. That reward actually narrows our focus and restricts our possibility.	Але для справжньої «загадки зі свічкою» не можна застосовувати таку схему. Розв'язок не отут. Розв'язок на периферії. Треба поглянути навколо. Це заохочення власне звужує наше поле зору, і зменшує простір розв'язків.	Солідарність	Дослівний переклад Калькування Смисловий розвиток (модуляція) Емфатизація + Членування речень Заміна Нейтралізація
54.	Let me tell you why this is so important. In western Europe, in many parts of Asia, in North America, in Australia, white-collar workers are doing less of this kind of work, and more of this kind of work. That routine, rule-based, left-brain work -- certain kinds of	Дайте будь ласка пояснити вам, чому це важливо. В західній Європі, і в багатьох регіонах Азії, північної Америки, Австралії, спеціалісти все менше працюють над отакими проблемами, і все більше над отакими. Рутинна, побудована на	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація Дослівний переклад Компенсація Описовий переклад (експлікація) Описовий переклад (експлікація) Вибір варіантного відповідника

	<p>accounting, financial analysis, computer programming -- has become fairly easy to outsource, fairly easy to automate. Software can do it faster. Low-cost providers can do it cheaper. So what really matters are the more right-brained creative, conceptual kinds of abilities.</p>	<p>застосуванні правил, робота, «робота лівої півкулі мозку», певні види бухгалтерського обліку і фінансового аналізу, деякі типи комп'ютерного програмування, стало дуже легко розв'язувати «на замовлення», легко автоматизувати. «Програмне забезпечення може зробити це швидше.» «В світі є постачальники з низькими витратами, і вони можуть зробити це дешевше.» То ж тепер важливі завдання для правої півкулі, тобто здібності до концептуалізації, здібності творчі.</p>		<p>Дослівний переклад Нейтралізація Описовий переклад (експлікація)</p> <p>Заміна + Дослівний переклад</p> <p>Заміна + Дослівний переклад + Додавання</p> <p>Комплексна трансформація</p>
55.	<p>Think about your own work. Think about your own work. Are the problems that you face, or even the problems we've been talking about here, do they have a clear set of rules, and a single solution? No. The rules are mystifying. The solution, if it exists at all, is surprising and not obvious. Everybody in this room is dealing with their own</p>	<p>Подумайте про власну роботу. Подумайте про власну роботу. Чи є проблеми, що ви розв'язуєте, або навіть проблеми що ми зараз з вами отут обговорювали, проблемами такого роду – чи мають вони низку правил розв'язку, і один єдиний розв'язок? Ні. Правила містифікують. Розв'язок, якщо існує, є несподіваним і неочевидним. Коже</p>	<p>Встановлення позитивної взаємодії</p>	<p>Дослівний переклад Вилучення Дослівний переклад Комплексна трансформація Дослівний переклад Дослівний переклад Дослівний переклад Дослівний переклад Калькування Дослівний переклад Калькування Нейтралізація</p>

	version of the candle problem. And for candle problems of any kind, in any field, those if-then rewards, the things around which we've built so many of our businesses, don't work!	н в цій кімнаті розв'язує власну версію «загадки зі свічкою». І для загадки зі свічкою будь-якого типу, в будь-якій галузі, такі «якщо ... то ...» заохочення, ті, на базі яких ми побудували так багато бізнесів, не працюють.		
56.	It makes me crazy. And here's the thing. This is not a feeling. Okay? I'm a lawyer; I don't believe in feelings. This is not a philosophy. I'm an American; I don't believe in philosophy.	Знаєте, я від цього сатанію. І це не ... – ось в чому справа. Це не відчуття. ОК? Я — не правник. Я не вірю в відчуття. Це не є філософія. Я – американець, і я не вірю в філософію.	Солідарність	Емфатизація Додавання Дослівний переклад Транскодування Антонімічний переклад Членування речень Дослівний переклад Емфатизація Дослівний переклад
57.	This is a fact -- or, as we say in my hometown of Washington, D.C., a true fact.	Це є факт. Або ж, як ми кажемо в моєму рідному Вашингтоні, це є правдивий факт.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
58.	Let me give you an example. Let me marshal the evidence here. I'm not telling a story, I'm making a case. Ladies and gentlemen of the jury, some evidence: Dan Ariely, one of the great economists of our time, he and three colleagues did	Дозвольте надати приклад для пояснення. Дозвольте мені запросити свідків. Бо я не байку вам розкажую. Це промова на суді. Пані та панове присяжні, ось свідчення: Дан Аріелі, один з видатних економістів сучасності, він і	Солідарність	Смисловий розвиток (модуляція) Компенсація Емфатизація Членування речень Заміна Дослівний переклад Транскодування Дослівний переклад

	a study of some MIT students. They gave these MIT students a bunch of games, games that involved creativity, and motor skills, and concentration. And they offered them, for performance, three levels of rewards: small reward, medium reward, large reward. If you do really well you get the large reward, on down.	трьох колег, зробили експеримент над декількома студентами з MIT. Вони дали цим MIT студентам купу ігор. Ігор, що потребували творчих і моторних здібностей, і концентрації уваги. Студентам запропонували, для заохочення, три рівня винагороди. Маленьку, середню і велику винагороди. ОК? Якщо ви досягаєте великих успіхів, отримуєте велику і т.д.		Перестановка + Транскодування Перестановка + Транскодування Дослівний переклад Конкретизація значення слова Дослівний переклад Членування речень Компенсація + Заміна
59.	What happened? As long as the task involved only mechanical skill bonuses worked as they would be expected: the higher the pay, the better the performance. Okay? But once the task called for even rudimentary cognitive skill, a larger reward led to poorer performance.	Що відбулося? В механічних завданнях заохочення працювало так, як очікувалося: вище винагорода, кращі результати. ОК? Але одне завдання потребувало застосування розуму, на елементарному рівні, і в цьому випадку більше заохочення призводило до гірших результатів.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Нейтралізація Компенсація
60.	Then they said, "Let's see if there's any cultural bias here. Let's go to Madurai, India and test it." Standard of living is lower. In Madurai, a reward that is modest in North American	Тоді вони сказали, «ОК, давайте поглянемо чи немає тут якоїсь залежності від культурного регіону. Зробимо цей тест в місті Мадурай, в Індії.» Рівень життя там нижче. В Мадурай,	Солідарність	Комплексна трансформація Цілісне перетворення Транскодування Компенсація Транскодування Компенсація Заміна

	standards, is more meaningful there. Same deal. A bunch of games, three levels of rewards.	маленька за північноамериканськими стандартами винагорода має більшу вагу. Те саме. Купа ігор, три рівня стимуляції.		Дослівний переклад
61.	What happens? People offered the medium level of rewards did no better than people offered the small rewards. But this time, people offered the highest rewards, they did the worst of all. In eight of the nine tasks we examined across three experiments, higher incentives led to worse performance.	Що відбувається? Люд и, яким було запропоновано середню за розміром винагороду, за результатами виглядали не краще за людей з малою. Але на цей раз, найвища винагорода призвела для найгірших результатів. У восьми з дев'яти завдань, що було розглянуто в кожному з трьох експериментів, збільшення стимулів призводило до погіршення продуктивності.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Заміна + Перестановка Дослівний переклад Компенсація
62.	Is this some kind of touchy-feely socialist conspiracy going on here? No, these are economists from MIT, from Carnegie Mellon, from the University of Chicago. Do you know who sponsored this research? The Federal Reserve Bank of the United States. That's the American experience.	Чи не має місце тут якась соціалістична змова? Ні. То є економісти з MIT, з Carnegie Mellon та Чикагського університетів. І знаєте хто був спонсором цих досліджень? Федеральний резервний банк Сполучених Штатів. Це — американський досвід.	Солідарність	Антонімічний переклад Нейтралізація Транскодування Транскодування Вибір варіантного відповідника Додавання Вибір варіантного відповідника Компенсація

63.	Let's go across the pond to the London School of Economics, LSE, London School of Economics, alma mater of eleven Nobel Laureates in economics. Training ground for great economic thinkers like George Soros, and Friedrich Hayek, and Mick Jagger.	Ну а тепер, через ставок до LSE, Лондонської школи економіки. Alma mater 11 нобелівських лауреатів в економіці. Тренувальне поле для велетнів економічних наук як Джордж Сорос, Фрідріх Хайек, та Мік Джагер.	Ухилення	Заміна Дослівний переклад Транскодування + Вибір варіантного відповідника + Членування речень + Калькування Компенсація Транскодування Дослівний переклад
64.	Last month, just last month, economists at LSE looked at 51 studies of pay-for-performance plans, inside of companies. Here's what they said: "We find that financial incentives can result in a negative impact on overall performance."	Минулого місяця, тільки-й-но минулого місяця економісти LSE розглянули 51-у схему типу «плата-за-продуктивність», в компаніях. Ось що ті економісти кажуть: «Виявляється, що фінансові стимули можуть негативно впливати на загальну продуктивність.»	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Компенсація Калькування Емфатизація + Заміна
65.	There is a mismatch between what science knows and what business does. And what worries me, as we stand here in the rubble of the economic collapse, is that too many organizations are making their decisions, their policies about talent and people, based on assumptions that are outdated, unexamined, and	Є невідповідність між тим, що знає наука і тим, що робить бізнес. Що мене бентежить, на загальному тлі наслідків економічної кризи, це те, що занадто багато організацій розроблюють свою політику щодо управління своїми цінними кадрами, базуючись на застарілих та	Солідарність	Дослівний переклад Перестановка Вилучення Нейтралізація + Цілісне перетворення Вилучення Нейтралізація Компенсація Дослівний переклад Емфатизація Нейтралізація + Членування речень

	<p>rooted more in folklore than in science. And if we really want to get out of this economic mess, if we really want high performance on those definitional tasks of the 21st century, the solution is not to do more of the wrong things, to entice people with a sweeter carrot, or threaten them with a sharper stick. We need a whole new approach.</p>	<p>неперевіраних припущеннях, які швидше походять з «народної творчості», ніж з науки. І якщо ми справді хочемо подолати ці економічні негаразди, якщо справді хочемо досягти високої продуктивності в розв'язанні задач, характерних для 21-го сторіччя, то не треба робити більше роботи, але не в правильний спосіб. А саме, заохочувати людей солодшим пряником або погрожувати більшим батогом. Нам потрібен абсолютно новий підхід.</p>		<p>+ Заміна Дослівний переклад</p>
66.	<p>The good news is that the scientists who've been studying motivation have given us this new approach. It's built much more around intrinsic motivation. Around the desire to do things because they matter, because we like it, they're interesting, or part of something important. And to my mind, that new operating system for our businesses revolves around three elements: autonomy, mastery and purpose.</p>	<p>На щастя, наука, що досліджує мотивацію, вже знайшла цей новий підхід. Це підхід є побудований навколо принципів внутрішніх стимулів. Навколо бажання робити внесок у важливу справу, робити те, що нам подобається, те, що цікаво, те, що є частиною чогось важливішого. На мою особисту думку, ця нова На щастя, наука, що досліджує мотивацію, вже знайшла цей новий</p>	<p>Встановлення позитивної взаємодії</p>	<p>Емфатизація Смисловий розвиток (модуляція) Дослівний переклад Заміна Компенсація Вилучення Дослівний переклад Заміна Дослівний переклад Конкретизація значення слова Емфатизація Емфатизація + Дослівний переклад</p>

	<p>Autonomy: the urge to direct our own lives. Mastery: the desire to get better and better at something that matters. Purpose: the yearning to do what we do in the service of something larger than ourselves. These are the building blocks of an entirely new operating system for our businesses.</p>	<p>підхід. Це підхід є побудований навколо принципів внутрішніх стимулів. Навколо бажання робити внесок у важливу справу, робити те, що нам подобається, те, що цікаво, те, що є частиною чогось важливішого. На мою особисту думку, ця нова системи» для наших бізнесів.</p>		
67.	<p>I want to talk today only about autonomy. In the 20th century, we came up with this idea of management. Management did not emanate from nature. Management is not a tree, it's a television set. Somebody invented it. It doesn't mean it's going to work forever. Management is great. Traditional notions of management are great if you want compliance. But if you want engagement, self-direction works better.</p>	<p>Сьогодні я лише говоритиму про самостійність. Лише в 20-му сторіччі нам спала на думку ідея про управління персоналом. Менеджмент то не є природне явище. Менеджмент — він зовсім не такий, як дерева. Він — як телевізор. Добро? Хтось його винайшов. Це не значить, що ті принципи будуть завжди спрацьовувати. Управління персоналом — це чудово. Традиційні засади управління необхідні, якщо ви хочете поступливість. Але коли ви хочете залучення, самоорганізація підходить краще.</p>	<p>Встановлення позитивної взаємодії</p>	<p>Компенсація Дослівний переклад + Додавання + Описовий переклад (експлікація) Транскодування Компенсація Транскодування Членування речень Емфатизація Дослівний переклад Смисловий розвиток (модуляція) Емфатизація Дослівний переклад Дослівний переклад</p>
68.	<p>Some examples of some kind of radical notions of</p>	<p>Дайте навести декілька прикладів радикального</p>	<p>Солідарність</p>	<p>Смисловий розвиток (модуляція)</p>

	self- direction. You don't see a lot of it, but you see the first stirrings of something really interesting going on, what it means is paying people adequately and fairly, absolutely -- getting the issue of money off the table, and then giving people lots of autonomy.	застосування саморегуляції. Так в чому ідея, — до речі таке спостерігається не часто, але коли це трапляється, видно перші паростки справді цікавих речей. Так от, ідея в тому, щоб оплата праці була адекватною, і справедливою в повному обсязі. Зняти питання грошей з порядку денного. А потім забезпечити працівникам самостійність.		Цілісне перетворення Членування речень Описовий переклад (експлікація) Членування речень Заміна Членування речень Дослівний переклад
69.	Some examples. How many of you have heard of the company Atlassian? It looks like less than half.	Ось декілька прикладів. Чи багато з вас чули про компанію Atlassian? Начебто, менше половини залу.	Встановлення позитивної взаємодії	Додавання + Дослівний переклад Дослівний переклад Транскодування Заміна Дослівний переклад
70.	Atlassian is an Australian software company. And they do something incredibly cool. A few times a year they tell their engineers, "Go for the next 24 hours and work on anything you want, as long as it's not part of your regular job. Work on anything you want." Engineers use this time to come up with a cool patch for code, come up with an	Atlassian — це австралійська компанія з програмного забезпечення. І вони практикують таку цікаву річ. Декілька разів на рік вони кажуть своїм інженерам: «Протягом наступної доби ідіть і працюйте на чим завгодно, аби лише це не стосувалося вашої основної роботи. Абсолютно над чим завгодно.» І отже інженери витрачають цей час	Підвищення статусу реципієнта	Транскодування Емфатизація Смисловий розвиток (модуляція) Дослівний переклад Компенсація Вибір варіантного відповідника Нейтралізація Описовий переклад (експлікація)

	elegant hack. Then they present all of the stuff that they've developed to their teammates, to the rest of the company, in this wild and woolly all-hands meeting at the end of the day. Being Australians, everybody has a beer.	на те, щоб запрограмувати якесь цікаве покращення до коду або придумати елегантне якоїсь рішення задачки. Потім кожен презентує свої наробки колегам та решті компанії на таких галасливих та некерованих загальних зборах наприкінці дня. І потім, всі, як справжні австралійці, п'ють пиво.		Дослівний переклад Нейтралізація Дослівний переклад Смисловий розвиток (модуляція)
71.	They call them FedEx Days. Why? Because you have to deliver something overnight. It's pretty; not bad. It's a huge trademark violation, but it's pretty clever.	Вони називають це Днями FedEx. Чому? Тому що ви маєте встигнути за один день. Це прикольно. Це погано, хоча і містить очевидне порушення прав торговельної марки. Але це ж дуже оригінальна ідея.	Солідарність	Заміна Транскодування + Перестановка Дослівний переклад Компенсація Вилучення + Дослівний переклад Об'єднання речень Смисловий розвиток (модуляція) Членування речень Емфатизація Дослівний переклад
72.	That one day of intense autonomy has produced a whole array of software fixes that might never have existed.	Один той день «напруженої» самостійності створив цілу низку програмних рішень, які, можливо,	Ухилення	Комплексна трансформація

		ніколи не з'явилися б.		
73.	It's worked so well that Atlassian has taken it to the next level with 20% time -- done, famously, at Google -- where engineers can spend 20% of their time working on anything they want. They have autonomy over their time, their task, their team, their technique. Radical amounts of autonomy. And at Google, as many of you know, about half of the new products in a typical year are birthed during that 20% time: things like Gmail, Orkut, Google News.	Це було настільки ефективним, що Atlassian пішов ще далі: впровадив систему «20% робочого дня». Це принцип, який як відомо, запроваджено в Google. Там інженери можуть витратити 20% часу на будь-яку роботу, яка їм до смаку. Вони можуть самостійно керувати своїм часом, своїми задачами, вибором колег та методів розв'язання задач. Добре? Якісно інший рівень самостійності. І в Google, як багато з вас знають, кожен рік приблизно половина нових продуктів народжується як раз в такий 20%-вий час. Такі речі як Gmail, Orkut, Google News.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна Транскодування Компенсація Членування речень Смисловий розвиток (модуляція) + Транскодування Членування речень Компенсація Заміна Компенсація Додавання Цілісне перетворення Транскодування Компенсація Транскодування
74.	Let me give you an even more radical example of it: something called the Results Only Work Environment (the ROWE), created by two American consultants, in place at a dozen companies around North America. In a	В мене є ще радикальніший приклад такого підходу. Дещо, що зветься «Організація праці навколо результатів». Скорочено: ROWE. Створена двома американськими консультантами, ця система вже впроваджена	Встановлення позитивної взаємодії	Смисловий розвиток (модуляція) Членування речень Калькування + Заміна + Транскодування Дослівний переклад

	<p>ROWE people don't have schedules. They show up when they want. They don't have to be in the office at a certain time, or any time. They just have to get their work done. How they do it, when they do it, where they do it, is totally up to them. Meetings in these kinds of environments are optional.</p>	<p>приблизно десятком компаній в Північній Америці. В ROWE працівники не мають розкладу робочих годин. Вони можуть з'являтися, коли вони захочуть. Вони не мають бути присутніми в офісі в якісь певні години, або взагалі можуть не приходити. Вони лише мають виконати свою роботу. Як вони працюватимуть, коли і де, вони вирішують самі. Засідання в таких умовах необов'язкові.</p>		<p>Смисловий розвиток (модуляція)</p> <p>Транскодування</p> <p>Конкретизація значення слова</p> <p>Дослівний переклад Компенсація Компенсація Нейтралізація Вибір варіантного відповідника</p> <p>Дослівний переклад</p>
75.	<p>What happens? Almost across the board, productivity goes up, worker engagement goes up, worker satisfaction goes up, turnover goes down. Autonomy, mastery and purpose, the building blocks of a new way of doing things.</p>	<p>Ну і як? Майже скрізь продуктивність зростає, зацікавленість працівників в справах компанії зростає, задоволеність від роботи зростає, рух кадрів зменшується. Само стійність, майстерність та присутність загальної мети — ось складові нового способу організації праці.</p>	Солідарність	<p>Нейтралізація Компенсація Емфатизація</p>
76.	<p>Some of you might look at this and say, "Hmm, that sounds nice, but it's Utopian." And I say, "Nope. I have proof." The mid-</p>	<p>Звичайно деякі з вас скажуть: «Хм, це звичайно цікаво, але це утопія.» А я відповім: «Зась! В мене є докази.» Середина 90-х,</p>	Встановлення позитивної взаємодії	<p>Дослівний переклад + Вилучення + Заміна + Емфатизація</p> <p>Транскодування</p>

	<p>1990s, Microsoft started an encyclopedia called Encarta. They had deployed all the right incentives, They paid professionals to write and edit thousands of articles. Well-compensated managers oversaw the whole thing to make sure it came in on budget and on time. A few years later, another encyclopedia got started. Different model, right? Do it for fun. No one gets paid a cent, or a euro or a yen. Do it because you like to do it.</p>	<p>Microsoft починає проект електронної енциклопедії Encarta. Вони застосували всі потрібні стимули. Всі належні стимули. Вони платили професіоналам за написання та редагування тисяч статей. Проектом керували добре оплачувані менеджери, які сліdkували за розкладами та бюджетами. Декілька років по тому з'явилась інша енциклопедія. Зовсім інша модель, так? Пиши для власної втіхи. Жодної компенсації — ні цента, ні євро, ані єни. Працюй, тому що тобі подобається справа.</p>		<p>Додавання + Заміна</p> <p>Заміна Додавання Членування речень Дослівний переклад Нейтралізація Компенсація Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника</p> <p>Смисловий розвиток (модуляція)</p> <p>Емфатизація</p>
77.	<p>Just 10 years ago, if you had gone to an economist, anywhere, "Hey, I've got these two different models for creating an encyclopedia. If they went head to head, who would win?" 10 years ago you could not have found a single sober economist anywhere on planet Earth who would have predicted the Wikipedia model.</p>	<p>Уявіть, якщо 10 років тому ви запитали б будь-якого економіста: «Ось у мене є дві моделі створення енциклопедії. Хто з них виграє у перегонах?» 10 років тому жоден розсудливий економіст на планеті не передбачив би перемогу Вікіпедії.</p>	Солідарність	<p>Додавання</p> <p>Смисловий розвиток (модуляція)</p> <p>Нейтралізація</p> <p>Нейтралізація + Транскодування</p>

78.	<p>This is the titanic battle between these two approaches. This is the Ali Frazier of motivation, right? This is the Thrilla in Manila. Intrinsic motivators versus extrinsic motivators. Autonomy, mastery and purpose, versus carrot and sticks, and who wins? Intrinsic motivation, autonomy, mastery and purpose, in a knockout.</p>	<p>Це — епохальна битва між двома різними підходами. Це — Мохамед Алі проти Джо Фрейзера, так? Це так би мовити Трилер в Манілі на арені мотивації. Правда? Внутрішня мотивація в двобойі проти зовнішньої мотивації. Самостійність, майстерність та загальна мета проти батога та пряника. І хто переміг? Внутрішня мотивація, самостійність, майстерність та загальна мета відправляють суперника в нокаут.</p>	<p>Встановлення позитивної взаємодії</p>	<p>Емфатизація Емфатизація + Конкретизація значення слова Транскодування + Додавання Компенсація Дослівний переклад Заміна Членування речень Заміна Дослівний переклад Компенсація</p>
79.	<p>Let me wrap up. There is a mismatch between what science knows and what business does. Here is what science knows. One: Those 20th century rewards, those motivators we think are a natural part of business, do work, but only in a surprisingly narrow band of circumstances. Two: Those if-then rewards often destroy creativity. Three: The secret to high performance isn't rewards and punishments, but that unseen intrinsic drive-- the drive to do things for their</p>	<p>Отже, що маємо у висновках? Маємо невідповідність між науковими засадами та діловою практикою. І ось що говорить наука. Перше: Нагороди, типові для 20-го сторіччя, ті самі, що ми вважаємо невід'ємною частиною бізнесу, працюють, але в гранично вузькому діапазоні обставин. Друге: Винагороди типу «якщо ... тоді ...» часто руйнують творчий підхід. Третє: таємниця високої продуктивності не в нагородах та покараннях, а в</p>	<p>Солідарність</p>	<p>Описовий переклад (експлікація) Компенсація Заміна Комплексна трансформація Дослівний переклад + Калькування Нейтралізація Дослівний переклад + Заміна</p>

	own sake. The drive to do things cause they matter.	тому невидимому внутрішньому поштовху. Поштовху робити справу заради неї самої. Поштовху робити справу тому, що вона має значення.		
80.	And here's the best part. We already know this. The science confirms what we know in our hearts. So, if we repair this mismatch between science and business, if we bring our motivation, notions of motivation into the 21st century, if we get past this lazy, dangerous, ideology of carrots and sticks, we can strengthen our businesses, we can solve a lot of those candle problems, and maybe, maybe - we can change the world.	І найголовніше, так, найголовніше. Ми це вже знаємо, а наука доводить це, що ми знаємо і відчуваємо. Отже, якщо ми виправимо невідповідність між науковим висновками та діловою практикою, якщо ми зможемо розвинути наше розуміння мотивації до рівня, необхідного 21-му сторіччю, якщо ми переростемо цю ліниву та небезпечну ідеологію батога та пряника, ми зможемо укріпити наші компанії, ми зможемо розв'язати багато тих «задачок із свічкою» і можливо, можливо, можливо, ми зможемо змінити світ.	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення Дослівний переклад Членування речень Нейтралізація Конкретизація значення слова
81.	I rest my case.	Розгляд справи закінчено.	Підвищення статусу реципієнта	Заміна + Дослівний переклад

ДОДАТОК В

TED-лекція Тіма Урбана, 2016 рік – Tim Urban "Inside the mind of a master procrastinator", 2016, translated by Liudmyla Tiurnikova

№	Текст оригіналу	Текст перекладу	Комунікативна стратегія	Перекладацька трансформація
82.	So in college, I was a government major, which means I had to write a lot of papers.	В коледжі я вивчав державне управління, тож мав дуже багато письмових робіт.	Солідарність	Вилучення Цілісне перетворення Дослівний переклад
83.	Now, when a normal student writes a paper, they might spread the work out a little like this.	Виконуючи такі завдання, звичайні студенти планують свою роботу приблизно так.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника Комплексна трансформація
84.	So, you know - you get started maybe a little slowly, but you get enough done in the first week that, with some heavier days later on, everything gets done, things stay civil.	Ну ви зрозуміли ... починаєш можливо трохи повільніше, але робиш достатньо протягом першого тижня і, попрацювавши трохи більше протягом наступних тижнів, врешті встигаєш.	Підвищення статусу реципієнта	Вилучення Перестановка Дослівний переклад Цілісне перетворення
85.	And I would want to do that like that.	І я хотів зробити саме так.	Солідарність	Заміна Емфатизація
86.	That would be the plan.	Це був мій план.	Солідарність	Емфатизація
87.	I would have it all ready to go, but then, actually, the paper would come along, and then I would kind of do this.	Я вже був готовий почати, але потім все якось навалювалося, і врешті я робив якось так.	Підвищення статусу реципієнта	Вибір варіантного відповідника Емфатизація Дослівний переклад

88.	And that would happen every single paper.	І так ставалося з кожною письмовою роботою.	Солідарність	Заміна Вибір варіантного відповідника
89.	But then came my 90-page senior thesis, a paper you're supposed to spend a year on.	Але потім настав час писати 90-сторінкову дипломну роботу, на яку тобі дають рік.	Встановлення позитивної взаємодії	Конкретизація значення слова Генералізація значення слова Калькування Смисловий розвиток (модуляція) Компенсація Нейтралізація + Дослівний переклад Антонімічний переклад
90.	And I knew for a paper like that, my normal work flow was not an option.	Я розумів, що з дипломом мій звичайний підхід не спрацює.	Солідарність	Вибір варіантного відповідника
91.	It was way too big a project.	Це був занадто великий проект.	Солідарність	Дослівний переклад
92.	So I planned things out, and I decided I kind of had to go something like this.	Отже я все спланував, та вирішив, що мені треба працювати наступним чином.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Вилучення Вибір варіантного відповідника
93.	This is how the year would go.	Це мій план на рік.	Підвищення статусу реципієнта	Смисловий розвиток (модуляція)
94.	So I'd start off light, and I'd bump it up in the middle months, and then at the end, I would kick it up into high	Я почну спокійно, потім підвищу темп десь усередині, і в кінці додаю обертів - так наче підійматимусь сходами.	Солідарність	Компенсація Нейтралізація

	gear just like a little staircase.			
95.	How hard could it be to walk up the stairs?	Хіба ж важко йти вгору по сходах?	Солідарність	Дослівний переклад
96.	No big deal, right?	Нічого страшного, чи не так?	Підвищення статусу реципієнта	Антонімічний переклад
97.	But then, the funniest thing happened.	Але потім сталася кумедна річ.	Солідарність	Нейтралізація + Перестановка
98.	Those first few months?	Ці перші кілька місяців?	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад
99.	They came and went, and I couldn't quite do stuff.	Вони наставали й минали, а я чомусь не міг нічого зробити.	Солідарність	Смисловий розвиток (модуляція) Перестановка Емфатизація
100.	So we had an awesome new revised plan.	Отже я підготував новий план.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація Дослівний переклад
101.	And then - But then those middle months actually went by, and I didn't really write words, and so we were here.	А потім ... Але наступні кілька місяців також минули, а я не написав жодного слова. Таким чином план був таким.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад + Компенсація Членування речень
102.	And then two months turned into one month, which turned into two weeks.	Потім два місяці перетворились на один, а той перетворився на два тижні.	Солідарність	Цілісне перетворення Вилучення Дослівний переклад Емфатизація Членування речень
103.	And one day I woke up with three days until the deadline, still not having written a word, and	І одного дня я прокинувся - а в мене залишилось три дні.	Підвищення статусу реципієнта	Вибір варіантного відповідника Комплексна трансформація

	so I did the only thing I could:			
104.	I wrote 90 pages over 72 hours, pulling not one but two all-nighters -- humans are not supposed to pull two all-nighters -- sprinted across campus, dove in slow motion, and got it in just at the deadline.	Я написав 90 сторінок протягом 72 годин, не спав не одну, а дві ночі поспіль - люди не повинні проводити таку кількість часу без сну. Пробіг через студмістечко, злетів наче у сповільненій зйомці і встиг здати в останню хвилину.	Солідарність	Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Описовий переклад (експлікація)
105.	I thought that was the end of everything.	Я думав, що це кінець.	Солідарність	Нейтралізація Компенсація Вибір варіантного відповідника Конкретизація значення слова Дослівний переклад
106.	But a week later I get a call, and it's the school.	Але через тиждень мені зателефонували, з коледжу.	Солідарність	Конкретизація значення слова
107.	And they say, "Is this Tim Urban?"	І спитали: "Це Тім Урбан?"	Солідарність	Дослівний переклад
108.	And I say, "Yeah."	я кажу: "Так".	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення
109.	And they say, "We need to talk about your thesis."	І вони кажуть: "Нам треба поговорити про вашу дипломну роботу".	Підвищення статусу реципієнта	Заміна
110.	And I say, "OK."	Я кажу: "Гаразд".	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
111.	And they say, "It's the best one we've ever seen."	А вони: "Це найкраща робота, яку ми коли-небудь бачили".	Солідарність	Вилучення

112.	That did not happen.	Цього не сталося.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація
113.	It was a very, very bad thesis.	Це була дуже, дуже погана дипломна робота.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника
114.	I just wanted to enjoy that one moment when all of you thought, "This guy is amazing!"	Мені просто хотілося насолодитися моментом, коли ви всі подумали: "Цей хлопець дивовижний!"	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
115.	No, no, it was very, very bad. Anyway, today I'm a writer-blogger guy. I write the blog Wait But Why. And a couple of years ago, I decided to write about procrastination. My behavior has always perplexed the non-procrastinators around me, and I wanted to explain to the non-procrastinators of the world what goes on in the heads of procrastinators, and why we are the way we are. Now, I had a hypothesis that the brains of procrastinators were actually different than the brains of other people. And to test this, I found an MRI lab that actually let me scan both my brain and the brain of a proven non-procrastinator, so I	Ні, насправді це було дуже погано. У всякому разі, сьогодні я письменник та блогер. Я веду блог "Wait But Why". Кілька років тому я вирішив написати про прокрастинацію. Моя поведінка завжди дивувала людей навколо мене, які не були прокрастинаторами, тож я хотів пояснити всьому світу, що відбувається у голові прокрастинаторів та чому вони такі. У мене була гіпотеза, що мозок прокрастинаторів відрізняється від мозку інших людей. Щоб це перевірити, я знайшов лабораторію МРТ, яка дозволила мені просканувати мій мозок та мозок людини, що не є прокрастинатором, щоб я зміг їх порівняти. Сьогодні	Солідарність	Вилучення Нейтралізація Заміна Дослівний переклад + Заміна Вилучення Дослівний переклад Калькування Дослівний переклад Конкретизація значення слова Заміна Вилучення Дослівний переклад + Вилучення Вилучення Перестановка + Транскодування Компенсація Дослівний переклад Вилучення Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника

	could compare them. I actually brought them here to show you today. I want you to take a look carefully to see if you can notice a difference. I know that if you're not a trained brain expert, it's not that obvious, but just take a look, OK? So here's the brain of a non-procrastinator.	я приніс їх сюди, щоб показати вам. Я хочу, щоб ви уважно подивилися, чи ви зможете помітити різницю. Я знаю, що ви не експерти, це не так очевидно, але просто подивіться, добре? Ось це мозок не прокрастинатора.		Нейтралізація Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
116.	Now ... here's my brain.	А ось це - мій мозок.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна
117.	There is a difference. Both brains have a Rational Decision-Maker in them, but the procrastinator's brain also has an Instant Gratification Monkey. Now, what does this mean for the procrastinator? Well, it means everything's fine until this happens.	Є відмінність. Обидва мозки містять у собі Раціональну Людину, але у мозку прокрастинатора та кож є Мавпа, яка потребує миттєвих задовольень. Що це значить для прокрастинатора? Це означає, що все гаразд, доки не станеться ось це.	Солідарність	Заміна Перестановка Калькування Описовий переклад (експлікація) Вилучення Дослівний переклад
118.	[This is a perfect time to get some work done.] [Nope!]	[Це ідеальний час, щоб зробити щось.] [Hi!]	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Заміна + Вибір варіантного відповідника
119.	So the Rational Decision-Maker will make the rational decision to do something productive, but the Monkey doesn't like that plan, so he actually takes the wheel, and he says,	Таким чином, Раціональна Людина прийме рішення зробити щось корисне, але Мавпі не подобається цей план, тож вона забирає штурвал та каже: "Краще прочитаємо всю	Солідарність	Калькування Заміна Калькування Дослівний переклад Вилучення Компенсація + Транскодування

	"Actually, let's read the entire Wikipedia page of the Nancy Kerrigan/ Tonya Harding scandal, because I just remembered that that happened.	сторінку у Вікіпедії про скандал Ненсі Керріган і Тоні Гардінг, тому що я тільки що про це згадала.		+ Перестановка + Заміна Дослівний переклад
120.	Then - Then we're going to go over to the fridge, to see if there's anything new in there since 10 minutes ago. After that, we're going to go on a YouTube spiral that starts with videos of Richard Feynman talking about magnets and ends much, much later with us watching interviews with Justin Bieber's mom.	Потім ... Потім ми підемо до холодильника, перевірити, чи не з'явилося там щонебудь нове за останні 10 хвилин. Після цього ми потрапляємо на Youtube, де починаємо з відео Річарда Фейнмана про магніти, і пізніше закінчуємо інтерв'ю з мамою Джастіна Бібера.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Заміна Дослівний переклад Транскодування Транскодування Дослівний переклад Транскодування + Перестановка Дослівний переклад
121.	"All of that's going to take a while, so we're not going to really have room on the schedule for any work today. Sorry!"	"Все це займає певний час, тож в нас немає часу зробити щось корисне сьогодні. Вибач!"	Солідарність	Заміна Дослівний переклад
122.	Now, what is going on here? The Instant Gratification Monkey does not seem like a guy you want behind the wheel. He lives entirely in the present moment. He has no memory of the past, no knowledge of the future, and he only cares about two things: easy and fun.	Що ж відбувається? Мавп і, яка потребує миттєвих задоволень, здається, не подобається хлопець, якого ви хочете поставити за штурвал. Вона живе лише в теперішньому. Вон а не пам'ятає минулого, не знає майбутнього, її цікавлять тільки дві речі: аби було легко та весело.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Заміна Описовий переклад (експлікація) Компенсація Заміна Генералізація значення слова Заміна Компенсація

123.	Now, in the animal world, that works fine. If you're a dog and you spend your whole life doing nothing other than easy and fun things, you're a huge success!	Це чудово працює у світі тварин. Якщо ви собака і проводите все своє життя, не роблячи нічого, окрім простих та веселих речей, ви досягли неймовірного успіху!	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка + Вилучення Компенсація Дослівний переклад
124.	And to the Monkey, humans are just another animal species. You have to keep well-slept, well-fed and propagating into the next generation, which in tribal times might have worked OK. But, if you haven't noticed, now we're not in tribal times. We're in an advanced civilization, and the Monkey does not know what that is. Which is why we have another guy in our brain, the Rational Decision-Maker, who gives us the ability to do things no other animal can do. We can visualize the future. We can see the big picture. We can make long-term plans. And he wants to take all of that into account. And he wants to just have us do whatever makes sense to be doing right now.	Для мавпи людина є просто одним із видів тварин. Ви повинні добре спати, добре їсти та розмножуватися, що цілком працювало в печерні часи. Але, якщо ви не помітили, ми вже не живемо в печерах. Ми живемо в розвинутій цивілізації, і Мавпа не знає, що це таке. Саме тому в нашому мозку є інший персонаж - Рациональна Людина, яка дає змогу робити те, чого не можуть інші тварини. Ми можемо уявити майбутнє. Можемо побачити загальну картину. Можемо складати довготермінові плани. Вона хоче прийняти все це до уваги. Хоче, щоб ми робили те, що має сенс саме зараз.	Солідарність	Вилучення Нейтралізація Перестановка Генералізація Вибір варіантного відповідника Заміна Компенсація Дослівний переклад Калькування Перестановка Вибір варіантного відповідника Цілісне перетворення Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника Вилучення Компенсація

125.	<p>Now, sometimes it makes sense to be doing things that are easy and fun, like when you're having dinner or going to bed or enjoying well-earned leisure time. That's why there's an overlap. Sometimes they agree. But other times, it makes much more sense to be doing things that are harder and less pleasant, for the sake of the big picture. And that's when we have a conflict. And for the procrastinator, that conflict tends to end a certain way every time, leaving him spending a lot of time in this orange zone, an easy and fun place that's entirely out of the Makes Sense circle. I call it the Dark Playground.</p>	<p>Авжеж, іноді має сенс робити приємні та веселі речі, наприклад, пообідати, виспатись, або насолоджуватись вільним часом. Саме тому трапляються співпадіння. Іноді вони погоджуються. Але в інших випадках, має набагато більше сенсу робити речі, можливо, важчі та менш приємні, але дуже важливі, якщо дивитись на речі масштабно. Це саме той випадок, коли між ними стається конфлікт. Для прокрастинатора цей конфлікт завжди закінчується однаково: він проводить дуже багато часу в цій помаранчевій зоні, у простому й веселому місці поза зоною кола Раціональності. Я називаю це місце Лиховісним Ігровим Майданчиком.</p>	Солідарність	<p>Смисловий розвиток (модуляція)</p> <p>Нейтралізація</p> <p>Вибір варіантного відповідника</p> <p>Дослівний переклад</p> <p>Цілісне перетворення Вилучення Компенсація Дослівний переклад Калькування</p>
126.	<p>Now, the Dark Playground is a place that all of you procrastinators out there know very well. It's where leisure activities happen at times when leisure activities are not supposed to be happening. The fun you have in the</p>	<p>Лиховісний Ігровий Майданчик знайомий всім прокрастинаторам. Там відбуваються всі розваги тоді, коли не час для дозвілля. Веселощі, що трапляються на Лиховісному Ігровому Майданчику, насправді не є</p>	Встановлення позитивної взаємодії	<p>Вилучення Калькування Нейтралізація Нейтралізація Калькування Вилучення Заміна + Перестановка</p> <p>Дослівний переклад Нейтралізація Калькування</p>

	Dark Playground isn't actually fun, because it's completely unearned, and the air is filled with guilt, dread, anxiety, self-hatred -- all of those good procrastinator feelings. And the question is, in this situation, with the Monkey behind the wheel, how does the procrastinator ever get himself over here to this blue zone, a less pleasant place, but where really important things happen?	веселощами, тому що вони незаслужені, повітря сповнене почуттям провини, страху, занепокоєння та ненависті до себе - все це почуття прокрастинатора. І питанням є, в цій ситуації з Мавпою за штурвалом, як прокрастинатор може потрапити до блакитної зони, менш приємного місця, але саме там, де трапляються дійсно важливі речі?		Вибір варіантного відповідника Вилучення Калькування Дослівний переклад
127.	Well, turns out the procrastinator has a guardian angel, someone who's always looking down on him and watching over him in his darkest moments - someone called the Panic Monster.	Виявляється, в прокрастинатора є ангел-охоронець, хтось, хто завжди стежить за ним в його найтемніші часи - хтось, кого називають Монстр Паніки.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Заміна Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад Калькування Дослівний переклад
128.	Now, the Panic Monster is dormant most of the time, but he suddenly wakes up anytime a deadline gets too close or there's danger of public embarrassment, a career disaster or some other scary consequence. And importantly, he's the only thing the Monkey is terrified of. Now, he became very relevant in my	Більшість часу Монстр Паніки перебуває в стані спокою, але він раптово прокидається кожного разу, коли наближається дедлайн або коли є небезпека публічного приниження, кар'єрної катастрофи або якогось іншого лиха. І найголовніше, він - єдине, чого боїться	Солідарність	Вилучення Калькування Компенсація Дослівний переклад + Калькування + Компенсація Емфатизація Дослівний переклад Транскодування Транскодування + Вилучення Дослівний переклад

	life pretty recently, because the people of TED reached out to me about six months ago and invited me to do a TED Talk.	Мавпа. Він став дуже актуальним у моєму житті досить недавно, тому що люди з TED зв'язалися зі мною 6 місяців тому та запропонували мені виступити на TED.		
129.	Now, of course, I said yes. It's always been a dream of mine to have done a TED Talk in the past.	Авжеж я погодився. Це завжди було моєю мрією - розповідати, що я виступав на TED колись у минулому.	Ухилення	Вилучення Нейтралізація Емфатизація Дослівний переклад
130.	But in the middle of all this excitement, the Rational Decision- Maker seemed to have something else on his mind. He was saying, "Are we clear on what we just accepted? Do we get what's going to be now happening one day in the future? We need to sit down and work on this right now." And the Monkey said, "Totally agree, but let's just open Google Earth and zoom in to the bottom of India, like 200 feet above the ground, and scroll up for two and a half hours til we get to the top of the country, so we can get a better feel for India."	Але під час всього цього хвилювання Рациональна Людина думає зовсім про інше. Вона каже: "Чи розуміємо ми, на що ми погодилися? Адже щоб отримати щось у майбутньому, нам треба сісти та попрацювати над цим зараз". А Мавпа каже: "Я повністю погоджуюсь, але давай відкриємо Google Earth та збільшимо масштаб у нижній частині Індії, приблизно до 200 футів над землею, та будемо скролити вгору протягом двох з половиною годин, доки не доберемось до верхньої частини країни, щоб краще відчувати Індію".	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад Калькування Цілісне перетворення Компенсація Об'єднання речень + Нейтралізація Калькування Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника + Транскодування + Калькування Дослівний переклад
131.	So that's what we did that day.	Саме це ми зробили того дня.	Пониження статусу реципієнта	Компенсація

				Дослівний переклад
132.	As six months turned into four and then two and then one, the people of TED decided to release the speakers. And I opened up the website, and there was my face staring right back at me. And guess who woke up?	Шість місяців перетворилися на чотири, потім чотири - в два, потім в один, TED вирішили оголосити спікерів. Я відкрив вебсайт та побачив своє обличчя, що дивиться просто на мене. Вгадайте, хто прокинувся?	Комунікативне протистояння	Емфатизація + Транскодування Дослівний переклад Транскодування Дослівний переклад Дослівний переклад
133.	So the Panic Monster starts losing his mind, and a few seconds later, the whole system's in mayhem.	Отже Монстр Паніки починає божеволіти, і через декілька хвилин хаос панує у всій системі.	Солідарність	Калькування Генералізація Компенсація Дослівний переклад
134.	And the Monkey -- remember, he's terrified of the Panic Monster -- boom, he's up the tree! And finally, finally, the Rational Decision- Maker can take the wheel and I can start working on the talk.	І Мавпа - ви пам'ятаєте, що вона боїться Монстра Паніки - бум, вона вже на дереві! І нарешті, нарешті Рациональна Людина може стати за штурвал і почати працювати над промовою.	Встановлення позитивної взаємодії	Калькування Транскодування Дослівний переклад Калькування Вибір варіантного відповідника Нейтралізація
135.	Now, the Panic Monster explains all kinds of pretty insane procrastinator behavior, like how someone like me could spend two weeks unable to start the opening sentence of a paper, and then miraculously find the unbelievable work ethic to stay up all night and write eight pages.	Наявність Монстра Паніки пояснює божевільну поведінку прокрастінатора, наприклад, як такий як я може провести два тижні, не в змозі написати перше речення, а потім неймовірним чином провести всю ніч без сну та написати вісім сторінок. Ця ситуація - з трьома персонажами - це система	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Калькування Дослівний переклад Емфатизація Дослівний переклад Вилучення Дослівний переклад

	And this entire situation, with the three characters - - this is the procrastinator's system. It's not pretty, but in the end, it works. This is what I decided to write about on the blog a couple of years ago.	прокрастинатора. Це не гарно, але це працює. Про це я вирішив написати в своєму блозі декілька років тому.		
136.	When I did, I was amazed by the response. Literally thousands of emails came in, from all different kinds of people from all over the world, doing all different kinds of things. These are people who were nurses, bankers, painters, engineers and lots and lots of PhD students.	Я був дуже здивований результатом. Я отримав тисячі імейлів від дуже різних людей зі всього світу. Це були медсестри, банкіри, митці, інженери та дуже багато аспірантів.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад Комплексна трансформація Вилучення Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
137.	And they were all writing, saying the same thing: "I have this problem too." But what struck me was the contrast between the light tone of the post and the heaviness of these emails. These people were writing with intense frustration about what procrastination had done to their lives, about what this Monkey had done to them. And I thought about this, and I said, well, if the procrastinator's system works, then	Всі вони писали одне й те саме: "В мене така ж проблема". Але більше за все мене вразив контраст між легкістю тону в статті та важкістю в цих листах. Ці люди були сповнені розчарування через те, що прокрастинація зробила з їхнім життям, що Мавпа зробила з ними. Я подумав про це і сказав: "Що трапилось? Чому ці люди опинились в такій скруті?"	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад Компенсація Дослівний переклад Транскодування Заміна Калькування Нейтралізація

	what's going on? Why are all of these people in such a dark place?			
138.	Well, it turns out that there's two kinds of procrastination. Everything I've talked about today, the examples I've given, they all have deadlines. And when there's deadlines, the effects of procrastination are contained to the short term because the Panic Monster gets involved. But there's a second kind of procrastination that happens in situations when there is no deadline. So if you wanted a career where you're a self- starter -- something in the arts, something entrepreneurial -- there's no deadlines on those things at first, because nothing's happening, not until you've gone out and done the hard work to get momentum, get things going.	Виявилось, що існує два види прокрастинації. Все , про що я розповідав сьогодні, приклади, які я наводив, в них всіх були дедлайни. А коли є певні дедлайни, всі ефекти прокрастинації короткотермінові, тому що втручається Монстр Паніки. Але існує другий вид прокрастинації, коли дедлайнів немає. Отже, якщо ви хочете зробити кар'єру, де все залежить лише від вас - щось творче або підприємницьке - тут немає жодних дедлайнів, тому що нічого не відбудеться, доки ви не зробите важку роботу і не розпочнете справу.	Солідарність	Вилучення Заміна Транскодування Компенсація Транскодування Заміна Транскодування Транскодування Вибір варіантного відповідника Калькування Заміна Транскодування Транскодування Описовий переклад (експлікація) Вибір варіантного відповідника Транскодування Нейтралізація
139.	There's also all kinds of important things outside of your career that don't involve any deadlines, like seeing your family	Також є багато речей поза вашою кар'єрою, у яких також немає дедлайнів - побачитись з родиною, зайнятись	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Транскодування + Емфатизація

	or exercising and taking care of your health, working on your relationship or getting out of a relationship that isn't working.	спортом або піклуватись про своє здоров'я, працюват и над стосунками, або лишити стосунки, що не працюють.		
140.	Now if the procrastinator's only mechanism of doing these hard things is the Panic Monster, that's a problem, because in all of these non- deadline situations, the Panic Monster doesn't show up. He has nothing to wake up for, so the effects of procrastination, they're not contained; they just extend outward forever. And it's this long-term kind of procrastination that's much less visible and much less talked about than the funnier, short-term deadline-based kind.	Якщо єдиним механізмом прокрастинатора, який виконує ці важкі речі, є Монстр Паніки, це проблема, тому що у всіх цих ситуаціях без дедлайну Монстр Паніки не з'явиться. В нього немає причин прокидатися, тож всі ефекти прокрастинації триватимуть вічно. І саме цей вид прокрастинації не є таким помітним, про нього не говорять так багато, як про кумедний короткотерміновий вид з дедлайном.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Транскодування Калькування Транскодування Калькування Заміна Транскодування Антонімічний переклад Членування речень Комплексна трансформація
141.	It's usually suffered quietly and privately. And it can be the source of a huge amount of long-term unhappiness, and regrets. And I thought, that's why those people are emailing, and that's why they're in such a bad place. It's not that they're cramming for some project. It's that	Від нього страждають тихо та на самоті. Саме цей вид прокрастинації може стати джерелом страждань та жалю. Я гадаю, саме через це всі ці люди написали мені, через це вони були у такій скруті. Вони не нервуються через якийсь проєкт. Ця довготермінова прокрастинація змусила їх відчути себе глядачем у	Солідарність	Заміна Нейтралізація Конкретизація значення слова Генералізація значення слова Компенсація Дослівний переклад Транскодування Дослівний переклад Вилучення

	long-term procrastination has made them feel like a spectator, at times, in their own lives. The frustration is not that they couldn't achieve their dreams; it's that they weren't even able to start chasing them.	своєму власному житті. Вони відчують розчарування не тому, що не змогли реалізувати свої мрії; а тому що вони не мали змоги навіть почати рухатись у їхньому напрямку.		Конкретизація значення слова Дослівний переклад Нейтралізація
142.	So I read these emails and I had a little bit of an epiphany -- that I don't think non-procrastinators exist. That's right -- I think all of you are procrastinators. Now, you might not all be a mess, like some of us.	Отже, я прочитав усі ці листи, і мене осяяло - я гадаю, що людей, які не є прокрастинаторами, не існує. Саме так - я вважаю, що всі ви - прокрастинатори. Можливо, ви живете не в такому безладі, як деякі з нас, та у деяких з вас дуже здорові стосунки з дедлайнами, але пам'ятайте: найбільш підлі витівки Мавпа робить, коли дедлайнів немає.	Підвищення статусу реципієнта	Емфатизація Транскодування Транскодування Вилучення Дослівний переклад
143.	and some of you may have a healthy relationship with deadlines, but remember: the Monkey's sneakiest trick is when the deadlines aren't there.	Хочу показати вам одну річ. Я називаю це Календарем Життя. Одна клітинка - це один тиждень життя завдовжки у 90 років. Не так вже й багато там цих клітинок, особливо якщо ви вже використали певну кількість.	Пониження статусу реципієнта	Дослівний переклад Транскодування Комплексна трансформація
144.	Now, I want to show you one last thing. I call this a Life Calendar. That's one box for every week	Я гадаю, ми повинні дуже уважно подивитись на цей календар. Ми повинні подумати, через що ми	Солідарність	Вилучення Нейтралізація Калькування Компенсація Дослівний переклад

	of a 90-year life. That's not that many boxes, especially since we've already used a bunch of those.	прокрастинуємо, тому що у кожного є певна причина. Нам треба триматись подалі від Мавпи. Це завдання для кожного з нас. А через те, що клітинок не так вже й багато, це завдання ми повинні почати вже сьогодні.		+ Заміна
145.	So I think we need to all take a long, hard look at that calendar. We need to think about what we're really procrastinating on, because everyone is procrastinating on something in life. We need to stay aware of the Instant Gratification Monkey. That's a job for all of us. And because there's not that many boxes on there, it's a job that should probably start today.	Ну можливо не прямо сьогодні, але...	Ухилення	Вилучення Дослівний переклад Транскодування Цілісне перетворення Генералізація значення слова + Калькування Заміна Дослівний переклад
146.	Well, maybe not today, but ...	Ну можливо не прямо сьогодні, але...	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація Дослівний переклад
147.	You know. Sometime soon. Thank you.	Ну, ви знаєте, коли-небудь. Дякую.	Солідарність	Дослівний переклад + Об'єднання речень Дослівний переклад

ДОДАТОК Г

TED-лекція Мейсун Заїд, 2013 – Maysoun Zayid "I got 99 problems ... palsy is just one", TEDWomen, 2013, translated by Khrystyna Romashko

№	Текст оригіналу	Текст перекладу	Комунікативна стратегія	Перекладацька трансформація
148.	Hello, TEDWomen, what's up.	Доброго дня, TEDWomen, як поживаєте?	Встановлення позитивної взаємодії	Смисловий розвиток (модуляція) Транскодування Вибір варіантного відповідника
149.	Not good enough. Hello, TEDWomen, what is up?	Не надто добре. Доброго дня, TEDWomen, як поживаєте?	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація Смисловий розвиток (модуляція) Транскодування Вибір варіантного відповідника
150.	My name is Maysoun Zayid, and I am not drunk, but the doctor who delivered me was. He cut my mom six different times in six different directions, suffocating poor little me in the process. As a result, I have cerebral palsy, which means I shake all the time. Look. It's exhausting. I'm like Shakira, Shakira meets Muhammad Ali.	Моє ім'я Мейсун Заїд, і я не п'яна, але лікар, який приймав пологи у моєї матері, був. Він порізав мою маму шість разів у шести різних місцях, придушуюч и нещасну маленьку мене в процесі. Як результат, у мене церебральний параліч, що означає - мене весь час трусить. Гляньте. Це виснажливо. Я наче Шакіра, Шакіра, яка зустрілась з Мохаммедом Алі.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Транскодування Компенсація + Додавання Дослівний переклад Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Емфатизація Дослівний переклад Транскодування Транскодування

151.	CP is not genetic. It's not a birth defect. You can't catch it. No one put a curse on my mother's uterus, and I didn't get it because my parents are first cousins, which they are.	Церебральний параліч не зумовлюється генетично. Це не дефект від народження. Ним не можна заразитися. Ніхто не накладав прокляття на матку моєї мами, і я хвора не через те, що мої батьки були кузинами першої лінії, хоч вони ними є.	Солідарність	Конкретизація значення слова Емфатизація Перестановка Компенсація Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад Калькування Дослівний переклад
152.	It only happens from accidents, like what happened to me on my birth day.	Це стається тільки через нещасні випадки, як це трапилося зі мною у день мого народження.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Компенсація
153.	Now, I must warn you, I'm not inspirational.	Мушу попередити вас, я не викликаю натхнення,	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Вилучення Дослівний переклад Об'єднання речень
154.	And I don't want anyone in this room to feel bad for me, because at some point in your life, you have dreamt of being disabled. Come on a journey with me. It's Christmas Eve, you're at the mall, you're driving around in circles looking for parking, and what do you see? Sixteen empty handicapped spaces.	і я не хочу, щоб хто-небудь у цій залі почувався зле через мене, бо в якийсь момент вашого життя ви мріяли бути неповносправними. Я розкажу вам, як це. Уявіть передріздвяний вечір, ви в торговому пасажі, кружляєте на авто, шукаючи, де б припаркуватись, і що бачите? Шістнадцять порожніх місць для інвалідів.	Пониження статусу реципієнта	Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Цілісне перетворення Описовий переклад (експлікація) Вибір варіантного відповідника
155.	And you're like, "God, can't I just be a little disabled?"	І ви думаєте, "Боже, чи не міг би я бути трішечки неповносправним?"	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Дослівний переклад

156.	Also, I've got to tell you, I've got 99 problems, and palsy is just one.	Мушу також вам сказати, що у мене 99 проблем, і параліч то тільки одна з них.	Солідарність	Вилучення Компенсація Вибір варіантного відповідника Вилучення
157.	If there was an Oppression Olympics, I would win the gold medal. I'm Palestinian, Muslim, I'm female, I'm disabled, and I live in New Jersey.	Якби були Олімпійські ігри з Пригнічення, я б виграла золоту медаль. Я палестинка, мусульманка, жінка, неповносправна, і живу в Нью- Джерсі.	Підвищення статусу реципієнта	Заміна Конкретизація значення слова Дослівний переклад Дослівний переклад Транскодування Дослівний переклад
158.	If you don't feel better about yourself, maybe you should.	Якщо вам здається, що у вас все погано, може, варто змінити думку.	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація
159.	Cliffside Park, New Jersey is my hometown. I have always loved the fact that my hood and my affliction share the same initials. I also love the fact that if I wanted to walk from my house to New York City, I could.	Моє рідне місто Кліфсайд Парк, Нью-Джерсі. Мені завжди подобалося те, що моє місто та моя вада мають однакові ініціали (<i>>англ. C.P.</i>)</i> Тако ж мені подобається те, що, якби я хотіла пройтися від мого будинку до Нью-Йорку, я б могла це зробити.	Солідарність	Транскодування + Перестановка Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Перекладацький коментар Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Компенсація
160.	A lot of people with CP don't walk, but my parents didn't believe in "can't." My father's mantra was, "You can do it, yes you can can."	Багато людей з церебральним паралічем не ходячі, але мої батьки не повірили у "не зможе". Мантрою мого батька було "Ти можеш робити це,	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Конкретизація значення слова Дослівний переклад

		так, ти можеш могти".		+компенсація
161.	So, if my three older sisters were mopping, I was mopping. If my three older sisters went to public school, my parents would sue the school system and guarantee that I went too, and if we didn't all get A's, we all got my mother's slipper.	Тож, якщо мої три старші сестри мили підлогу, я мила підлогу. Коли мої старші сестри пішли в державну школу, мої батьки подали в суд на шкільну систему, щоб гарантувати, що і я туди ходитиму, і якщо ми не приносили усі відмінні оцінки, всі були биті маминим тапком.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Описовий переклад (експлікація)
162.	My father taught me how to walk when I was five years old by placing my heels on his feet and just walking. Another tactic that he used is he would dangle a dollar bill in front of me and have me chase it.	Мій батько навчив мене ходити, коли мені було п'ять років, ставлячи мої п'ятки собі на ноги і просто крокуючи. Він використовував також й іншу тактику, підвішував доларову купюру переді мною і змушував дістати її.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Компенсація + Дослівний переклад
163.	My inner stripper was very strong.	Мій внутрішній доларознімальний механізм був сильний.	Встановлення позитивної взаємодії	Описовий переклад (експлікація)
164.	Yeah. No, by the first day of kindergarten, I was walking like a champ who had been punched one too many times.	Так. З першого дня в дитсадку я ходила як чемпіон, якого нокаутували багато разів.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Емфатизація
165.	Growing up, there were only six Arabs in my town, and they were all my family.	Коли я підростала, в моєму містечку було тільки шість арабів, і всі вони були з моєї сім'ї.	Солідарність	Цілісне перетворення Емфатизація Вилучення

166.	Now there are 20 Arabs in town, and they are still all my family.	Зараз в місті є 20 арабів, і все це й досі мої родичі.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна Дослівний переклад
167.	I don't think anyone even noticed we weren't Italian.	Не думаю, що хтось помітив, що ми не були італійцями.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Дослівний переклад
168.	This was before 9/11 and before politicians thought it was appropriate to use "I hate Muslims" as a campaign slogan. The people that I grew up with had no problem with my faith. They did, however, seem very concerned that I would starve to death during Ramadan. I would explain to them that I have enough fat to live off of for three whole months, so fasting from sunrise to sunset is a piece of cake.	Це було перед 11 вересня і перед тим, як політики вирішили, що фраза "Я ненавиджу мусульман" годиться як гасло для кампанії. Люди, з якими я виросла, не мали нічого проти моєї релігії. Тим не менше, вони переймалися тим, що я можу вмерти з голоду під час Рамадану. Я пояснювала їм, що в мене достатньо жиру, щоб прожити цілих три місяці, тож постити від світанку до смеркання дуже просто.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника Заміна Дослівний переклад Компенсація Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад Транскодування Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника
169.	I have tap-danced on Broadway. Yeah, on Broadway. It's crazy.	Я танцювала чечітку на Бродвеї. Так, на Бродвеї. Це неймовірно.	Солідарність	Заміна Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
170.	My parents couldn't afford physical therapy, so they sent me to dancing school. I learned how to dance in heels, which means I can walk in heels. And I'm from Jersey, and we are really concerned with being chic, so	Мої батьки не могли дозволити собі фізіотерапії, тож вони послали мене в танцювальну школу. Я навчилася танцювати на каблуках, це значить, що я можу ходити на каблуках. А я ж з Нью Джерсі, у нас люди справді	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Дослівний переклад Конкретизація значення слова + Транскодування Калькування

	if my friends wore heels, so did I.	стараються виглядати шикарно, так як мої друзі носили каблуки, я теж це робила.		Описовий переклад (експлікація) Дослівний переклад
171.	And when my friends went and spent their summer vacations on the Jersey Shore, I did not. I spent my summers in a war zone, because my parents were afraid that if we didn't go back to Palestine every single summer, we'd grow up to be Madonna.	А коли мої друзі їхали на канікули на узбережжя Джерсі, я не їхала. Я проводила літо в зоні воєнних дій, бо мої батьки боялися, що, якщо ми не будемо повертатися до Палестини кожнісінького літа, ми виростемо Мадоннами.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація Вибір варіантного відповідника Калькування Транскодування Емфатизація Дослівний переклад Транскодування
172.	Summer vacations often consisted of my father trying to heal me, so I drank deer's milk, I had hot cups on my back, I was dunked in the Dead Sea, and I remember the water burning my eyes and thinking, "It's working! It's working!"	Літні канікули частенько були зайняті спробами мого батька вилікувати мене, тому я пила оленяче молоко, мені ставили гарячі горнятка на спину, мене окунали у Мертве море, і я пам'ятаю, як вода пекла мені очі, і я думала "Це працює! Працює!"	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Вибір варіантного відповідника Калькування Дослівний переклад Вилучення Дослівний переклад
173.	But one miracle cure we did find was yoga. I have to tell you, it's very boring, but before I did yoga, I was a stand- up comedian who can't stand up. And now I can stand on my head. My parents reinforced this notion that I could do anything, that no dream was impossible, and my	Ми виявили, що йога робить чудеса для лікування. Мушу вам сказати, це дуже нудно, але перед йогою моя зоря як комедіантки вставала, а сама я не могла стояти. А зараз я можу стояти на голові. Мої батьки підсилили в мені переконання, що я можу робити	Солідарність	Цілісне перетворення Дослівний переклад Емфатизація Калькування Вилучення Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Компенсація

	dream was to be on the daytime soap opera "General Hospital."	все, що немає неможливих мрій, а моєю мрією було зіграти у популярній тоді мильній опері "Центральний госпіталь".		Додавання + Калькування + Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
174.	I went to college during affirmative action and got a sweet scholarship to ASU, Arizona State University, because I fit every single quota.	Я навчалася в коледжі в рамках програми підтримки рівних можливостей і отримала бажану стипендію до ДУА, Державного університету Арізони, бо підійшла по кожнісінькому критерію.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна Калькування Вибір варіантного відповідника Вибір варіантного відповідника Вибір варіантного відповідника Емфатизація Нейтралізація
175.	I was like the pet lemur of the theater department. Everybody loved me. I did all the less- than- intelligent kids' homework, I got A's in all of my classes, A's in all of their classes.	Я була наче плюшевий ведмедик на театральному факультеті. Усі мене любили. Я робила домашні завдання для учнів, які відставали, отримувала відмінні оцінки на всіх своїх заняттях, і відмінні оцінки на усіх їхніх заняттях.	Солідарність	Дослівний переклад Заміна + Вибір варіантного відповідника Перестановка Компенсація + Вибір варіантного відповідника
176.	Every time I did a scene from "The Glass Menagerie," my professors would weep. But I never got cast. Finally, my senior year, ASU decided to do a show called "They Dance Real Slow in Jackson." It's a play about a girl with CP. I was a girl with CP. So I	Щоразу, як я грала у сцені з п'єси "Скляний звіринець", мої викладачі плакали. Але я так і не пройшла кастинг. Нарешті, у мій випускний рік, в університеті Арізони вирішили поставити п'єсу "У Джексоні танцюють справжній слоу". Це	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Калькування Дослівний переклад Емфатизація Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Калькування Компенсація

	start shouting from the rooftops, "I'm finally going to get a part! I have cerebral palsy! Free at last! Free at last! Thank God almighty, I'm free at last!" I didn't get the part.	п'еса про дівчину, хвору на церебральний параліч. Я була дівчиною, хворою на церебральний параліч. Тож я вже була у всі дзвони, "Я нарешті отримую роль! У мене церебральний параліч! Нарешті вільна! Нарешті вільна! Дякую всемогутньому Богові, я нарешті вільна!" Я не отримала роль.		Конкретизація значення слова Дослівний переклад Описовий переклад (експлікація) Дослівний переклад Нейтралізація Перестановка + Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
177.	Sherry Brown got the part. I went racing to the head of the theater department crying hysterically, like someone shot my cat, to ask her why, and she said it was because they didn't think I could do the stunts. I said, "Excuse me, if I can't do the stunts, neither can the character."	Її дали Шеррі Браун. Я побігла до керівника театрального факультету, ридая чи в істериці так, ніби хтось застрелив мого кота, щоб спитати чому, вона відповіла, що комісія думала, я не зможу виконувати трюки. Я мовила, "Пробачте, якщо я не можу робити трюки, то персонаж тим паче".	Солідарність	Цілісне перетворення + Перестановка + Транскодування Конкретизація значення слова Вибір варіантного відповідника Емфатизація Конкретизація значення слова Вибір варіантного відповідника Компенсація Дослівний переклад
178.	This was a part that I was literally born to play they gave it to a non-palsy actress. College was imitating life.	Я була буквально народжена для цієї ролі, а вони віддали її здоровій акторці. В коледжі імітувалося життя. Голлівуд має	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка Антонімічний переклад

	Hollywood has a sordid history of casting able-bodied actors to play disabled onscreen.	похмуру репутацію обирати на кастингу акторів з гарними тілами, щоб грати неповносправних на екрані.		Дослівний переклад Транскодування Компенсація
179.	Upon graduating, I moved back home, and my first acting gig was as an extra on a daytime soap opera. My dream was coming true. And I knew that I would be promoted from "Diner Diner" to "Wacky Best Friend" in no time.	Після завершення навчання я повернулася додому, і моїм першим виступом стала участь у масовці до мильної опери. Моя мрія ставала реальністю. І я знала, що моя слава не забариться.	Встановлення позитивної взаємодії	Конкретизація значення слова + Вибір варіантного відповідника + Заміна + Калькування Дослівний переклад Вилучення + Нейтралізація
180.	But instead, I remained a glorified piece of furniture that you could only recognize from the back of my head, and it became clear to me that casting directors didn't hire fluffy, ethnic, disabled actors. They only hired perfect people. But there were exceptions to the rule. I grew up watching Whoopi Goldberg, Roseanne Barr, Ellen, and all of these women had one thing in common: they were comedians. So I became a comic.	Але натомість я залишалась розрекламованим предметом інтер'єру, який можна впізнати тільки з потилиці, і мені стало ясно, що директори з кастингу не наймають справжніх неповносправних акторів, які погано стоять на ногах. Вони наймають тільки досконалих людей. Проте були винятки з правил. Я виросла на фільмах з Вупі Голдберг, Розан Бар, Еллен, і всіх цих жінок об'єднувало одне: вони були комедійними акторками. Тож я стала коміком.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад Компенсація + Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Компенсація Транскодування Дослівний переклад Дослівний переклад
181.	My first gig was driving famous comics from New York City to shows in New Jersey, and	На перші концерти я привозила відомих коміків з Нью-Йорка на шоу в Нью Джерсі, я ніколи не	Солідарність	Нейтралізація Калькування Транскодування Транскодування Дослівний

	I'll never forget the face of the first comic I ever drove when he realized that he was speeding down the New Jersey Turnpike with a chick with CP driving him.	забуду обличчя першого коміка, якого я везла, коли він усвідомив, що мчить на шаленій швидкості по автостраді Нью-Джерсі, а везе його дівчина з церебральним паралічем.		переклад Емфатизація Конкретизація значення слова Вилучення
182.	I've performed in clubs all over America, and I've also performed in Arabic in the Middle East, uncensored and uncovered.	Я виступала у клубах по всій Америці, а також виступала арабською на Близькому Сході, без цензури і без покритої голови.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Описовий переклад (експлікація) Вилучення
183.	Some people say I'm the first stand-up comic in the Arab world. I never like to claim first, but I do know that they never heard that nasty little rumor that women aren't funny, and they find us hysterical.	Дехто каже, що я перша комедійна акторка в арабському світі. Мені ніколи не подобалося гнатися за першістю, але я знаю, що вони ніколи не чули тої прикрої чутки, що жінки не вміють бути смішними, і вони вважають нас істеричками.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Дослівний переклад Нейтралізація Дослівний переклад Калькування
184.	In 2003, my brother from another mother and father Dean Obeidallah and I started the New York Arab-American Comedy Festival, now in its 10th year. Our goal was to change the negative image of Arab-Americans in media, while also	У 2003 році я з моїм братом від іншої матері та батька, Діном Обейдаллахом, заснували Нью-Йоркський арабо-американський фестиваль комедії, якому вже 10 років. Ми прагнули змінити негативний	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка+ Вибір варіантного відповідника + Транскодування + Транскодування Конкретизація значення слова Цілісне перетворення

	reminding casting directors that South Asian and Arab are not synonymous.	образ американців арабського походження у медіа і нагадати директорам з кастингу, що вихідці з Південної Азії та араби, не одне і те ж.		Дослівний переклад
185.	My big break came in 2010. I was invited to be a guest on the cable news show "Countdown with Keith Olbermann." I walked in looking like I was going to the prom, and they shuffle me into a studio and seat me on a spinning, rolling chair.	Я добилася успіху у 2010 році. Мене запросили гостею на шоу теленовин "Зворотн ий відлік з Кейт Олберман". Я прийшла туди, вбрана як на випускний бал, вони провели мене в студію і посадили на стілець на колесиках.	Солідарність	Компенсація Калькування + Транскодування Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Вибір варіантного відповідника + Нейтралізація
186.	So I looked at the stage manager and I'm like, "Excuse me, can I have another chair?" And she looked at me and she went, "Five, four, three, two ..." And we were live, right? So I had to grip onto the anchor's desk so that I wouldn't roll off the screen during the segment, and when the interview was over, I was livid. I had finally gotten my chance and I blew it, and I knew I would never get invited back. But not only did Mr. Olbermann invite me back, he made	Я подивилася на менеджера по сцені і спитала "Перепрош ую, а можна мені інший стілець?" Вона подивилась на мене, і стала рахувати "П'ять, чотири, три, два.." А це була пряма трансляція. Тож я мусила схопитися за поручні, щоб не звалитися зі стільця під час зйомки, коли інтерв'ю закінчилося, я була смертельно бліда. Я врешті отримала свій шанс і провалила його, я знала, що мене ніколи більше не запросять. Проте містер Олберман не тільки знову	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад Компенсація Дослівний переклад Цілісне перетворення Генералізація значення слова Дослівний переклад Описовий переклад (експлікація) Заміна Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника

	me a full-time contributor, and he taped down my chair.	запросив мене, а й взяв мене на повну ставку на роботу і зафіксував мій стілець.		Транскодування Нейтралізація Дослівний переклад
187.	One fun fact I learned while on the air with Keith Olbermann was that humans on the Internet are scumbags.	Виступаючи в ефірі з Кейт Олберман, я дізналася про те, що люди в інтернеті можуть бути виродками.	Солідарність	Перестановка Транскодування Нейтралізація
188.	People say children are cruel, but I was never made fun of as a child or an adult. Suddenly, my disability on the world wide web is fair game. I would look at clips online and see comments like, "Yo, why's she tweakin'?" "Yo, is she retarded?" And my favorite, "Poor Gumby-mouth terrorist. What does she suffer from? We should really pray for her." One commenter even suggested that I add my disability to my credits: screenwriter, comedian, palsy.	Кажуть, що діти жорстокі, але з мене ніколи не насміхалися ні як з дитини, ні з дорослої. Раптово, моя неповносправність стала об'єктом нападів у мережі. Я дивилася кліпи онлайн і бачила такі коментарі: "Ов, чому вона смикається?" "О, вона якась відстала?" Ось ще мій улюблений: "Нешасна придуркувата терористка. На що вона хвора? Нам треба за неї помолитися". Один коментатор навіть припустив, що я додаю неповносправність у список своїх заслуг: сценарист, комедійна акторка, неповносправна.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Заміна + Антонімічний переклад Цілісне перетворення Дослівний переклад Емфатизація Заміна Дослівний переклад + Компенсація Дослівний переклад Заміна
189.	Disability is as visual as race. If a wheelchair user can't play Beyoncé, then Beyoncé can't play a wheelchair user. The disabled	Неповносправність кидається в очі так само як і раса. Якщо людина в інвалідному візку не може зіграти Beyoncé, то й	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення Емфатизація Емфатизація Вилучення

	are the largest — Yeah, clap for that, man. Come on.	Вeyondé не може зіграти людину в інвалідному візку. Неповносправних найбільше - так, поплескайте в долоні за це. Давайте.		Дослівний переклад
190.	People with disabilities are the largest minority in the world, and we are the most underrepresented in entertainment.	Люди з вадами є найбільшою меншиною у світі, і ми найменше представлені у сфері розважальних програм.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад Конкретизація значення слова
191.	The doctors said that I wouldn't walk, but I am here in front of you. However, if I grew up with social media, I don't think I would be. I hope that together, we can create more positive images of disability in the media and in everyday life. Perhaps if there were more positive images, it would foster less hate on the Internet. Or maybe not. Maybe it still takes a village to teach our children well.	Лікарі казали, що я не ходитиму, але ось я перед вами. Проте якби я росла з соцмережами, не думаю, що змогла б. Я сподіваюся, що разом ми можемо створити позитивніший образ неповносправності у медіа та у повсякденні. Можл иво, якби було більше позитивного бачення, не було б стільки ненависті в інтернеті. А, може, й ні. Можливо, і зараз все ще потрібно багато зусиль, щоб добре виховати наших дітей.	Солідарність	Компенсація Калькування Компенсація Дослівний переклад Заміна Перестановка Антонімічний переклад Описовий переклад (експлікація)
192.	My crooked journey has taken me to some very spectacular places. I got to walk the red carpet flanked by soap diva Susan Lucci and the iconic Loreen Arbus. I got to act in a movie	Мій викривлений шлях привів мене у деякі неймовірні місця. Мені довелося іти по червоному килімі обік із дівочою мільних опер Сюзанною Луччі та взірцевою Лорен Арбус. Довелося		Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Перестановка Транскодування

	<p>with Adam Sandler and work with my idol, the amazing Dave Matthews. I toured the world as a headliner on Arabs Gone Wild. I was a delegate representing the great state of New Jersey at the 2008 DNC. And I founded Maysoon's Kids, a charity that hopes to give Palestinian refugee children a sliver of the chance my parents gave me. But the one moment that stands out the most was when I got - before this moment.</p>	<p>грати у фільмі з Адамом Сендлером і працювати з моїм кумиром, чудовим Дейвом Метьюсом. Я мала світові тури в якості хедлайнера у комедії "Араби збожеволіли". Я представляла прекрасний штат Нью-Джерсі у 2008 році у Демократичному національному комітеті. Я заснувала "Діти Мейсун", благодійну організацію, котра намагається дати дітям палестинських біженців хоча б крихту такого шансу, який батьки дали мені. Але одним із найвидатніших моментів було потрапити - до цього моменту на TED.</p>		<p>Вибір варіантного відповідника</p> <p>Транскодування Транскодування Дослівний переклад Транскодування Цілісне перетворення + Калькування</p> <p>Транскодування</p> <p>Конкретизація значення слова</p> <p>Вилучення Дослівний переклад Додавання Дослівний переклад</p>
193.	<p>But the one moment that stands out the most was when I got to perform for the man who floats like a butterfly and stings like a bee, has Parkinson's and shakes just like me, Muhammad Ali.</p>	<p>Одним з найвидатніших моментів був, коли я виступала для чоловіка, який літає як метелик і жалить як бджола, має хворобу Паркінсона і труситься як я, Мохаммед Алі.</p>	Солідарність	<p>Об'єднання речень Вилучення Заміна Дослівний переклад</p> <p>Конкретизація значення слова + Транскодування Транскодування Вилучення</p>
194.	<p>It was the only time that my father ever saw me perform live, and I dedicate this talk to his memory.</p>	<p>Це був єдиний раз, коли мій батько бачив мій виступ наживо, я присвячую цей виступ його пам'яті.</p>	Підвищення статусу реципієнта	<p>Дослівний переклад</p> <p>Вибір варіантного відповідника</p>

195.	Allah yerhamak yaba.	(арабською)	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вилучення
196.	(English) My name is Maysoon Zayid, and if I can can, you can can.	Мое ім'я Майсун Заїд, і, якщо я можу могти, ви можете могти.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад Транскодування Заміна Вилучення

ДОДАТОК Д

TED-лекція Кена Робінсона, 2006 рік – Sir Ken Robinson "Do schools kill creativity? ", 2006, translated by Tanya Mulkidzhanova

	Текст оригіналу	Текст перекладу	Комунікативна стратегія	Перекладацька трансформація
197.	Good morning. How are you? Good.	Доброго ранку. Як справи?	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Вилучення
198.	It's been great, hasn't it? I've been blown away by the whole thing. In fact, I'm leaving.	Чудова конференція, чи не так? Я був у захваті від попередніх виступів. Тож, я мабуть піду.	Солідарність	Комплексна трансформація Нейтралізація + Конкретизація значення слова Нейтралізація + Перестановка
199.	There have been three themes running through the conference, which are relevant to what I want to talk about. One is the extraordinary evidence of human creativity in all of the presentations that we've had and in all of the people here; just the variety of it and the range of it. The second is that it's put us in a place where we have no idea what's going to happen in terms of the future. No idea how this may play out.	Тут було три теми впродовж конференції, які стосуються того, про що я хочу поговорити. Одна з них — надзвичайні докази людської творчості в усіх презентаціях, які ми тут бачили, та в усіх людях, тут присутніх. Сама широта та розмах заходу. Друга — це те, що ми всі опинилися в місці, де ми й гадки не маємо, що з нами станеться в майбутньому. Жодної здогадки, чим це все врешті обернеться.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад Перестановка Емфатизація Членування речень Смисловий розвиток (модуляція) Емфатизація Антонімічний переклад

200.	I have an interest in education. Actually, what I find is, everybody has an interest in education. Don't you? I find this very interesting. If you're at a dinner party, and you say you work in education -- actually, you're not often at dinner parties, frankly.	Мене дуже цікавить освіта... власне, я помічаю, що всіх і кожного цікавить освіта. Хіба вас ні? Дуже цікаво. Наприклад, ви на вечірці і кажете комусь, що працюєте в галузі освіти... Власне, ви нечасто буваєте на вечірках, якщо ви працюєте в освіті.	Солідарність	Заміна + Об'єднання речень Вибір варіантного відповідника Емфатизація Вилучення Компенсація + Членування речень + Дослівний переклад
201.	If you work in education, you're not asked.	Вас не запрошують.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація + Вилучення
202.	And you're never asked back, curiously. That's strange to me. But if you are, and you say to somebody, you know, they say, "What do you do?" and you say you work in education, you can see the blood run from their face. They're like, "Oh my God. Why me?"	Що цікаво, навіть у відповідь на ваше запрошення. Це мене дивує. Але якщо ви на вечірці й на чийсь запитання «Ким ви працюєте?» відповідете, що працюєте в сфері освіти, ви побачите, як кров відливає від обличчя вашого співрозмовника, і він думає: «О Боже, чому я?»	Солідарність	Цілісне перетворення + Вилучення + Перестановка Компенсація Цілісне перетворення Об'єднання речень Заміна + Вибір варіантного відповідника Об'єднання речень
203.	"My one night out all week."	«У мій єдиний вихідний за весь тиждень».	Встановлення позитивної взаємодії	Смисловий розвиток (модуляція) Дослівний переклад
204.	But if you ask about their education, they pin you to the wall, because it's one of those things that goes deep with people, am I	Але якщо ви спитаєте про їхню освіту, вони просто притиснуть вас до стіни. Тому що це — одна з тих речей, які дуже глибоко зачіпають людей, чи	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Членування речень + Компенсація Дослівний переклад

	<p>right? Like religion and money and other things. So I have a big interest in education, and I think we all do. We have a huge vested interest in it, partly because it's education that's meant to take us into this future that we can't grasp. If you think of it, children starting school this year will be retiring in 2065. Nobody has a clue, despite all the expertise that's been on parade for the past four days, what the world will look like in five years' time. And yet, we're meant to be educating them for it. So the unpredictability, I think, is extraordinary.</p>	<p>не так? Так само, як релігія, гроші і таке інше. Я дуже цікавлюся освітою, гадаю, як і всі ми. Вона цікавить нас особливо гостро почасти тому, що саме освіта має привести нас до майбутнього, що його ми не можемо уявити. Якщо замислитися, діти, які цьогоріч ідуть до школи, виходитимуть на пенсію у 2065 році. Ніхто й гадки не має — попри всі ці знання, що демонстрували тут протягом останніх 4 днів, — яким буде світ навіть через п'ять років. І все ж ми маємо якось їх підготувати до нього. Тож, я гадаю, ситуація тут надзвичайно непередбачувана.</p>		<p>Вибір варіантного відповідника</p> <p>Вилучення + Заміна</p> <p>Перестановка + Калькування</p> <p>Компенсація Нейтралізація Компенсація + Додавання</p> <p>Емфатизація Додавання Дослівний переклад Заміна Цілісне перетворення</p>
205.	<p>And the third part of this is that we've all agreed, nonetheless, on the really extraordinary capacities that children have -- their capacities for innovation. I mean, Sirena last night was a marvel, wasn't she? Just seeing what she could do. And she's exceptional, but I think she's not, so to speak, exceptional in the whole of childhood. What</p>	<p>І третя причина — це те, що ми всі погоджуємося, що діти мають надзвичайні можливості — дивовижну спроможність до інновацій. Сірена вчора ввечері — це просто диво, правда ж? Що вона може зробити! Вона — виняток, але, з іншого боку, вона не є винятком в масштабі всіх дітей світу. Що ми тут маємо —</p>	Солідарність	<p>Емфатизація + Перестановка</p> <p>Вилучення Вилучення Емфатизація + Антонімічний переклад</p> <p>Комплексна трансформація</p> <p>Вилучення + Цілісне перетворення Емфатизація Заміна Членування речень</p>

	you have there is a person of extraordinary dedication who found a talent. And my contention is, all kids have tremendous talents, and we squander them, pretty ruthlessly.	надзвичайно наполегливу людину, яка знайшла в собі талант. Але я маю на увазі, що в кожної дитини надзвичайні таланти. А ми їх розтринькуємо, доволі безтурботно.		Компенсація
206.	So I want to talk about education, and I want to talk about creativity. My contention is that creativity now is as important in education as literacy, and we should treat it with the same status.	Тож, я хочу поговорити про освіту і творчість. Моя думка полягає в тому, що творчість сьогодні не менш важлива в освіті, ніж грамотність, і ми маємо надати їй такий же статус.	Солідарність	Дослівний переклад Вилучення Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника
207.	Thank you.	Дякую.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вилучення
208.	That was it, by the way. Thank you very much.	До речі, це все. Дуже дякую.	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка Вилучення
209.	"Well, I was born ... "	Тож, у мене ще 15 хвилин. Я народився... ні	Солідарність	Додавання Дослівний переклад + Додавання
210.	I heard a great story recently -- I love telling it -- of a little girl who was in a drawing lesson. She was six, and she was at the back, drawing, and the teacher said this girl hardly ever paid attention, and in this drawing lesson, she did. The teacher was fascinated. She went over to her, and she said, "What are you drawing?"	Я нещодавно почув чудову історію... обожнюю її розповідати... про маленьку дівчинку, яка ходила на уроки малювання. Їй було шість, вона сиділа позаду, і вчителька казала, що ця дівчинка була зазвичай неуважна, а на уроках малювання ставала уважною. Вчительк у це зацікавило, вона	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Перестановка Компенсація Заміна Вилучення Антонімічний переклад + Нейтралізація Конкретизація значення слова Нейтралізація Об'єднання речень Дослівний

	And the girl said, "I'm drawing a picture of God." And the teacher said, "But nobody knows what God looks like." And the girl said, "They will in a minute".	підійшла до неї та спитала: «Що ти малюєш?» Дівчинка а відповіла: «Я малюю Бога». Тоді вчителька сказала: «Але ніхто не знає, як виглядає Бог». А дівчинка відповіла: «За хвилину дізнаються».		переклад Вилучення Цілісне перетворення
211.	When my son was four in England -- actually, he was four everywhere, to be honest.	Коли моєму сину виповнилося чотири, в Англії... власне, йому всюди було чотири, якщо чесно.	Солідарність	Дослівний переклад + Заміна
212.	If we're being strict about it, wherever he went, he was four that year. He was in the Nativity play. Do you remember the story?	Строго кажучи, куди б він не поїхав, йому скрізь було того року чотири. Він грав в п'єсі про Різдво. Ви пам'ятаєте сюжет?	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація + Калькування Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника + Смисловий розвиток (модуляція) Компенсація
213.	No, it was big, it was a big story. Mel Gibson did the sequel, you may have seen it.	О, це було дещо. Це була велика історія. Мел Гібсон зняв продовження. Можливо, ви його бачили:	Солідарність	Антонімічний переклад + Вилучення + Членування речень Транскодування Вилучення
214.	"Nativity II." But James got the part of Joseph, which we were thrilled about. We considered this to be one of the lead parts. We had the place crammed full of agents in T-shirts: "James Robinson IS Joseph!" (Laughter) He didn't have to	«Різдво II». Джеймсу дісталася роль Йосипа, ми були дуже цьому раді. Ми вважали, що це одна з головних ролей. Ми найняли натовп людей у футболках з написом «Джеймс Робінсон» — це Йосип!» (Сміх) У його ролі не було	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника Вилучення Транскодування Вибір варіантного відповідника Перестановка Дослівний переклад

	<p>speak, but you know the bit where the three kings come in? They come in bearing gifts, gold, frankincense and myrrh. This really happened. We were sitting there, and I think they just went out of sequence, because we talked to the little boy afterward and said, "You OK with that?" They said, "Yeah, why? Was that wrong?" They just switched. The three boys came in, four- year-olds with tea towels on their heads. They put these boxes down, and the first boy said, "I bring you gold." And the second boy said, "I bring you myrrh." And the third boy said, "Frank sent this."</p>	<p>діалогу, то був епізод, де заходять троє волхвів. Вони увійшли з подарунками і принесли золото, пахощі та мирру. Це було насправді. Ми сиділи дивилися, і, здається, вони переплутали дари. Ми після спектаклю розмовляли з малим і запитали його: «Все було гаразд?» А він відповів: «Так, а що, щось не так?» Вони просто помінялися, і все. Тож, входить троє хлопців чотирьох років, з рушниками на головах, і ставлять на підлогу коробки, і перший каже: «Я приніс вам золото». А другий каже «Я приніс вам мирру». А третій каже: «Френк передав ось це».</p>		<p>Цілісне перетворення + Нейтралізація</p> <p>Компенсація Перестановка + Вибір варіантного відповідника</p> <p>Нейтралізація Компенсація Транскодування Комплексна трансформація</p> <p>Додавання</p> <p>Цілісне перетворення</p> <p>Генералізація значення слова</p> <p>Компенсація + Об'єднання речень + Антонімічний переклад Додавання Дослівний переклад Нейтралізація</p>
215.	<p>What these things have in common is that kids will take a chance. If they don't know, they'll have a go. Am I right? They're not frightened of being wrong. I don't mean to say that being wrong is the same thing as being creative. What we do know is, if you're not prepared</p>	<p>Що в цих історіях спільного — це те, що діти хапаються за можливість. Якщо вони не знають чогось, вони спробують. Я маю рацію? Вони не бояться помилитися. Я не хочу сказати, що постійно помилятися — це означає бути творчим. Але ми знаємо, що коли ти не готовий</p>	Солідарність	<p>Емфатизація Додавання Вибір варіантного відповідника</p> <p>Заміна Емфатизація Цілісне перетворення Членування речень Дослівний переклад Заміна Додавання</p>

	<p>to be wrong, you'll never come up with anything original -- if you're not prepared to be wrong. And by the time they get to be adults, most kids have lost that capacity. They have become frightened of being wrong. And we run our companies like this. We stigmatize mistakes. And we're now running national education systems where mistakes are the worst thing you can make. And the result is that we are educating people out of their creative capacities.</p>	<p>помилитися, то ніколи не створиш нічого оригінального. Якщо ти не готовий помилитися. А до того моменту, коли вони стають дорослими, більшість з дітей вже втрачають цю здатність. Вони бояться робити помилки. І, до речі, ми саме так керуємо компаніями. Ми не прощаємо помилок. І ми так само працюємо з національною системою освіти, де помилки — це найгірше, що ви можете зробити. І, як наслідок, у процесі навчання ми забираємо в дітей їхні творчі здібності.</p>		<p>Компенсація Емфатизація Комплексна трансформація</p>
216.	<p>Picasso once said this, he said that all children are born artists. The problem is to remain an artist as we grow up. I believe this passionately, that we don't grow into creativity, we grow out of it. Or rather, we get educated out of it. So why is this?</p>	<p>Пікассо колись сказав, що всі діти народжуються митцями. Проблема в тому, щоб залишитися митцем, коли подорослішаєш. Я вірю в це всім серцем: ми не набуваємо творчих здібностей з віком, ми їх переростаємо. Точніше, ми навчаємося їх втрачати. Чому так відбувається?</p>	Солідарність	<p>Дослівний переклад Вилучення Компенсація Цілісне перетворення</p> <p>Нейтралізація</p> <p>Цілісне перетворення</p>
217.	<p>I lived in Stratford-on-Avon until about</p>	<p>Років п'ять тому я жив у Стретфордї-</p>	Встановлення позитивної взаємодії	<p>Перестановка + Транскодування +</p>

	five years ago. In fact, we moved from Stratford to Los Angeles. So you can imagine what a seamless transition this was.	на-Ейвоні. До речі, ми переїхали зі Стретфорду-на-Ейвоні до Лос-Анджелесу. Тож, можете собі уявити, який це був легкий переїзд.		Конкретизація значення слова Транскодування Компенсація
218.	Actually, we lived in a place called Snitterfield, just outside Stratford, which is where Shakespeare's father was born. Are you struck by a new thought? I was. You don't think of Shakespeare having a father, do you? Do you? Because you don't think of Shakespeare being a child, do you? Shakespeare being seven? I never thought of it. I mean, he was seven at some point. He was in somebody's English class, wasn't he?	Насправді, ми жили в містечку під назвою Сніттерфілд, непод алік від Стретфоду, там ще народився батько Шекспіра. Вас нічого не зачепило? Мене — так. Ви не думали, що в Шекспіра був батько, так? Так? Тому що ви не думали про те, що Шекспір був дитиною, правда? Семирічни й Шекспір? Я ніколи про це не думав. Тобто, йому колись було сім років. Він ходив на чиїсь уроки англійської, чи не так?	Солідарність	Дослівний переклад Транскодування Транскодування Транскодування + Перестановка Нейтралізація Емфатизація Дослівний переклад Нейтралізація Дослівний переклад Нейтралізація
219.	How annoying would that be?	Якось ніяково.	Солідарність	Нейтралізація
220.	"Must try harder."	«Треба бути стараннішим»		Цілісне перетворення
221.	Being sent to bed by his dad, to Shakespeare, "Go to bed, now!" To William Shakespeare. "And put the pencil down!"	Батько вкладав його спати, ну, знаєте, Шекспіру: «Час лягати спати», Вільяму Шекспіру, «Поклади олівця,	Солідарність	Транскодування Цілісне перетворення Вилучення Вилучення
222.	"And stop speaking like that."	і перестань так розмовляти.	Солідарність	Об'єднання речень + Дослівний переклад + Вилучення

				Цілісне перетворення
223.	"It's confusing everybody."	Ніхто тебе не розуміє».	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Транскодування Додавання Дослівний переклад Вилучення Членування речень + Комплексна трансформація Транскодування Перестановка + Нейтралізація Компенсація + Вилучення
224.	Anyway, we moved from Stratford to Los Angeles, and I just want to say a word about the transition. Actually, my son didn't want to come. I've got two kids; he's 21 now, my daughter's 16. He didn't want to come to Los Angeles. He loved it, but he had a girlfriend in England. This was the love of his life, Sarah. He'd known her for a month.	Тож, ми перебралися зі Стретфорду до Лос-Анджелеса, до речі, хочу декілька слів сказати про переїзд. Син не хотів їхати. У мене двоє дітей. Сину зараз 21 рік, а доньці — 16. Він не хотів їхати до Лос-Анджелесу. Йому подобалося місто, але в Англії у нього була подружка. Вона була коханням його життя, Сара. Вони були знайомі вже місяць.	Солідарність	Конкретизація значення слова Вибір варіантного відповідника Емфатизація + Об'єднання речень Генералізація значення слова Транскодування Додавання + Компенсація + Вилучення
225.	Mind you, they'd had their fourth anniversary, because it's a long time when you're 16. He was really upset on the plane. He said, "I'll never find another girl like Sarah." And we	Звертаю вашу увагу, вони тільки-но відсвяткували свій четвертий ювілей, адже місяць — це багато, коли тобі 16. Отже, він був дуже засмучений під час польоту і сказав:	Солідарність	Перестановка + Нейтралізація Дослівний переклад Антонімічний переклад + Компенсація Заміна Емфатизація

	<p>were rather pleased about that, frankly - - because she was the main reason we were leaving the country.</p>	<p>«Я більше ніколи не зустріну такої, як Сара». Ми, до речі, були раді його словам, якщо чесно, тому що вона була головною причиною, чому ми їхали з країни.</p>		<p>Дослівний переклад Заміна Дослівний переклад Нейтралізація Вибір варіантного відповідника + Перестановка</p> <p>Конкретизація значення слова</p> <p>Заміна + Антонімічний переклад</p> <p>Смисловий розвиток (модуляція)</p>
226.	<p>But something strikes you when you move to America and travel around the world: every education system on earth has the same hierarchy of subjects. Every one. Doesn't matter where you go. You'd think it would be otherwise, but it isn't. At the top are mathematics and languages, then the humanities. At the bottom are the arts. Everywhere on earth. And in pretty much every system, too, there's a hierarchy within the arts. Art and music are normally given a higher status in schools than drama and dance. There isn't an education system on the planet</p>	<p>Але коли ти приїдеш до Америки, або подорожуєш, поміч аєш одну цікаву річ: кожна система освіти на планеті має однакову ієрархію предметів. Кожна. Хоч куди ти поїхав. Здавалося б, має бути навпаки, але ні. На вершині — математика та мови, потім гуманітарні науки, а внизу — мистецтва. Скрізь на Землі. І майже в кожній системі однакова ієрархія в мистецтвах. Образотворче мистецтво та музика в школах зазвичай мають вищий статус, ніж драма й танці. Немає жодної системи освіти на планеті, яка б вчила</p>	<p>Встановлення позитивної взаємодії</p>	<p>Заміна</p> <p>Дослівний переклад + Членування речень</p> <p>Нейтралізація Компенсація</p>

	<p>that teaches dance every day to children the way we teach them mathematics.</p> <p>Why? Why not? I think this is rather important. I think math is very important, but so is dance. Children dance all the time if they're allowed to, we all do. We all have bodies, don't we? Did I miss a meeting?</p>	<p>дітей танцям кожного дня, так само, як ми вчимо дітей математиці.</p> <p>Чому? Чому ні? Я гадаю, це важливо. Я думаю, що математика дуже важлива, але танці важливі теж. Діти танцюють весь час, коли їм це дозволяють, ми всі танцюємо. У всіх нас є тіла, правда? Або я щось не так розумію?</p>		
227.	<p>Truthfully, what happens is, as children grow up, we start to educate them progressively from the waist up. And then we focus on their heads. And slightly to one side</p>	<p>Відверто кажучи, ось що відбувається.</p> <p>Коли діти підростають, ми починаємо вчити їх від пояса та вище. А потім концентруємося на голові. І дещо з одного боку.</p>	Солідарність	<p>Заміна</p> <p>Дослівний переклад + Членування речень</p> <p>Нейтралізація</p>
228.	<p>If you were to visit education as an alien and say "What's it for, public education?" I think you'd have to conclude, if you look at the output, who really succeeds by this, who does everything they should, who gets all the brownie points, who are the winners -- I think you'd have to conclude the whole purpose of public education throughout the world is to produce university professors. Isn't it?</p>	<p>Уявіть, що ви прибулець, дивитесь на систему освіти й питаєте : «А для чого вона - загальна освіта?» Я гадаю, щоб відповісти на це запитання, треба подивитися на результат, хто виграв в цьому, хто робить все, що треба, кому дістаються всі нагороди, хто перемагає... Я думаю, висновок звучав би так: головна мета загальної освіти по всьому світу — створювати університетських професорів. Чи не</p>		<p>Цілісне перетворення + Вибір варіантного відповідника</p> <p>Конкретизація значення слова</p> <p>Комплексна трансформація</p> <p>Описовий переклад (експлікація)</p> <p>Компенсація Емфатизація Вилучення Дослівний переклад</p>

	They're the people who come out the top. And I used to be one, so there.	так? Це люди, які виходять з вершини. Я також був одним із них, тож ось.		
229.	And I like university professors, but, you know, we shouldn't hold them up as the high-water mark of all human achievement. They're just a form of life. Another form of life. But they're rather curious. And I say this out of affection for them: there's something curious about professors. In my experience - not all of them, but typically - they live in their heads. They live up there and slightly to one side. They're disembodied, you know, in a kind of literal way. They look upon their body as a form of transport for their heads.	Ні, мені подобаються професори, але, знаєте, не треба ставитися до них як до найвищого досягнення людства. Вони — просто форма життя, тільки форма життя. Але вони доволі цікаві, і я кажу це з приязні до них. Є щось цікаве, з мого досвіду, в професорах... не у всіх, але зазвичай... вони живуть у своїх головах. Вони живуть там, здебільшого з одного боку голови. Вони немов без тіла, розумієте, майже буквально. Вони дивляться на своє тіло, як на якийсь транспорт для своїх голів,	Солідарність	Заміна + Нейтралізація Нейтралізація Цілісне перетворення Емфатизація + Об'єднання речень Дослівний переклад + Об'єднання речень Додавання Перестановка + Комплексна трансформація Компенсація Дослівний переклад Дослівний переклад + Об'єднання речень
230.	Don't they? It's a way of getting their head to meetings.	правда? Це немов засіб, щоб перевозити голову на зустрічі.	Встановлення позитивної взаємодії	Антонімічний переклад + Перестановка Компенсація
231.	If you want real evidence of out-of-body experiences, by the way, get yourself along to a residential conference of senior academics and pop into the discotheque on the final night.	Якщо ви хочете справжні докази нетілесного досвіду, до речі, навідайтеся до конференції вищих академіків та загляньте на дискотеку в останній вечір.	Солідарність	Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Калькування

				Вибір варіантного відповідника Калькування
232.	And there, you will see it. Grown men and women writhing uncontrollably, off the beat.	І там ви все побачите, дорослі чоловіки та жінки, які корчаться, не потрапляють в ритм,	Встановлення позитивної взаємодії	Об'єднання речень + Заміна Цілісне перетворення Вилучення
233.	Waiting until it ends, so they can go home and write a paper about it.	чекають, коли вже все скінчиться, та можна буде поїхати додому та написати про це наукову роботу.	Солідарність	Об'єднання речень Емфатизація Вилучення
234.	Our education system is predicated on the idea of academic ability. And there's a reason. Around the world, there were no public systems of education, really, before the 19 th century. They all came into being to meet the needs of industrialism. So the hierarchy is rooted on two ideas.	Сучасна система освіти покладається на ідею академічних здібностей. І на це є причина. Ця система була створена... в усьому світі, насправді, не було жодної системи освіти до 19 століття. Вони всі з'явилися, щоб задовільнити потреби індустріалізму. То ж, ієрархія походить з двох ідей.	Підвищення статусу реципієнта	Нейтралізація Заміна Перестановка + Емфатизація Дослівний переклад Дослівний переклад
235.	Number one, that the most useful subjects for work are at the top. So you were probably steered benignly away from things at school when you were a kid, things you liked, on the grounds you would never get a job doing that. Is that right? "Don't do	По-перше, що найкорисніші для роботи дисципліни посідають верхні сходинки. Тож, у школі вас, мабуть, м'яко відводили вбік від речей, що вам насправді подобалися як дитині, на підставі того, що ви ніколи не зможете		Заміна Конкретизація значення слова Дослівний переклад + Перестановка Цілісне перетворення Дослівний переклад

	music, you're not going to be a musician; don't do art, you won't be an artist." Benign advice -- now, profoundly mistaken. The whole world is engulfed in a revolution.	заробляти цим на життя. Чи не так? Не займайся музикою, ти не будеш музикантом; не займайся мистецтвом, ти не будеш художником. М'яка порада — але ж помилкова. Весь світ зараз перебуває в стані революції.		Нейтралізація Нейтралізація Вибір варіантного відповідника
236.	And the second is academic ability, which has really come to dominate our view of intelligence, because the universities design the system in their image. If you think of it, the whole system of public education around the world is a protracted process of university entrance. And the consequence is that many highly talented, brilliant, creative people think they're not, because the thing they were good at at school wasn't valued, or was actually stigmatized. And I think we can't afford to go on that way.	І по-друге, це академічні здібності, які насправді почали домінувати в нашому сприйнятті інтелекту, тому що університети збудували систему, подібну до себе. Якщо подумати, то вся система загальної освіти по всьому світу — це зтяжний процес вступу до університету. Як наслідок, багато талановитих, обдарованих, творчих людей себе такими не вважають, адже те, що їм гарно вдавалося в школі, не цінувалося або навіть таврувалося. І я вважаю, що ми не можемо собі дозволити продовжувати в тому ж дусі.	Солідарність	Емфатизація Емфатизація Цілісне перетворення Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника
237.	In the next 30 years, according to UNESCO, more people worldwide will be graduating through education than since the	За наступні 30 років, за даними ЮНЕСКО, через освіту пройде більше людей, ніж від початку історії. Більше людей, і в	Солідарність	Дослівний переклад Транскодування Дослівний переклад Об'єднання речень

	beginning of history. More people. And it's the combination of all the things we've talked about: technology and its transformational effect on work, and demography and the huge explosion in population.	цьому поєднання всього, про що ми говорили — технологія і те, як вона впливає на роботу, демографія та величезний сплеск росту населення.		Емфатизація Транскодування Вибір варіантного відповідника
238.	Suddenly, degrees aren't worth anything. Isn't that true? When I was a student, if you had a degree, you had a job. If you didn't have a job, it's because you didn't want one. And I didn't want one, frankly.	Несподівано, вчені ступені не мають ніякого значення. Хіба це не так? Коли я був студентом, якщо у вас був диплом, ви мали роботу. Якщо ж у вас не було роботи, то це тому, що ви самі її не хотіли. Якщо чесно, я і сам її не хотів.	Солідарність	Вибір варіантного відповідника Нейтралізація Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника
239.	But now kids with degrees are often heading home to carry on playing video games, because you need an MA where the previous job required a BA, and now you need a PhD for the other. It's a process of academic inflation. And it indicates the whole structure of education is shifting beneath our feet. We need to radically rethink our view of intelligence.	Проте сьогодні люди з дипломами дуже часто біжать додому грати у відеоігри, тому що там, де раніше вистачало ступені бакалавра, тепер треба бути магістром, або ж навіть доктором наук. Це процес академічної інфляції. І це показник того, що вся система освіти хитається під нашими ногами. Нам треба радикально переглянути наші погляди на інтелект.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад Емфатизація Комплексна трансформація + Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад + Транскодування Емфатизація + Калькування Дослівний переклад
240.	We know three things about intelligence. One, it's diverse. We	Про інтелект ми знаємо три речі. По-перше, він різнобічний. Ми		Емфатизація Цілісне перетворення

	<p>think about the world in all the ways that we experience it. We think visually, we think in sound, we think kinesthetically. We think in abstract terms, we think in movement. Secondly, intelligence is dynamic. If you look at the interactions of a human brain, as we heard yesterday from a number of presentations, intelligence is wonderfully interactive. The brain isn't divided into compartments. In fact, creativity -- which I define as the process of having original ideas that have value -- more often than not comes about through the interaction of different disciplinary ways of seeing things.</p>	<p>мислимо про світ так само, як і сприймаємо його. Мислимо зоровими образами, звуками, кінестетично. Мислимо абстракціями, рухом. По-друге, розум динамічний. Якщо подивитися на зв'язки в людському мозку, як ми чули вчора від кількох доповідачів, розум — штука назвичайно інтерактивна. Мозок не ділиться на відділи. Насправді, креативність — яку я визначаю як процес отримання оригінальних ідей, які мають цінність — частіше за все походить від взаємодії різних способів світосприйняття.</p>		<p>Цілісне перетворення</p> <p>Генералізація значення слова</p> <p>Емфатизація Емфатизація Дослівний переклад Нейтралізація</p>
241.	<p>By the way, there's a shaft of nerves that joins the two halves of the brain, called the corpus callosum. It's thicker in women. Following off from Helen yesterday, this is probably why women are better at multitasking.</p>	<p>Мозок навмисне... до речі, існує нервовий вузол, що поєднує дві півкулі мозку, він називається мозолисте тіло. У жінок воно товстіше. Погоджуся з вчорашнім виступом Гелен, я думаю, що в цьому, мабуть, причина, чому жінкам краще</p>	Солідарність	<p>Додавання</p> <p>Дослівний переклад</p> <p>Вибір варіантного відповідника</p> <p>Перестановка</p>

	Because you are, aren't you? There's a raft of research, but I know it from my personal life. If my wife is cooking a meal at home, which is not often ... thankfully.	вдається мультитизадачність. Адже це насправді так. Існує безліч досліджень, але я знаю це з власного досвіду. Якщо моя жінка готує дома вечерю — що, на щастя, трапляється не так часто.		Цілісне перетворення + Калькування Антонімічний переклад Заміна + Нейтралізація Емфатизація + Перестановка
242.	No, she's good at some things. But if she's cooking, she's dealing with people on the phone, she's talking to the kids, she's painting the ceiling - she's doing open- heart surgery over here. If I'm cooking, the door is shut, the kids are out, the phone's on the hook, if she comes in, I get annoyed. I say, "Terry, please, I'm trying to fry an egg in here."	Але, знаєте, вона... ні, дещо їй вдається... але якщо вона готує, то, коротше кажучи, вона одночасно розмовляє по телефону, спілкується з дітьми, білить стелю, робить операцію на відкритому серці. Якщо готую я, то двері зачинено, діти вийшли, телефон на місці, якщо вона заходить, це мене дратує. Я кажу: «Террі, будь ласка, я намагаюся зробити яєшню.	Солідарність	Цілісне перетворення + Антонімічний переклад + Об'єднання речень Додавання Вибір варіантного відповідника Вилучення Перестановка Дослівний переклад Заміна + Транскодування + Дослівний переклад + Вилучення
243.	"Give me a break."	Дай мені спокій».	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника
244.	Actually, do you know that old philosophical thing, "If a tree falls in a forest, and nobody hears it, did it happen?" Remember that old chestnut? I saw a great T-shirt recently, which	Знаєте цей давній вислів, якщо в лісі падає дерево, і цього ніхто не чує, чи трапилося це насправді? Пам'ятаєте цю бородату фразу? Нещодавно я побачив чудову футболку з написом	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Вилучення Перестановка Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад

	said, "If a man speaks his mind in a forest, and no woman hears him, is he still wrong?"	«Якщо чоловік висловить свою думку в лісі, і жодна жінка його не почує, він все ще не має рації?»		Емфатизація + Антонімічний переклад
245.	And the third thing about intelligence is, it's distinct. I'm doing a new book at the moment called "Epiphany," which is based on a series of interviews with people about how they discovered their talent. I'm fascinated by how people got to be there. It's really prompted by a conversation I had with a wonderful woman who maybe most people have never heard of, Gillian Lynne. Have you heard of her? Some have. She's a choreographer, and everybody knows her work. She did "Cats" and "Phantom of the Opera." She's wonderful. I used to be on the board of The Royal Ballet, as you can see.	І третя річ про розум — він у кожного свій. Я зараз працюю над новою книжкою, яка називається «Одкровення», вона базується на серії інтерв'ю, в яких люди розповідають про те, як вони відкрили свій талант. Мене захоплює, як люди знайшли себе. Початком послужила одна розмова з чудовою жінкою, про яку, мабуть, майже ніхто не чув, її звати Джиліан Лінн, знаєте про неї? Дехто знає. Вона хореограф, і всі знають її роботи. Вона ставила «Кішки» та «Привид Оперу». Вона чудова. Я колись був членом ради Королівського балету в Англії, як можна здогадатися.	Солідарність	Емфатизація Смисловий розвиток (модуляція) Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Заміна Дослівний переклад Цілісне перетворення Дослівний переклад Транскодування Об'єднання речень Дослівний переклад Заміна Калькування Калькування Вибір варіантного відповідника Цілісне перетворення
246.	Gillian and I had lunch one day. I said, "How did you get to be a dancer?" It was interesting. When she was at school, she was really hopeless. And the school, in the	Одного разу ми обідали з Джиліан, і я спитав: «Джиліан, як ти стала танцівницею?» І вона розповіла, що в школі її вважали безнадійною, і школа, це було в	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка + Транскодування + Комплексна трансформація + Об'єднання речень Об'єднання речень

	'30s, wrote to her parents and said, "We think Gillian has a learning disorder." She couldn't concentrate; she was fidgeting. I think now they'd say she had ADHD. Wouldn't you? But this was the 1930s, and ADHD hadn't been invented at this point. It wasn't an available condition.	1930-ті, написала її батькам: «Ми вважаємо, що у Джиліан проблеми з навчанням». Вона не могла зосередитися, постійно метушилася. Тепер, мабуть, сказали б, що в неї синдром дефіциту уваги та гіперактивності. Але це було в 30-ті, і тоді цей синдром ще не винайшли. Такого захворювання просто не існувало.		+ Нейтралізація Нейтралізація + Заміна Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Вилучення Перестановка Вилучення Дослівний переклад
247.	People weren't aware they could have that.	Люди не знали, що воно в них може бути.	Встановлення позитивної взаємодії	
248.	Anyway, she went to see this specialist. So, this oak-paneled room, and she was there with her mother, and she was led and sat on this chair at the end, and she sat on her hands for 20 minutes, while this man talked to her mother about all the problems Gillian was having at school, because she was disturbing people, her homework was always late, and so on. Little kid of eight. In the end, the doctor went and sat next to Gillian and said, "I've listened to all these things your mother's told me. I need to	Тож, її відправили до спеціаліста, в кабінет з дубовими панелями. Вона прийшла туди з мамою, і її посадили на стілець в кінці кімнати, вона там сиділа, підклавши під себе долоні, 20 хвилин, поки лікар розмовляв з її матір'ю про всі проблеми, які в Джиліан виникли в школі, про те, що вона заважала іншим, завжди запізнювалася з домашньою роботою, і таке інше, восьмирічна дівчинка... врешті-решт, лікар підійшов, сів поруч з Джиліан, і сказав: «Джиліан, я послухав все, що	Солідарність	Перестановка + Заміна Дослівний переклад Членування речень Заміна Дослівний переклад Транскодування Дослівний переклад Об'єднання речень Цілісне перетворення Об'єднання речень Комплексна трансформація Вибір варіантного відповідника

	<p>speak to her privately. Wait here. We'll be back. We won't be very long," and they went and left her.</p>	<p>розповіла твоя мати, і мені треба поговорити з нею наодинці». Він сказав: «Почекай, ми повернемося, це ненадовго». І вони пішли та залишили її саму.</p>		<p>Емфатизація Членування речень Дослівний переклад</p>
249.	<p>But as they went out of the room, he turned on the radio that was sitting on his desk. And when they got out of the room, he said to her mother, "Just stand and watch her." And the minute they left the room, she was on her feet, moving to the music. And they watched for a few minutes, and he turned to her mother and said, "Mrs. Lynne, Gillian isn't sick. She's a dancer. Take her to a dance school."</p>	<p>Але, виходячи з кімнати, він увімкнув радіо, яке стояло на столі. І коли вони вийшли з кімнати, він сказав її матері: «Постійте тут і просто спостерігайте за нею». Щойно вони вийшли, вона підвелася й почала танцювати. Вони подивилися на неї кілька хвилин, тоді лікар обернувся до її матері та сказав: «Міссіс Лінн, Джиліан не хвора, вона танцівниця. Віддай те її до школи танців».</p>	<p>Підвищення статусу реципієнта</p>	<p>Дослівний переклад Вилучення Емфатизація Описовий переклад (експлікація) Калькування Транскодування Транскодування Дослівний переклад</p>
250.	<p>I said, "What happened?" She said, "She did. I can't tell you how wonderful it was. We walked in this room, and it was full of people like me -- people who couldn't sit still, people who had to move to think." Who had to move to think. They did ballet, they did tap, jazz; they did modern; they did contemporary. She</p>	<p>Я спитав: «І що сталося?» А вона відповіла: «Вона так і зробила. Не можу передати, як було чудово. Ми зайшли в кімнату, яка була повною таких саме людей, як я. Людей, які не могли всидіти на місці. Людей, яким треба було рухатися, щоб думати». Яким треба рухатися, щоб думати. Вони займалися балетом,</p>	<p>Солідарність</p>	<p>Емфатизація + Дослівний переклад Конкретизація значення слова Компенсація Калькування Транскодування Транскодування Цілісне перетворення Дослівний переклад Калькування</p>

	<p>was eventually auditioned for the Royal Ballet School. She became a soloist; she had a wonderful career at the Royal Ballet. She eventually graduated from the Royal Ballet School, founded the Gillian Lynne Dance Company, met Andrew Lloyd Webber. She's been responsible for some of the most successful musical theater productions in history, she's given pleasure to millions, and she's a multimillionaire.</p>	<p>степом, джазовими танцями, модерном , сучасними танцями. І врешті- решт, Джиліан пройшла прослуховування в Королівську школу балету, стала солісткою, зробила блискучу кар'єру в балетній школі. Нарешті, випустила ся зі школи та заснувала власну компанію, Танцювальну трупу Джиліан Лінн, познайомилася з Ендрю Ллойдом Вебером. Вона створила одні з найуспішніших театральних постановок в історії, подарувавши задоволення мільйонам, і зараз вона мультимільйонерка. Якийсь інший лікар міг посадити її на ліки та наказати дівчинці заспокоїтися.</p>		<p>Членування речень Вибір варіантного відповідника + Компенсація</p>
251.	<p><u>What I think it comes to is this: Al Gore spoke the othernight</u> about ecology and the revolution that was triggered by Rachel Carson. I believe our only hope for the future isto adopt a new conception of humanecology, one in which we start to reconstitute our</p>	<p>Тож, я думаю... Я думаю, все сходиться до ось чого: нещодавно Ел Гор у своєму виступі говорив про екологію, про революцію, яку почала Рейчел Карсон. Я вважаю, що єдина наша надія на майбутнє — це прийняти нову концепцію екології людства, таку, в якій ми почнемо</p>	Солідарність	<p>Емфатизація Транскодування Конкретизація значення слова</p> <p>Перестановка Емфатизація Описовий переклад (експлікація)</p> <p>Емфатизація Заміна Дослівний переклад</p>

	<p>conception of the richness of human capacity. Our education system has <u>mined our minds</u> in the way that we strip-mine the earth for a particular commodity. <u>And for the future, it won't serve us</u>. We have to rethink the fundamental principles on which we're <u>educating our children</u>.</p>	<p>переглядати наші погляди на багатство людських можливостей. Наш а система освіти підривала ресурси нашого мозку, так само, як ми спустошуємо ресурси Землі: задля задоволення попиту. І в майбутньому це вже не буде працювати. Ми маємо переосмислити основні принципи, за якими виховуємо дітей.</p>		<p>Вибір варіантного відповідника</p>
252.	<p>There was a wonderful quote by Jonas Salk, who said, "If all the insects were to disappear from the Earth, within 50 years, all life on Earth would end. If all human beings disappeared from the Earth, within 50 years, all forms of life would flourish." And he's right.</p>	<p>Є одна чудова фраза Йонаса Салка, який сказав: «Якщо всі комахи раптом зникнуть із Землі, за 50 років життя на Землі скінчиться. Якщо зникне все людство, за 50 років інші форми життя розквітнуть". І він має рацію.</p>	<p>Підвищення статусу реципієнта</p>	<p>Заміна Транскодування Дослівний переклад Перестановка Заміна</p>
253.	<p>What TED celebrates is the gift of the human imagination. We have to be careful now that we use this gift wisely, and that we avert some of the scenarios that we've talked about. And the only way we'll do it is by seeing our creative capacities for the richness they are</p>	<p>TED — це данина поваги дару людської уяви. Ми маємо застосовувати цей дар з розумом, щоб запобігти деяким сценаріям, про які ми говорили. І єдиний шлях зробити це — побачити нашу творчу спроможність, її багатство, побачити наших дітей такими,</p>	<p>Солідарність</p>	<p>Емфатизація + Транскодування + Заміна Заміна Дослівний переклад Емфатизація + Дослівний переклад</p>

	and seeing our children for the hope that they are. And our task is to educate their whole being, so they can face this future. By the way -- we may not see this future, but they will. And our job is to help them make something of it.	якими вони є. А наше завдання — виховувати їх так, щоб вони могли жити в майбутньому. До речі... можливо, ми не побачимо цього майбутнього, але вони побачать. І наша справа — допомогти їм зробити його кращим.		Емфатизація Нейтралізація Заміна Комплексна трансформація Емфатизація + Конкретизація значення слова
254.	Thank you very much.	Щиро дякую.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника + Вилучення

ДОДАТОК Е

TED-лекція Сема Бернса, 2013 рік – Sam Berns "My philosophy for a happy life", TEDxMidAtlantic, 2013, translated by Daria Stetska

	Текст оригіналу	Текст перекладу	Комунікативна стратегія	Перекладацька трансформація
255.	Hello everyone.	Усім привіт.		Перестановка
256.	I'm Sam, and I just turned 17.	Я Сем, і мені щойно виповнилось 17 років.	Солідарність	Додавання
257.	A few years ago, before my freshman year in High School, I wanted to play snare drum in the Foxboro High School Marching Band, and it was a dream that I just had to accomplish.	Кілька років тому, ще до того, як перейти у дев'ятий клас, я хотів грати на малих барабанах в оркестрі середньої школи Фоксборо, і це була мрія, яку я просто мусив здійснити.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
258.	But each snare drum and harness weighed about 40 pounds each, and I have a disease called Progeria.	Однак барабани і кріплення важили майже по 18 кг кожен, а в мене синдром прискороного старіння, так звана прогерія.	Солідарність	Цілісне перетворення Дослівний переклад
259.	So just to give you an idea, I weigh only about 50 pounds.	Так, щоб ви розуміли — я важу всього десь 23 кг.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація
260.	It involved some really cool auxiliary percussion instruments, like the bongos, timpani, and timbales, and cowbell.	Там були деякі дуже кльові додаткові ударні інструменти, як, наприклад, бонго, литаври, а також тімбале та каубелл.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Додавання Дослівний переклад
261.	So it was fun, but it involved no marching, and I was just so devastated.	Було непогано, але не треба було маршувати, а це геть мене пригнічувало.	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація

262.	However, nothing was going to stop me from playing snare drum with the marching band in the halftime show.	Однак ніщо не могло спинити мене на шляху до мрії -- грати на малих барабанах з маршовим оркестром в перервах між таймами.	Комунікативне протистояння	Антонімічний переклад + Компенсація
263.	So my family and I worked with an engineer to design a snare drum harness that would be lighter, and easier for me to carry.	Тож ми з моєю сім'єю та інженером спроектували кріплення малого барабану так, щоб він важив менше і мені легше було носити.	Солідарність	Дослівний переклад + Перестановка Вилучення
264.	So after continuous work, we made a snare drum apparatus that weighs only about 6 pounds.	По завершенню тривалої роботи ми мали барабани з кріпленням, які важили не більше 3 кг.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Додавання Заміна
265.	I just want to give you some more information about Progeria.	Хочу розповісти вам більше про прогерію.	Солідарність	Вилучення Дослівний переклад
266.	It affects only about 350 kids today, worldwide.	Сьогодні в усьому світі цією недугою уражені лише 350 дітей.	Підвищення статусу реципієнта	Цілісне перетворення
267.	So it's pretty rare, and the effects of Progeria include: tight skin, lack of weight gain, stunted growth, and heart disease.	Хвороба досить рідкісна і має певні наслідки: стягненість шкіри, недостатня маса тіла, зупинка росту та серцева недостатність.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення + Цілісне перетворення Дослівний переклад
268.	Last year my Mom and her team of scientists published the first successful Progeria Treatment Study, and because of this I was interviewed on NPR, and John	Минулого року моя мама зі своєю командою вчених опублікувала перші вдалі дослідження з лікування прогерії. Через це мене запросили на	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Об'єднання речень Вибір варіантного відповідника

	Hamilton asked me the question: "What is the most important thing that people should know about you?"	інтерв'ю на національне державне радіо, і Джон Гамільтон спитав мене: «Яку найважливішу річ мають знати про тебе люди?»		Транскодування Дослівний переклад
269.	And my answer was simply that I have a very happy life.	Моя відповідь була проста: «Я живу дуже щасливим життям».	Солідарність	Дослівний переклад + Компенсація
270.	So, for me, there are 3 aspects to this philosophy.	Для себе я виділяю 3 аспекти цієї філософії.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад
271.	So this is a quote from the famous Ferris Bueller.	Це цитата з відомого кінофільму «Ферріс Буллер бере вихідний».	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
272.	The first aspect to my philosophy is that I'm okay with what I ultimately can't do because there is so much I can do.	Життя швидкоплинне. Якщо не зупинятись хоч інколи і не озиратись навкруги, воно пройде повз» Перший аспект моєї філософії - я змирився з тим, що мені дещо не під силу, адже є так багато речей, робити які я в змозі.	Встановлення позитивної взаємодії	Перекладацький коментар Дослівний переклад Компенсація + Нейтралізація
273.	Now people sometimes ask me questions like, "Isn't it hard living with Progeria?" or "What daily challenges of Progeria do you face?"	Люди іноді запитують мене: «Чи важко жити з прогерією?» або «З якими труднощами ти стикаєшся кожного дня?»	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад
274.	And I'd like to say that, even though I have Progeria, most of my time is spent thinking about things that have nothing to do with Progeria at all.	Я хочу сказати, що навіть хворіючи цією недугою, частіше я думаю про речі, які зовсім з нею не пов'язані.	Солідарність	Вилучення Антонімічний переклад + Транскодування

275.	Now this doesn't mean that I ignore the negative aspects of these obstacles.	Це не означає, що я ігнорую негативні аспекти такого стану.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вилучення Нейтралізація
276.	When I can't do something like run a long distance, or go on an intense roller coaster, I know what I'm missing out on.	Коли я не можу зробити таких речей, як-от пробігти довгу відстань або проїхатись на американських гірках, я знаю, що втрачаю.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад Вилучення
277.	But instead, I choose to focus on the activities that I can do through things that I'm passionate about, like scouting, or music, or comic books, or any of my favorite Boston sports teams.	Та натомість я зосереджуюсь на тих речах, які мені під силу і від яких я в захваті, наприклад: скаутинг, музика, комікси або ігри моїх улюблених спортивних команд Бостона.	Солідарність	Дослівний переклад Компенсація
278.	Yeah, so -	Ага, саме так –	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація
279.	However, sometimes I need to find a different way to do something by making adjustments, and I want to put those things in the "can do" category.	Та іноді мені доводиться знаходити інші способи робити деякі речі шляхом пристосування, і я хочу віднести такі речі до категорії «можу зробити».	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
280.	Kind of like you saw with the drum earlier.	Деся так, як з барабанами, які ви вже бачили.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
281.	So here's a clip with me playing Spider-Man with the Foxboro High School Marching Band at halftime a couple of years ago.	Це відео, де я виконую музику до фільму «Людина-Павук» разом з маршовим оркестром середньої школи Фоксборо в перерві між таймами, зняте кілька років тому.	Солідарність	Цілісне перетворення Перестановка + Дослівний переклад

282.	Thank you.	Дякую.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад
283.	All right, all right, so - That was pretty cool, and so I was able to accomplish my dream of playing snare drum with the marching band, as I believe I can do for all of my dreams.	Добре, добре, це було круто, і мені таки вдалось реалізувати свою мрію -- грати на малих барабанах з маршовим оркестром - як, гадаю, вдасться з усіма моїми мріями.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника Вилучення
284.	So hopefully, you can accomplish your dreams as well, with this outlook.	Отож, я сподіваюсь, ви також зможете здійснити свої мрії з таким підходом.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація Дослівний переклад
285.	The next aspect to my philosophy is that I surround myself with people I want to be with, people of high quality.	Наступним пунктом моєї філософії є те, що я оточую себе людьми, з якими хочу бути, справді цінними для мене людьми.	Солідарність	Дослівний переклад Перестановка Цілісне перетворення
286.	I'm extremely lucky to have an amazing family, who have always supported me throughout my entire life.	Мені надзвичайно пощастило мати таку дивовижну родину, яка підтримує мене впродовж всього життя.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад
287.	And I'm also really fortunate to have a really close group of friends at school.	А також я щасливий, що маю декілька справді близьких друзів у школі.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація + Конкретизація значення слова
288.	Now we're kind of goofy, a lot of us are band geeks, but we really enjoy each other's company, and we help each other out when we need to.	Ми дещо неординарні, багато з нас - затяті музиканти, але насправду любимо товариство один одного і допомагаємо один одному за потреби.	Солідарність	Вилучення + Вибір варіантного відповідника + Нейтралізація
289.	We see each other for who we are on the inside.	Ми сприймаємо один одного саме такими, якими є всередині.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад

290.	So this is us goofing off a little bit.	Це ми трохи відриваємось.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення + Перестановка + Нейтралізація
291.	So we're juniors in High School now, and we can now mentor younger band members, as a single collective unit.	Зараз ми навчаємось в одинадцятому класі середньої школи і допомагаємо молодшим членам оркестру як єдиний колектив.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна Перестановка Дослівний переклад
292.	What I love about being in a group like the band, is that the music that we make together, is true, is genuine, and it supersedes Progeria.	Найбільше мені подобається бути в оркестрі тому, що музика, яку ми граємо разом, є справжньою, непідробною, і вона переважає над прогерією.	Солідарність	Цілісне перетворення + Транскодування
293.	So I don't have to worry about that when I'm feeling so good about making music.	Хвороба мене не хвилює, доки я радію, створюючи музику.	Підвищення статусу реципієнта	Вилучення Нейтралізація
294.	But even having made a documentary, going on TV a couple of times, I feel like I'm at my highest point when I'm with the people that surround me every day.	Навіть після зйомок документального фільму і його виходу в ефір, найважливішим для мене залишається бути поруч із людьми, які оточують мене щодня.	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення
295.	They provide the real positive influences in my life, as I hope I can provide a positive influence in theirs as well.	Вони наповнюють моє життя позитивом, як, сподіваюсь, і я наповнюю їхнє.	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка + Компенсація
296.	Thank you.	Дякую.	Солідарність	Дослівний переклад
297.	So the bottom line here, is that I hope you appreciate and love your family, love your friends, for you guys, love	Ключовим у цьому всьому є те, що, сподіваюсь, ви цінуєте і любите свою родину, приятелів, ви,	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад Вибір варіантного відповідника

	you Bro's and acknowledge your mentors, and your community, because they are a very real aspect of everyday life, they can make a truly significant, positive impact.	хлопці, -- своїх друзяк, ви вдячні своїм наставникам, своїй спільноті, тому що вони є невід'ємною частиною щоденного життя, вони роблять справді значний, позитивний внесок.		Дослівний переклад
298.	The third aspect to the philosophy is, Keep moving forward.	Третім аспектом моєї філософії є рух вперед.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад
299.	Here's a quote by a man you may know, named Walt Disney, and it's one of my favorite quotes.	В Уолта Діснея, людини, яку ви, можливо, знаєте, є цитата: «Ми не озираємось далеко назад. Ми постійно рухаємось вперед, відкриваючи нові двері і створюючи нові речі». До речі, одна з моїх улюблених.	Солідарність	Нейтралізація Перестановка Транскодування Перекладацький коментар
300.	I always try to have something to look forward to. Something to strive for to make my life richer.	В мене завжди є щось, чого я з нетерпінням чекаю.	Підвищення статусу реципієнта	Додавання Емфатизація
301.	It doesn't have to be big.	Це не обов'язково щось велике.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
302.	It could be anything from looking forward to the next comic book to come out, or going on a large family vacation, or hanging out with my friends, to going to the next High School football game.	Це може бути будь-що: від очікування наступного випуску коміксів або грандіозної родинної відпустки, або тусовки з друзями до походу на наступний футбольний матч шкільної команди.		Дослівний переклад Емфатизація Заміна + Нейтралізація

303.	However, all of these things keep me focused, and know that there's a bright future ahead, and may get me through some difficult times that I may be having.	Та всі ці речі допомагають мені зосередитись на світлому майбутньому, що чекає мене попереду, і пережити складні часи, які інколи мене настигають.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація Дослівний переклад Компенсація Вилучення
304.	Now this mentality includes staying in a forward thinking state of mind.	Такий спосіб мислення вимагає впевненого погляду вперед.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Нейтралізація
305.	I try hard not to waste energy feeling badly for myself, because when I do, I get stuck in a paradox, where there's no room for any happiness or any other emotion.	Я намагаюсь не витрачати дарма енергію на жалість до самого себе, бо тоді застрягаю в стані, де немає місця для радості чи будь-яких інших емоцій.	Солідарність	Дослівний переклад Вилучення Дослівний переклад
306.	Now, it's not that I ignore when I'm feeling badly, I kind of accept it, I let it in, so that I can acknowledge it, and do what I need to do to move past it.	Це не означає, що я ігнорую погане самопочуття, я ніби приймаю, впускаю і визнаю його, та роблю все необхідне для того, щоб його подолати.	Солідарність	Вилучення Дослівний переклад Компенсація
307.	When I was younger, I wanted to be an engineer.	Коли я був молодшим, то мріяв стати інженером.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
308.	I wanted to be an inventor, who would catapult the world into a better future.	Мені хотілось бути винахідником, який би одним швидким рухом переніс світ у краще майбутнє.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
309.	Maybe this came from my love of Legos, and the freedom of expression that I felt when I was building with them.	Можливо, це через захоплення конструктором "Лего" і завдяки свободі вираження, яку я відчував, складаючи його.	Встановлення позитивної взаємодії	Описовий переклад (експлікація) Конкретизація значення слова + Транскодування Описовий переклад

310.	And this was also derived from my family and my mentors, who always make me feel whole, and good about myself.	І також завдяки моїй родині та наставникам, з якими я завжди відчуваюсь цілісним і добре ставлюсь до себе.	Солідарність	Заміна Емфатизація
311.	Now today my ambitions have changed a little bit, I'd like to go into the field of Biology, maybe cell biology, or genetics, or biochemistry, or really anything.	Тепер мої амбіції дещо змінились: я б хотів працювати у сфері біології, можливо, клітинної біології або генетики, біохімії чи чогось ще.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Перестановка
312.	This is a friend of mine, who I look up to, Francis Collins, the director of the NIH, and this is us at TEDMED last year, chatting away.	Це мій друг, якого я дуже поважаю, Френсіс Колінз, керівник Національного інституту охорони здоров'я США, це ми балакаємо на конференції TEDMED минулого року.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Нейтралізація Транскодування Вибір варіантного відповідника Конкретизація значення слова + Калькування + Перестановка + Вилучення
313.	I feel that no matter what I choose to become, I believe that I can change the world.	Незалежно від того, яким буде мій вибір професії, я вірю, що можу змінити світ.	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення Дослівний переклад
314.	And as I'm striving to change the world, I will be happy.	І допоки я прагну змінити світ, то відчуваюсь щасливим.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Заміна
315.	About four years ago, HBO began to film a documentary about my family and me called "Life According to Sam".	Майже чотири роки тому, канал HBO почав знімати документальний фільм про мене та мою родину, який назвали «Життя, яким його бачить Сем».	Встановлення позитивної взаємодії	Конкретизація значення слова + Транскодування Дослівний переклад
316.	That was a pretty great experience,	Я отримав непоганий досвід,	Солідарність	Цілісне перетворення

	but it was also four years ago.	але це було аж чотири роки тому.		
317.	And like anyone, my views on many things have changed, and hopefully matured, like my potential career choice.	І з часом, як у всіх, мої погляди на більшість речей змінились і, сподіваюсь, стали більш зрілими, як, власне, і вибір майбутньої професії.	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація Дослівний переклад
318.	However, some things have stayed the same throughout that time.	Хоча деякі речі лишились незмінними з плином часу.	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація
319.	Like my mentality, and philosophy towards life.	Наприклад, мій спосіб мислення та філософія щодо життя.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника
320.	So I would like to show you a clip of my younger self from the film, that I feel embodies that philosophy.	Я хотів би показати вам своє відео, зняте кілька років тому, яке відображає цю філософію.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Вилучення
321.	I know more about it genetically.	Я дізнався про це більше - з погляду генетики.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація
322.	So it's less of an embodiment now.	Тож тепер мене це менше турбує.	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка
323.	It used to be like this thing that prevents me from doing all this stuff, that causes other kids to die, that causes everybody to be stressed, and now it's a protein that is abnormal, that weakens the structure of cells.	Раніше це було щось, що у всьому мені перешкоджає, чере з що помирають інші діти, що тримає всіх у напрузі. А тепер -- це лише білок, який не відповідає нормі і змінює структуру клітини.	Солідарність	Дослівний переклад
324.	So, as you can see I've been thinking this way for many years.	Тож, як бачите, моя думка незмінна вже багато років.	Встановлення позитивної взаємодії	Антонімічний переклад + Заміна
325.	But I'd never really had to apply all of these aspects of my philosophy to the	Мені ніколи не доводилось одночасно застосовувати всі	Солідарність	Вилучення Комплексна трансформація

	test at one time, until last January.	аспекти моєї філософії до січня минулого року.		Емфатизація Вибір варіантного відповідника
326.	I was pretty sick, I had a chest cold, and I was in the hospital for a few days, and I was secluded from all of the aspects of my life that I felt made me, me, that kind of gave me my identity.	Я серйозно захворів, в мене був бронхіт, я провів декілька днів у лікарні і був відірваний від тих сфер мого життя, які робили мене тим, ким я є, які ніби формували мою індивідуальність.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
327.	But knowing that I was going to get better, and looking forward to a time that I would feel good again, helped me to keep moving forward.	Та розуміння того, що я одужаю, і очікування моменту, коли знову почуватимусь добре, допомогло мені не опускаати руки.	Солідарність	Компенсація + Емфатизація
328.	And sometimes I had to be brave, and it wasn't always easy.	Іноді мені доводилось проявляти хоробрість, і це не завжди було легко.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна Дослівний переклад
329.	Sometimes I faltered, I had bad days, but I realized that being brave isn't supposed to be easy.	Траплялись моменти вагання, невдалі дні, але я розумів, що проявляти хоробрість не має бути легко.	Солідарність	Цілісне перетворення Вилучення Дослівний переклад
330.	And for me, I feel it's the key way to keep moving forward.	Як на мене, це основна умова руху вперед.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад
331.	So, all in all, I don't waste energy feeling bad for myself.	Отож, я не витрачаю енергію на жаль до самого себе.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Заміна Дослівний переклад
332.	I surround myself with people that I want to be with, and I keep moving forward.	Я оточую себе тими людьми, з якими хочу бути, і рухаюсь вперед.	Солідарність	Вилучення + Емфатизація

333.	So with this philosophy, I hope that all of you, regardless of your obstacles, can have a very happy life as well.	Сподіваюсь, з такою філософією ви всі, незважаючи на ваші особисті перешкоди, також зможете зробити своє життя щасливим.	Встановлення позитивної взаємодії	Конкретизація значення слова
334.	Oh, wait, hang on a second, one more piece of advice –	О, заждіть хвилинку, ще одна порада -	Солідарність	Дослівний переклад
335.	Never miss a party if you can help it.	Ніколи не пропускайте вечірку, якщо є нагода на ній побувати.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація
336.	My school's homecoming dance is tomorrow night, and I will be there.	Завтра у моїй школі - бал для випускників, і я обов'язково буду там.	Солідарність	Вибір варіантного відповідника Додавання
337.	Thank you very much	Щиро дякую.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника

ДОДАТОК Ж

TED-лекція Стівена Кейва в місті Братислава, липень 2013 року – Stephen Cave "The 4 stories we tell ourselves about death", TEDxBratislava, July 2013, translated by Oxana Mudrenok

	Текст оригіналу	Текст перекладу	Комунікативна стратегія	Перекладацька трансформація
338.	I have a question: Who here remembers when they first realized they were going to die?	Хочу запитати: хто з присутніх пам'ятає, коли вперше усвідомив те, що колись помре?	Встановлення позитивної взаємодії	Комплексна трансформація Конкретизація значення слова + Дослівний переклад
339.	I do.	Я пам'ятаю.	Солідарність	Конкретизація значення слова
340.	I was a young boy, and my grandfather had just died, and I remember a few days later lying in bed at night trying to make sense of what had happened.	Я був малим хлопчиною, коли помер мій дідусь, і згадую, як через кілька днів потому лежав вночі, намагаючись зрозуміти, що сталося.	Солідарність	Заміна Дослівний переклад + Нейтралізація
341.	What did it mean that he was dead?	Що означає те, що він помер?	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
342.	Where had he gone?	Куди він подівся?	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
343.	It was like a hole in reality had opened up and swallowed him.	Це немов діра, яка відкрилася в реальності і поглинула його.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація
344.	But then the really shocking question occurred to me:	Потім мені на думку прийшло вельми бентежне питання:	Солідарність	Комплексна трансформація
345.	If he could die, could it happen to me too?	Якщо він помер, чи може це трапитись зі мною також?	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
346.	Could that hole in reality open up and swallow me?	Чи може та діра в реальності відкритись і поглинути мене?		Дослівний переклад

347.	Would it open up beneath my bed and swallow me as I slept?	Може вона відкриється під моїм ліжком і проковтне мене під час сну?	Солідарність	Дослівний переклад
348.	Well, at some point, all children become aware of death.	Отож, рано чи пізно діти усвідомлюють явище смерті.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Конкретизація значення слова
349.	It can happen in different ways, of course, and usually comes in stages.	Це відбувається по різному і, зазвичай, поетапно.	Встановлення позитивної взаємодії	Генералізація значення слова
350.	Our idea of death develops as we grow older.	Наше уявлення про смерть змінюється з роками.	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення
351.	And if you reach back into the dark corners of your memory, you might remember something like what I felt when my grandfather died and when I realized it could happen to me too, that sense that behind all of this the void is waiting.	І якщо розворушити темні куточки вашої пам'яті, ви, мабуть, пригадаєте відчуття, схожі на пережиті мною. Коли дідусь помер, я усвідомив, що, ймовірно, це станеться і зі мною, відчуття, що за всім цим нас чекає порожнеча.	Солідарність	Комплексна трансформація + Членування речень Дослівний переклад Перестановка
352.	And this development in childhood reflects the development of our species.	Такий розвиток сприйняття в дитинстві відображає розвиток людства.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад + Генералізація значення слова
353.	Just as there was a point in your development as a child when your sense of self and of time became sophisticated enough for you to realize you were mortal, so at some point in the evolution of our species, some early human's sense of self and of time	Подібно до того, як у вашому розвитку в дитинстві був момент, коли уявлення про себе і про час стало достатньо глибоким, щоб усвідомити свою смертність, так само в певний момент розвитку людства усвідомлення людської сутності і відчуття часу стали досить змістовними для	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Нейтралізація Конкретизація значення слова

	became sophisticated enough for them to become the first human to realize, "I'm going to die."	того, щоб перша людська істота усвідомила:		
354.	This is, if you like, our curse.	«Колись я помру». В цьому — якщо хочете — наше прокляття.	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація
355.	It's the price we pay for being so damn clever.	Це ціна, яку ми платимо за свою надзвичайну інтелектуальність.	Пониження статусу реципієнта	Дослівний переклад + Нейтралізація
356.	We have to live in the knowledge that the worst thing that can possibly happen one day surely will, the end of all our projects, our hopes, our dreams, of our individual world.	Ми вимушені жити зі знанням того, що найгірше з усього можливого одного дня неминуче трапиться: цебто кінець всіх наших проєктів, наших сподівань та мрій, нашого самотнього внутрішнього світу.	Встановлення позитивної взаємодії	Додавання Емфатизація
357.	We each live in the shadow of a personal apocalypse.	Наше життя проходить під тінню особистісного апокаліпсису.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
358.	And that's frightening. It's terrifying.	І це нас лякає. Це нас жахає.	Ухилення	Емфатизація
359.	And so we look for a way out.	Тому ми шукаємо вихід!	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Емфатизація
360.	And in my case, as I was about five years old, this meant asking my mum.	В моєму випадку, коли мені було п'ять років, це означало запитати у мами.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Нейтралізація
361.	Now when I first started asking what happens when we die, the grown-ups around me at the time answered with a typical English mix of awkwardness and half-hearted	І коли я вперше запитав, що відбувається, коли людина помирає, дорослі в моєму оточенні в той час відповідали з притаманним англійцям поєднанням	Комунікативне протистояння	Дослівний переклад + Смисловий розвиток (модуляція) + Калькування Перестановка + Комплексна трансформація

	Christianity, and the phrase I heard most often was that granddad was now "up there looking down on us," and if I should die too, which wouldn't happen of course, then I too would go up there, which made death sound a lot like an existential elevator.	розгубленості і напівхристиянства, сказавши найпоширенішу фразу: «Дідусь зараз дивиться згори на нас». І якщо я колись маю померти, що, звичайно, ніколи не станеться, я також підіймусь туди. Що робило смерть чимось схожим на екзистенціальний ліфт.		Дослівний переклад + Членування речень Дослівний переклад + Членування речень
362.	Now this didn't sound very plausible.	Це видавалось дуже неправдоподібним.	Солідарність	Антонімічний переклад
363.	I used to watch a children's news program at the time, and this was the era of space exploration.	В той час я часто переглядав дитячі новини, а це була ера освоєння космосу.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Перестановка
364.	There were always rockets going up into the sky, up into space, going up there.	Завжди показували ракети, які здіймалися в небо, в космос.	Встановлення позитивної взаємодії	Комплексна трансформація
365.	But none of the astronauts when they came back ever mentioned having met my granddad or any other dead people.	Але жоден з астронавтів після повернення не згадував, що бачив там мого дідуся, чи інших померлих людей.	Солідарність	Дослівний переклад
366.	But I was scared, and the idea of taking the existential elevator to see my granddad sounded a lot better than being swallowed by the void while I slept.	Але мені було страшно, тому ідея переміщенням екзистенційним ліфтом для зустрічі з дідусем здавалася набагато кращою, ніж поглинання порожнечою під час сну.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Комплексна трансформація
367.	And so I believed it anyway, even though it didn't make much sense.	Отож, я в це повірив, хоча це не мало особливого сенсу.	Солідарність	Дослівний переклад

368.	And this thought process that I went through as a child, and have been through many times since, including as a grown-up, is a product of what psychologists call a bias.	Процес осмислення смерті, пережитий мною в дитинстві, до якого я багато разів повертався навіть в дорослому віці, є результатом так.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вилучення + Семантичний розвиток (модуляція) Комплексна трансформація
369.	Now a bias is a way in which we systematically get things wrong, ways in which we miscalculate, misjudge, distort reality, or see what we want to see, and the bias I'm talking about works like this:	Упередженість — це спосіб систематичного сприйняття речей хибно. Сприйняття з помилковими розрахунками, хибним судженням, перекручення реальності, або бачення того, щоб нам хотілося.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вилучення + Членування речень Цілісне перетворення + Комплексна трансформація
370.	Confront someone with the fact that they are going to die and they will believe just about any story that tells them it isn't true and they can, instead, live forever, even if it means taking the existential elevator.	І я говорю про упередженість, яка діє ось як: поставте когось перед фактом, що він чи вона помре, і ці люди повірять майже в будь-яку байку, яка заперечує це, і, натомість, пропонує вічне життя, навіть якщо мова буде йти про екзистенційний ліфт.	Встановлення позитивної взаємодії	Членування речень + Компенсація Комплексна трансформація + Антонімічний переклад Дослівний переклад
371.	Now we can see this as the biggest bias of all.	Отож, як бачите, це найбільше упередження серед усіх існуючих.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Додавання
372.	It has been demonstrated in over 400 empirical studies.	Це продемонстровано в понад 400-х емпіричних дослідженнях.	Солідарність	Дослівний переклад + Вилучення
373.	Now these studies are ingenious, but they're simple.	Ці дослідження геніальні, однак прості.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Додавання

374.	They work like this.	Ось як вони діють.	Солідарність	Дослівний переклад + Вилучення
375.	You take two groups of people who are similar in all relevant respects, and you remind one group that they're going to die but not the other, then you compare their behavior.	Беруться дві групи людей, схожих у всіх відповідних аспектах, і ви нагадуєте першій групі, що вони смертні, а другій про це не нагадуєте, і порівнюєте поведінку.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вилучення
376.	So you're observing how it biases behavior when people become aware of their mortality.	Спостерігається упереджена поведінка, коли люди усвідомлюють свою смертність.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Заміна
377.	And every time, you get the same result:	І щоразу результат однаковий:	Солідарність	
378.	People who are made aware of their mortality are more willing to believe stories that tell them they can escape death and live forever.	люди, яким нагадували про смертність, більш схильні вірити розповідям про можливість уникнення смерті, щоб жити вічно.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Нейтралізація
379.	So here's an example: One recent study took two groups of agnostics, that is people who are undecided in their religious beliefs.	Ось вам приклад: нещодавне дослідження залучило 2 групи агностиків, тобто людей, невизначених у своїх релігійних переконаннях.	Солідарність	Дослівний переклад
380.	Now, one group was asked to think about being dead.	Ото ж, першу групу попросили подумати про смерть.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
381.	The other group was asked to think about being lonely.	Іншу групу попросили поміркувати над самотністю.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
382.	They were then asked again about their religious beliefs.	Після цього їх знову запитали про релігійні переконання.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна

383.	Those who had been asked to think about being dead were afterwards twice as likely to express faith in God and Jesus.	Ймовірність тих, хто мали роздумувати про те, що будуть мертвими, проявит и віру в Бога та Ісуса подвоювалась.	Солідарність	Дослівний переклад + Перестановка
384.	Twice as likely.	Ймовірність подвоювалась!	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника + Емфатизація
385.	Even though the before they were all equally agnostic.	До дослідження всі були однаковими агностиками.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація
386.	But put the fear of death in them, and they run to Jesus.	Але навійте на них страх смерті, і вони біжать до Ісуса.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника
387.	Now, this shows that reminding people of death biases them to believe, regardless of the evidence, and it works not just for religion, but for any kind of belief system that promises immortality in some form, whether it's becoming famous or having children or even nationalism, which promises you can live on as part of a greater whole.	Це показує, що нагадування людям про смерть зробило їх упередженими до віри, незважаючи на очевидність. Так відбувається не лише в релігії, але в будь-якій системі переконань, яка обіцяє безсмертя в певному вигляді, чи то визнання, чи дітей, чи націоналізм, що обіцяє життя як частину більшого цілого.	Солідарність	Перестановка + Заміна + Дослівний переклад
388.	This is a bias that has shaped the course of human history.	Саме це упередження сформувало шлях історії людства.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Членування речень + Вибір варіантного відповідника + Генералізація значення слова
389.	Now, the theory behind this bias in the over 400 studies is called terror	Теорія упередження, в основу якої покладено понад 400	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад

	management theory, and the idea is simple.	досліджень, має назву теорії управління терором.		
390.	It's just this.	Задум простий.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення + Дослівний переклад + Членування речень
391.	We develop our worldviews, that is, the stories we tell ourselves about the world and our place in it, in order to help us manage the terror of death.	Ось в чому суть. Ми розвиваємо свій світогляд, тобто розуміння світу і нашого місця в ньому, щоб допомогти собі впоратися з терором смерті.	Солідарність	Дослівний переклад + Нейтралізація Калькування
392.	And these immortality stories have thousands of different manifestations, but I believe that behind the apparent diversity there are actually just four basic forms that these immortality stories can take.	І всі розповіді про безсмертя мають тисячі різноманітних проявів. Однак я переконаний, що за очевидною множинністю стоять 4 базових форми, на які спираються теорії безсмертя.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Членування речень Нейтралізація
393.	And we can see them repeating themselves throughout history, just with slight variations to reflect the vocabulary of the day.	Вони повторюються впродовж усієї історії людства з невеликими відмінностями, з урахуванням нових термінів.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Конкретизація значення слова Перестановка
394.	Now I'm going to briefly introduce these four basic forms of immortality story, and I want to try to give you some sense of the way in which they're retold by each culture or generation using the vocabulary of their day.	Отож, я коротко представлю ці чотири базові форми теорій безсмертя, і спробую передати Вам основний зміст, який передавався в різних культурах чи поколіннях, використовуючи терміни свого часу.	Солідарність	Дослівний переклад

395.	Now, the first story is the simplest.	Перша теорія найпростіша.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Вилучення
396.	We want to avoid death, and the dream of doing that in this body in this world forever is the first and simplest kind of immortality story, and it might at first sound implausible, but actually, almost every culture in human history has had some myth or legend of an elixir of life or a fountain of youth or something that promises to keep us going forever.	Ми хочемо уникнути смерті, і мрія здійснити це з існуючим тілом в реальному світі — найперша і найпростіша теорія безсмертя, і на перший погляд здається неймовірною, однак, насправді майже в кожній культурі в історії людства був певний міф чи легенда про еліксир життя або фонтан молодості або чогось іншого, що обіцяло вічне життя.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Комплексна трансформація Емфатизація Дослівний переклад Компенсація
397.	Ancient Egypt had such myths, ancient Babylon, ancient India.	Такі міфи були у стародавньому Єгипті, а також у стародавніх Вавилоні та Індії.	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка + Калькування + Транскодування
398.	Throughout European history, we find them in the work of the alchemists, and of course we still believe this today, only we tell this story using the vocabulary of science.	Впродовж історії Європи ми знаходимо їх у діяльності алхіміків, і навіть сьогодні віримо, лише розповідаємо це за допомогою інших термінів науки.	Солідарність	Перестановка + Транскодування Дослівний переклад
399.	So 100 years ago, hormones had just been discovered, and people hoped that hormone treatments were going to cure aging and disease, and now instead we set our hopes on stem cells, genetic	Коли 100 років тому були відкриті гормони, і з'явилася надія, що лікування гормонами стане панацеєю від старіння і хвороб, а сьогодні ми покладаємося на стовбурові клітини, генну інженерію та	Солідарність	Цілісне перетворення + Конкретизація значення слова + Вибір варіантного відповідника + Калькування

	engineering, and nanotechnology.	нанотехнології.		
400.	But the idea that science can cure death is just one more chapter in the story of the magical elixir, a story that is as old as civilization.	Але думка про те, що наука може позбавити нас від смерті — це лише один із розділів в оповіданні про чарівний еліксир, оповіданні, старому, як і сама цивілізація.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника + Емфатизація
401.	But betting everything on the idea of finding the elixir and staying alive forever is a risky strategy.	Однак цілковите покладання на ідею знаходження еліксиру, щоб жити вічно, є ризикованою стратегією.	Солідарність	Дослівний переклад
402.	When we look back through history at all those who have sought an elixir in the past, the one thing they now have in common is that they're all dead.	Якщо згадати історію і шукачів еліксиру в минулому, їх об'єднує те, що вони всі померли.	Солідарність	Дослівний переклад + Нейтралізація
403.	So we need a backup plan, and exactly this kind of plan B is what the second kind of immortality story offers, and that's resurrection.	Тому нам потрібен запасний план, і саме цей план «Б» співзвучний з другою теорією безсмертя, а саме — воскресіння.	Ухилення	Дослівний переклад + Компенсація + Емфатизація
404.	And it stays with the idea that I am this body, I am this physical organism.	Вона полягає в ідеї, що я маю тіло і є фізичною істотою.	Підвищення статусу реципієнта	Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника
405.	It accepts that I'm going to have to die but says, despite that, I can rise up and I can live again.	Теорія приймає те, що я маю померти, але незважаючи на це, я можу воскреснути і жити знову.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад.
406.	In other words, I can do what Jesus did.	Іншими словами, я можу повторити те, що зробив Ісус.	Солідарність	Дослівний переклад + Членування речень

407.	Jesus died, he was three days in the [tomb], and then he rose up and lived again.	Ісус помер, був три дні похований, і потім встав з мертвих і знову був живий.	Солідарність	+ Вилучення + Додавання
408.	And the idea that we can all be resurrected to live again is orthodox believe, not just for Christians but also Jews and Muslims.	Думка про те, що всі ми можемо знову воскреснути є канонічним вченням, не лише для християн, а також для євреїв та мусульман.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація + Заміна +
409.	But our desire to believe this story is so deeply embedded that we are reinventing it again for the scientific age, for example, with the idea of cryonics.	Однак наше бажання вірити в це настільки палке, що ми по-новому винаходимо теорію для наукової ери, як-от ідею кріоконсервації.	Солідарність	Конкретизація значення слова + Генералізація
410.	That's the idea that when you die, you can have yourself frozen, and then, at some point when technology has advanced enough, you can be thawed out and repaired and revived and so resurrected.	Суть полягає в тому, що після смерті ваше тіло заморожують, і в певний момент, коли технологія достатньо просунеться, вас розморозять, відновлять, повернуть до життя, і таким чином ви воскреснете.	Встановлення позитивної взаємодії	Емфатизація
411.	But for others, the whole idea of resurrection, of climbing out of the grave, it's just too much like a bad zombie movie.	Але для іншої групи людей сама ідея воскресіння, підняття з могили, занадто схожа на страшний фільм про зомбі.	Солідарність	Смисловий розвиток (модуляція) + Вибір варіантного відповідника + Комплексна трансформація
412.	They find the body too messy, too unreliable to guarantee eternal life, and so they set their hopes on the third, more spiritual immortality story,	Для них тіло занадто приземлене і ненадійне, щоб гарантувати вічне життя. Тому вони покладають свої сподівання на третю, більш духовну	Солідарність	Заміна + Нейтралізація Членування речень + Додавання + Дослівний переклад

	the idea that we can leave our body behind and live on as a soul.	теорію безсмертя, а саме ідею про те, що ми можемо облишити своє тіло і жити вічно у вигляді душі.		
413.	Now, the majority of people on Earth believe they have a soul, and the idea is central to many religions.	Більшість жителів планети вірять в існування своєї душі, і це переконання в центрі багатьох релігій.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення + Компенсація + Дослівний переклад
414.	But even though, in its current form, in its traditional form, the idea of the soul is still hugely popular, nonetheless we are again reinventing it for the digital age, for example with the idea that you can leave your body behind by uploading your mind, your essence, the real you, onto a computer, and so live on as an avatar in the ether.	Однак, хоча і в сучасній формі, традиційній формі, ідея існування душі широко популярна, ми все одно знову по-новому винаходимо її в епоху цифрових технологій, наприклад, через уявлення про те, що ви можете залишити своє тіло через завантаження свого мислення, сутності, справжнього вас, в комп'ютер, щоб вічно жити як аватар в ефірі.	Солідарність	Дослівний переклад + Вибір варіантного відповідника Калькування
415.	But of course there are skeptics who say if we look at the evidence of science, particularly neuroscience, it suggests that your mind, your essence, the real you, is very much dependent on a particular part of your body, that is, your brain.	Звичайно, скептики кажуть, якщо звернутись до наукових доказів, зокрема, нейробіології, вон а передбачає, що ваші думки, ваша суть, справжній ви, значно залежать від певної частини вашого тіла, а саме, мозку.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Вилучення Перестановка Калькування Дослівний переклад + Вилучення
416.	And such skeptics can find comfort in the fourth kind of immortality	І такі критикани знаходять втіху в четвертій теорії безсмертя, в ідеї спадщини, тобто ідеї	Солідарність	Емфатизація Перестановка Дослівний переклад

	story, and that is legacy, the idea that you can live on through the echo you leave in the world, like the great Greek warrior Achilles, who sacrificed his life fighting at Troy so that he might win immortal fame.	існування через ехо, яке ви залишите світу, подібно до великого грецького воїна Ахілла, який віддав власне життя в битві за Трою заради здобуття вічної слави.		Комплексна трансформація Транскодування
417.	And the pursuit of fame is as widespread and popular now as it ever was, and in our digital age, it's even easier to achieve.	Гонитва за славою в сучасному світі така ж поширена і популярна, як і в минулі часи. І в епоху цифрових технологій цього навіть легше досягти.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Членування речень Вилучення
418.	You don't need to be a great warrior like Achilles or a great king or hero. All you need is an Internet connection and a funny cat.	Вам не потрібно ставати визначним воїном як Ахіллес, чи великим царем або героєм. Все що вам потрібно — це підключення до інтернету і кумедний кіт	Солідарність	Заміна Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
419.	But some people prefer to leave a more tangible, biological legacy - children, for example.	Однак деякі віддають перевагу більш матеріальній, біологічній спадщині — наприклад, дітям.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Емфатизація Перестановка
420.	Or they like, they hope, to live on as part of some greater whole, a nation or a family or a tribe, their gene pool.	Або вони хочуть і сподіваються продовжити життя, як частинка чогось більшого цілого, нації, сім'ї, чи племені, свого генетичного фонду.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад + Додавання Калькування
421.	But again, there are skeptics who doubt whether legacy really is immortality.	Однак знову ж таки, з'являються скептики, які сумніваються у тому, що спадщина є	Солідарність	Заміна Дослівний переклад

		насправді безсмертям.		
422.	Woody Allen, for example, who said, "I don't want to live on in the hearts of my countrymen. I want to live on in my apartment."	Наприклад, Вуді Аллен сказав: «Я не хочу вічно жити в серцях моїх співвітчизників. Я хочу вічно жити в своїх апартаментах».	Встановлення позитивної взаємодії	Перестановка + Вилучення Дослівний переклад + Калькування
423.	So, as you can see I've been thinking this way for many years.	Тож, як бачите, моя думка незмінна вже багато років.	Солідарність	Антонімічний переклад + Заміна
424.	But I'd never really had to apply all of these aspects of my philosophy to the test at one time, until last January.	Мені ніколи не доводилось одночасно застосовувати всі аспекти моєї філософії до січня минулого року.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Комплексна трансформація Емфатизація Вибір варіантного відповідника
425.	I was pretty sick, I had a chest cold, and I was in the hospital for a few days, and I was secluded from all of the aspects of my life that I felt made me, me, that kind of gave me my identity.	Я серйозно захворів, в мене був бронхіт, я провів декілька днів у лікарні і був відірваний від тих сфер мого життя, які робили мене тим, ким я є, які ніби формували мою індивідуальність.	Солідарність	Вибір варіантного відповідника Дослівний переклад
426.	But knowing that I was going to get better, and looking forward to a time that I would feel good again, helped me to keep moving forward.	Та розуміння того, що я одужаю, і очікування моменту, коли знову почуватимусь добре, допомогло мені не опускати руки.	Солідарність	Компенсація + Емфатизація
427.	And sometimes I had to be brave, and it wasn't always easy.	Іноді мені доводилось проявляти хоробрість, і це не завжди було легко.		Заміна Дослівний переклад
428.	Sometimes I faltered, I had bad	Траплялись моменти вагання, невдалі	Солідарність	Цілісне перетворення

	days, but I realized that being brave isn't supposed to be easy.	дні, але я розумів, що проявляти хоробрість не має бути легко.		Вилучення Дослівний переклад
429.	And for me, I feel it's the key way to keep moving forward.	Як на мене, це основна умова руху вперед.	Солідарність	Вилучення Дослівний переклад
430.	So, all in all, I don't waste energy feeling bad for myself.	Отож, я не витрачаю енергію на жаль до самого себе.	Підвищення статусу реципієнта	Вилучення Заміна Дослівний переклад
431.	I surround myself with people that I want to be with, and I keep moving forward.	Я оточую себе тими людьми, з якими хочу бути, і рухаюсь вперед.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення + Емфатизація
432.	So with this philosophy, I hope that all of you, regardless of your obstacles, can have a very happy life as well.	Сподіваюсь, з такою філософією ви всі, незважаючи на ваші особисті перешкоди, також зможете зробити своє життя щасливим.	Солідарність	Конкретизація значення слова
433.	Oh, wait, hang on a second, one more piece of advice –	О, заждіть хвилинку, ще одна порада -	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад
434.	Never miss a party if you can help it.	Ніколи не пропускайте вечірку, якщо є нагода на ній побувати.	Встановлення позитивної взаємодії	Нейтралізація
435.	My school's homecoming dance is tomorrow night, and I will be there.	Завтра у моїй школі - бал для випускників, і я обов'язково буду там.	Встановлення позитивної взаємодії	Вибір варіантного відповідника Додавання
436.	And the fact that they recur in this way, in such a similar form but in such different belief systems, suggests, I think, that we should be skeptical of the truth of any particular version of these stories.	І факт повторного існування в такий спосіб у схожих формах у різних віровченнях дає змогу припустити, що варто скептично віднестися до правдивості будь-якої версії цих теорій.	Встановлення позитивної взаємодії	Заміна Дослівний переклад

437.	The fact that some people believe an omnipotent god will resurrect them to live again and others believe an omnipotent scientist will do it suggests that neither are really believing this on the strength of the evidence.	Те, що одні вірять у всемогутнього Бога, який їх воскресить, а інші вірять, що на це здатен всемогутній вчений, передбачає, що жоден насправді не вірить в це. В силу доказів.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад Вилучення Членування речень
438.	Rather, we believe these stories because we are biased to believe them, and we are biased to believe them because we are so afraid of death.	Скоріше, ми віримо цим теоріям, тому що упереджені вірити в них, а упередження виникає від того, що ми боїмося смерті.	Солідарність	Дослівний переклад
439.	So the question is, are we doomed to lead the one life we have in a way that is shaped by fear and denial, or can we overcome this bias?	Тому виникає питання: чи ми приречені вести своє життя під впливом страху і зречення, чи можемо подолати упередження?	Встановлення позитивної взаємодії	Комплексна трансформація
440.	Well the Greek philosopher Epicurus thought we could.	Грецький філософ Епікур думав, що ми в змозі.	Солідарність	Вилучення Вибір варіантного відповідника Цілісне перетворення
441.	He argued that the fear of death is natural, but it is not rational.	Він стверджував, що страх смерті природний, але не раціональний.	Солідарність	Вилучення + Конкретизація значення слова Нейтралізація Дослівний переклад + Вилучення
442.	"Death," he said, "is nothing to us, because when we are here, death is not, and when death is here, we are gone."	Він говорив «Смерть жодним чином нас не стосується, оскільки, коли ми існуємо, смерті немає, а коли смерть	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення

		є, тоді не існуємо ми».		
443.	Now this is often quoted, but it's difficult to really grasp, to really internalize, because exactly this idea of being gone is so difficult to imagine.	Цей вислів часто цитують, але його так важко збагнути, засвоїти, через те, що думку про зникнення так складно уявити.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення + Конкретизація значення слова Нейтралізація Дослівний переклад + Вилучення
444.	Now this is often quoted, but it's difficult to really grasp, to really internalize, because exactly this idea of being gone is so difficult to imagine.	Цей вислів часто цитують, але його так важко збагнути, засвоїти, через те, що думку про зникнення так складно уявити.	Солідарність	Вилучення + Конкретизація значення слова Нейтралізація Дослівний переклад + Вилучення
445.	So 2,000 years later, another philosopher, Ludwig Wittgenstein, put it like this:	2000 років пізніше, інший філософ, Людвіг Вітгенштайн, сказав:	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад Транскодування
446.	"Death is not an event in life: We do not live to experience death.	«Смерть не є подією в житті.	Встановлення позитивної взаємодії	Генералізація значення слова Членування речень
447.	And so," he added, "in this sense, life has no end."	Ми не переживаємо її в житті», і додав: «І в цьому сенсі життя не має кінця».	Солідарність	Дослівний переклад
448.	So it was natural for me as a child to fear being swallowed by the void, but it wasn't rational, because being swallowed by the void is not something that any of us will ever live to experience.	Отож, було природно, коли я в дитинстві боявся, що мене поглине порожнеча, але це не було раціонально, тому що можливість бути поглинутим порожнечею не є реальним досвідом, який кому-небудь доведеться пережити.	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення Перестановка
449.	Now, overcoming this bias is not easy because the fear of death is so deeply embedded in us, yet	Подолати це упередження не легко, тому що страх смерті дуже глибоко в нас. Та коли ми	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Дослівний переклад

	when we see that the fear itself is not rational, and when we bring out into the open the ways in which it can unconsciously bias us, then we can at least start to try to minimize the influence it has on our lives.	бачимо, що страх сам по собі не раціональний, і коли починаємо говорити про нього, та про шляхи підсвідомої упередженості, тоді ми принаймні можемо почати мінімалізувати її вплив на наше життя.		+ Вилучення Членування речень Комплексна трансформація Вилучення
450.	Now, I find it helps to see life as being like a book:	Як на мене, це допомагає подивитися на життя як на книгу:	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Нейтралізація Додавання
451.	Just as a book is bounded by its covers, by beginning and end, so our lives are bounded by birth and death, and even though a book is limited by beginning and end, it can encompass distant landscapes, exotic figures, fantastic adventures.	так як книга має обкладинку, і обмежена початком і кінцем, так і наше життя міститься між народженням і смертю. І хоча книга обмежується початком і кінцем, вона може охоплювати віддалені пейзажі, екзотичних персонажів, фантастичні пригоди.	Встановлення позитивної взаємодії	Членування речень Дослівний переклад
452.	And even though a book is limited by beginning and end, the characters within it know no horizons.	Незважаючи на початок і кінець книги, її герої не знають меж.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення Нейтралізація
453.	They only know the moments that make up their story, even when the book is closed.	Все що їм відомо — це моменти, які створюють сюжет, навіть після закінчення книги.	Встановлення позитивної взаємодії	Компенсація
454.	And so the characters of a book are not afraid of reaching the last Page.	Так само і персонажі книги не бояться останньої сторінки.	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад Калькування

455.	Long John Silver is not afraid of you finishing your copy of "Treasure Island."	«Довгий» Джон Сільвер не боїться, що ви закінчите гортати сторінки «Острову скарбів».	Встановлення позитивної взаємодії	Калькування
456.	And so it should be with us.	Так само варто робити нам.	Встановлення позитивної взаємодії	Цілісне перетворення
457.	Imagine the book of your life, its covers, its beginning and end, and your birth and your death.	Уявіть книгу вашого життя, її обкладинки, початок і кінець, і своє народження та смерть.	Солідарність	Дослівний переклад Додавання Комплексна трансформація
458.	You can only know the moments in between, the moments that make up your life.	Можливо, вам відомі лише моменти у проміжку, моменти, які і є життям.	Солідарність	Вилучення Дослівний переклад
459.	It makes no sense for you to fear what is outside of those covers, whether before your birth or after your death.	Нема сенсу боятися того, що за межами обкладинки, чи то до моменту народження, чи після моменту смерті.	Солідарність	Комплексна трансформація
460.	And you needn't worry how long the book is, or whether it's a comic strip or an epic.	І не варто хвилюватися про те, наскільки довга книга, чи це комікс, чи епічний твір	Солідарність	Комплексна трансформація + Вилучення
461.	The only thing that matters is that you make it a good story.	Нема сенсу боятися того, що за межами обкладинки, чи то до моменту народження, чи після моменту смерті.	Встановлення позитивної взаємодії	Вилучення
462.	Thank you.	Дякую!	Встановлення позитивної взаємодії	Дослівний переклад

ДОДАТОК К

Таблиця К.1 Використання комунікативних стратегій в мотиваційних промовах

Комунікативна стратегія	Laura Vanderkam “How to gain control of your free time”	Dan Pink “The puzzle of motivation”	Tim Urban “Inside the mind of a master procrastinator”	Maysoon Zayid “I got 99 problems...palsy is just one”	Sir Ken Robinson “Do schools kill creativity”	Sam Berns “My philosophy for a happy life”	Stephen Cave “The 4 stories we tell ourselves about death”
Солідарність (169)	11	19	28	13	30	24	44
Підвищення статусу реципієнта (41)	7	5	10	3	6	7	3
Встановлення позитивної взаємодії (236)	12	24	23	31	17	49	80
Ухилення (6)	0	2	2	0	0	0	2
Відкрита негативна відповідь (0)	0	0	0	0	0	0	0
Зниження статусу реципієнта (3)	0	0	2	0	0	1	0
Комунікативне протистояння (3)	0	0	1	0	0	1	1
Всього (505)	30	50	66	94	53	82	130

ДОДАТОК Л

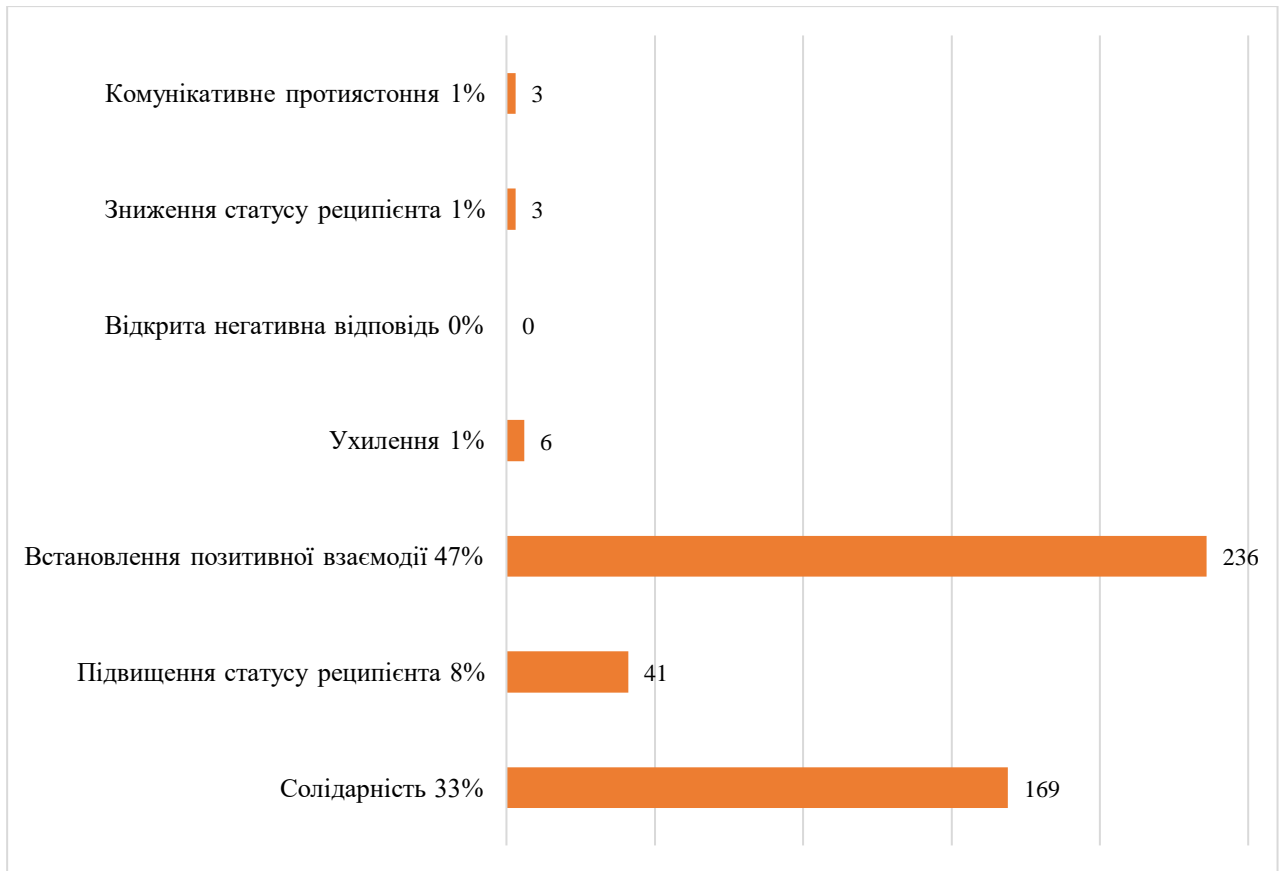

Рис. Л.1 Використання комунікативних стратегій в мотиваційних промовах

ДОДАТОК М

Таблиця М.1 Використання перекладацьких трансформацій при перекладі англомовних мотиваційних промов

Перекладацька трансформація	Laura Vanderkam “How to gain control of your free time”	Dan Pink “The puzzle of motivation”	Tim Urban “Inside the mind of a master procrastinator”	Maysoon Zayid “I got 99 problems...palsy is just one”	Sir Ken Robinson “Do schools kill creativity”	Sam Berns “My philosophy for a happy life”	Stephen Cave “The 4 stories we tell ourselves about death”
Додавання (54)	7	18	-	3	14	5	7
Вилучення (173)	18	11	36	20	34	26	28
Об’єднання речень (26)	-	2	2	2	19	1	-
Членування речень (43)	-	24	3	-	11	-	5
Перестановка (89)	-	12	12	10	28	14	13
Заміна (133)	-	41	27	15	30	11	9
Комплексна трансформація (42)	-	8	5	-	11	1	17
Дослівний переклад (460)	14	100	71	75	70	58	72
Вибір варіантного відповідника (146)	4	20	23	40	32	14	13
Транскодування (126)	3	27	28	29	26	9	4
Калькування (80)	3	11	28	15	11	1	11
Конкретизація (49)	1	6	5	13	10	6	8
Генералізація (17)	-	2	6	1	3	-	5
Модуляція (45)	15	17	3	2	5	-	3
Антонімічний переклад (24)	-	3	2	3	11	3	2
Описовий переклад (28)	-	12	4	8	3	1	-
Цілісне перетворення (69)	-	9	7	9	26	10	8
Компенсація (139)	8	42	22	24	23	13	7
Емфатизація (119)	2	32	11	14	38	11	11
Нейтралізація	2	28	19	10	31	15	13
Перекладацький коментар (118)	-	-	-	1	-	2	-
Всього (1983)	77	425	314	294	436	201	236

ДОДАТОК Н

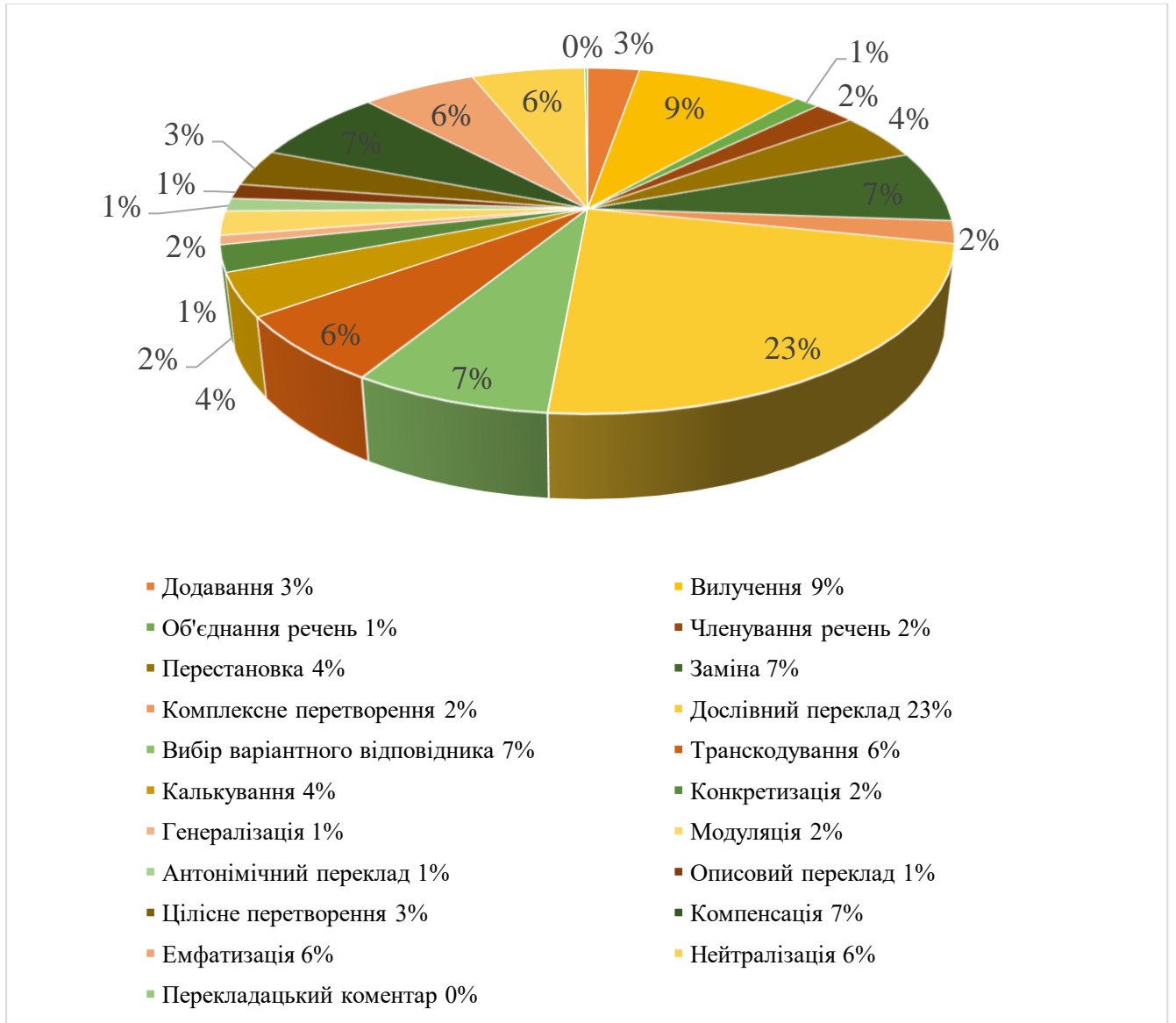

Рис. Н.1 Використання перекладацьких трансформацій
у відсотковому співвідношенні